

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА,
ПРОЦЕСУ ТА КРИМІНАЛІСТИКИ

С. О. Загороднюк

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Навчально-методичний посібник
для здобувачів спеціальності 262 «Правоохоронна
діяльність», бакалавр

Видавничий дім
«Гельветика»
2022

УДК 343.2/.7(075.8)

3-14

Рецензенти:

Н. А. Мирошниченко, кандидат юридичних наук, доцент, Заслужений юрист України, професор кафедри кримінального права Національного університету «Одеська юридична академія»;

І. А. Дришлюк, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального права, кримінального процесу та криміналістики Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Рекомендовано Вченою радою
Міжнародного гуманітарного університету
(протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.)

Загороднюк С. О.

3-14 Кримінальне право : навчально-методичний посібник для здобувачів спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність», бакалавр / С. О. Загороднюк. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 246 с. Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/>

DOI

Навчально-методичний посібник з курсу «Кримінальне право» призначено для студентів факультету права та економіки Міжнародного гуманітарного університету, розроблено відповідно до освітньо-професійної програми бакалаврів спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» та складається з навчальної програми курсу, методичних рекомендацій з проведення практичних занять, завдань для самостійної роботи здобувачів, списку рекомендованої літератури. Вивчення дисципліни «Кримінальне право України» є основою для оволодіння спеціальністю «Правоохоронна діяльність» та базою для подальшого засвоєння дисциплін кримінальн-правового циклу.

УДК 343.2/.7(075.8)

© С. О. Загороднюк, 2022

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
ТЕМАТИКА ТА ПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ	22
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО ВСІХ ТЕМ ЗАГАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ	66
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ПО ВСІМ ТЕМАМ	171
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО ВСІХ ТЕМ КУРСУ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО»	236

ПЕРЕДМОВА

Кримінальне право є провідною галуззю права національної системи права, норми якої покликані охороняти права і свободи людини і громадянина та регулюють найбільш важливі суспільні відносини між особою та державою, що пов'язані з їх захистом. Як галузева юридична наука кримінальне право вивчає норми і кримінально-правові інститути, суспільні відносини, врегульовані ними, практику реалізації норм і інститутів кримінального права. З цією метою наука покликана визначати закономірності розвитку кримінального права, формулювати практичні рекомендації щодо їх застосування.

Кримінальне право є нормативною дисципліною, яка відноситься до блоку фундаментальних та професійно орієнтованих навчальних дисциплін. Навчальна дисципліна передбачає опанування методологією дослідження сутності основ теорії кримінального права.

Метою вивчення курсу «Кримінальне право» є оволодіння знаннями та практичними навичками застосування кримінально-правових норм стосовно визначення основних понять курсу, кваліфікації кримінальних правопорушень; аналіз зміст норм Кримінального кодексу України, Конституції України, міжнародних конвенцій та інших нормативно-правових актів; вміле користування джерелами кримінального права; аналіз практики щодо застосування кримінально-правових норм правоохоронними органами, формування навичок і вмінь самостійного аналізу стану кримінального законодавства, системне засвоєння тем кримінального права, розвитку здібностей до науково-дослідної роботи, а також самостійності та відповідальності в обґрунтуванні та використанні в практичній роботі нормативного матеріалу.

Знання та застосування норм кримінального права дають можливість використовувати засоби щодо протидії злочинності.

Завданням навчальної дисципліни «Кримінальне право» є глибоке засвоєння студентами теоретичного і практич-

ного матеріалу. Особлива увага приділяється навчанню чітко визначати специфічні ознаки кримінальної відповідальності у порівнянні з іншими видами правової відповідальності, ознаки кримінального правопорушення, його юридичний та конкретний склад у повному обсязі, відмежовувати суміжні склади, визначати їх необхідні та кваліфікуючі ознаки, орієнтуватися в чинному кримінальному законодавстві, вміти тлумачити закон та правильно кваліфікувати кримінальні правопорушення.

Формами вивчення курсу «Кримінальне право» є лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів.

Для закріплення теоретичного матеріалу студентам пропонується виконати практичні завдання (складання схем, таблиць, презентацій та розв'язання задач, тестових завдань, які виконуються письмово). Рішення задач має супроводжуватись аналізом складу. Студент повинен вказати необхідні та кваліфікуючі ознаки кримінального правопорушення, розкрити їх зміст. Обов'язково має бути посилання на норми відповідних статей Кримінального кодексу України та їх частину (пункт). В процесі розв'язання задач студент має використовувати правила кваліфікації. Рішення задач має бути обґрунтованим.

Отже, вивчення кримінального права забезпечує формування у майбутніх працівників ОВС, прокуратури та судів спеціальних знань, вмінь та навичок, необхідних для успішної діяльності майбутніх фахівців.

Успішне засвоєння студентами курсу «Кримінальне право» визначає систематичну самостійну роботу; особливого значення набуває вивчення публікацій у фахових виданнях; студенти мають слідкувати за всіма змінами у законодавстві.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 9 Загальна кількість годин – 270	Галузь – 26 «Цивільна безпека»	Обов'язкова	
		Рік підготовки: 2-й	
		Семестр	
	Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»	3, 4	3, 4, 5
		Лекції	
Мова навчання – українська	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень	56 год.	18 год.
		Практичні, семінарські	
		56 год.	18 год.
		Лабораторні	
		немає	немає
		Самостійна робота та індивідуальні завдання	
		158 год.	234 год.
		Вид контролю:	
залік, екзамен			

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття, предмет, методи, система, принципи кримінального права. Кримінальний закон України: поняття та структура

Поняття та предмет кримінального права, його роль. Методи кримінального права. Система та основні принципи кримінального права. Взаємозв'язок та взаємодія Загальної та Особливої частин кримінального права. Поняття Закону про кримінальну відповідальність та структура кримінального закону України. Дія кримінального закону у часі, просторі та за колом осіб. Зворотня дія закону про кримінальну відповідальність у часі. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених іноземцями або особами без громадянства за межами України. Правові наслідки засудження особи за межами України.

Тема 2. Поняття кримінального правопорушення та його стадії. Поняття та види складів кримінального правопорушення

Поняття кримінального правопорушення. Ознаки кримінального правопорушення та їх зміст. Значення їх встановлення у правозастосовній діяльності. Класифікація кримінальних правопорушень. Поняття кримінального проступку. Види (класифікація) злочинів за ступенем тяжкості. Поняття стадії кримінального правопорушення. Види стадій незакінченого кримінального правопорушення, їх поняття, характеристика, значення встановлення для кваліфікації. Поняття стадії закінченого кримінального правопорушення. Правила кваліфікації дій особи на стадії готування, замаху та закінченого кримінального правопорушення. Поняття складу кримінального правопорушення, значення його встановлення для кваліфікації. Співвідношення складу та події (поняття) кримінального правопорушення. Структура складу. Види складів за різними критеріями: поняття та характеристика, значення їх встановлення. Поняття та підстави кримінальної відповідальності.

Тема 3. Поняття об'єкта посягання та його види.

Поняття об'єктивної сторони складу

Поняття об'єкта складу та значення його встановлення для кваліфікації. Види складів та значення їх визначення у правозастосовній діяльності. Поняття предмету та його відмежування від об'єкта. Значення визначення предмета для кваліфікації. Поняття об'єктивної сторони складу. Значення її встановлення для правозастосовної діяльності. Ознаки об'єктивної сторони складу (необхідні та факультативні). Зміст ознак об'єктивної сторони та значення їх встановлення у правозастосовній діяльності. Поняття причинного зв'язку та проблемні питання його визначення.

Тема 4. Поняття суб'єкта складу.

Поняття суб'єктивної сторони складу

Поняття та ознаки суб'єкта складу. Зміст ознак суб'єкта та значення їх встановлення у правозастосовній діяльності. Поняття спеціального суб'єкта. Критерії осудності, неосудності, обмеженої осудності та їх правові наслідки. Поняття та ознаки суб'єктивної сторони складу. Зміст ознак суб'єктивної сторони та значення їх встановлення у правозастосовній діяльності. Поняття вини та її форми. Відмежування форм вини та значення їх визначення для кваліфікації. Поняття прямого і непрямого умислу. Поняття кримінально-протиправної самовпевненості та недбалості.

Тема 5. Співучасть у кримінальному правопорушенні

Поняття та ознаки співучасті (їх зміст). Форми та види співучасті, значення їх встановлення для кваліфікації. Поняття видів співучасників, їх характеристика та правила кваліфікації їх дій. Поняття ексцесу виконавця. Добровільна відмова співучасників. Відмежування співучасті від причетності до кримінального правопорушення. Види причетності до кримінального правопорушення.

Тема 6. Множина кримінальних правопорушень

Поняття множини кримінальних правопорушень та її ознаки. Форми (види) множини кримінальних правопорушень.

Характеристика сукупності, повторності, рецидиву кримінальних правопорушень та їх правові наслідки. Види сукупності, повторності, рецидиву кримінальних правопорушень. Поняття одиначного кримінального правопорушення (продовженого та триваючого).

Тема 7. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння

Поняття та загальна характеристика обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння. Необхідна оборона та умови її правомірності. Поняття уявної оборони та її правові наслідки. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення (умови правомірності). Крайня необхідність: поняття та умови правомірності спричинення шкоди. Поняття та правові наслідки фізичного та психічного примусу. Виконання наказу або розпорядження. Діяння, пов'язане з ризиком. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації. Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Тема 8. Звільнення від кримінальної відповідальності

Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. Правові підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності. Загальні умови звільнення від кримінальної відповідальності. Характеристика окремих видів звільнення від кримінальної відповідальності: Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям; Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності. Правові наслідки звільнення від кримінальної відповідальності.

Тема 9. Покарання та його мета.

Види та система покарань

Поняття покарання та його ознаки, їх зміст. Мета та завдання покарання. Поняття загальної та спеціальної превенції. Поняття видів покарань. Основні та додаткові покарання. Система покарань: поняття та характеристика. Характеристика окремих видів покарань: Штраф; Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу; Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; Громадські роботи; Виправні роботи; Службові обмеження для військовослужбовців; Конфіскація майна; Арешт; Обмеження волі; Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців; Позбавлення волі на певний строк; Довічне позбавлення волі.

Тема 10. Призначення покарання.

Загальні засади призначення покарання. Пом'якшуючі та обтяжуючі обставини покарання, їх характеристика. Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення та за кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом. Призначення покарання за наявності обставин, що пом'якшують покарання. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень та за сукупністю обвинувальних вироків. Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення. Обчислення строків покарання.

Тема 11. Звільнення від покарання та його відбування

Поняття звільнення від покарання та його відбування. Види звільнення від покарання та його відбування, їх характеристика: Звільнення від відбування покарання з випробуванням; Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років; Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років; Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку; Умовно-дострокове

звільнення від відбування покарання; Звільнення від покарання за хворобою; Звільнення від відбування покарання у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу засудженого для обміну як військовополоненого; Звільнення від покарання на підставі закону України про амністію або акта про помилування. Умови звільнення від відбування покарання. Заміна покарання або його невідбутої частини більш м'яким.

**Тема 12. Судимість. Обмежувальні заходи.
Інші заходи кримінально-правового характеру.
Заходи кримінально-правового характеру
щодо юридичних осіб**

Поняття судимості. Правові наслідки судимості. Поняття, умови та порядок погашення та зняття судимості. Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру. Види примусових заходів медичного характеру. Поняття примусового лікування. Поняття спеціальної конфіскації. Поняття та характеристика заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру. Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру.

**Тема 13. Особливості кримінальної відповідальності
та покарання неповнолітніх**

Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру: умови та характеристика. Види покарань, що застосовуються до неповнолітніх (їх характеристика). Види звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання, їх характеристика. Звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності. Погашення та зняття судимості щодо неповнолітніх.

Тема 14. .Поняття, система Особливої частини кримінального права. Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень. Злочини проти основ національної безпеки України

Поняття, структура та система Особливої частини кримінального права, її взаємозв'язок та взаємодія із Загальною частиною. Поняття та види кваліфікації, значення цього питання для правозастосовної діяльності. Правила кваліфікації та їх види (класифікація). Значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України, аналізу судової практики для кваліфікації кримінальних правопорушень. Поняття, система та загальна характеристика злочинів проти основ національної безпеки України, юридичний аналіз конкретних складів, їх відмежування та особливості кваліфікації: Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади; Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України; Фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України; Колабораційна діяльність; Пособництво державі-агресору; Перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань; Несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану. Відмежування державної зради від шпигунства. Поняття диверсії та її форми. Посягання на життя державного або громадського діяча (аналіз складу).

Тема 15. Кримінальні правопорушення проти життя, здоров'я, волі, статевої свободи та статевої недоторканності особи

Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти життя особи. Поняття вбивства та його види, їх характеристика, особливості кваліфікації. Погроза вбивством та її відмежування від виявлення умислу. Доведення

до самогубства та його відмежування від суїциду. Відмежування суміжних складів умисного вбивства, правила кваліфікації. Значення систематизації кримінальних правопорушень проти життя особи для правозастосовної діяльності. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти здоров'я особи: аналіз конкретних складів, їх відмежування. Відмежування тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості від удару, побоїв, мордувань. Характеристика кримінальних правопорушень проти здоров'я особи, які ставлять у небезпеку життя особи. Характеристика кримінальних правопорушень проти здоров'я особи, суб'єктом яких є медичний або фармацевтичний працівник. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи. Відмежування незаконного позбавлення волі від викрадення людини. Захоплення заручників (аналіз складу). Підміна дитини та її відмежування від викрадення малолітньої особи. Торгівля людьми (аналіз складу). Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи та їх відмежування від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи. Поняття, загальна характеристика та система кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності особи: аналіз конкретних складів (зґвалтування, сексуального насильства, примушування до вступу у статевий зв'язок, розбещення неповнолітніх, вчинення дій сексуального характеру з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку; домагання дитини для сексуальних цілей), їх відмежування. Відмежування статевих кримінальних правопорушень від кримінальних правопорушень проти здоров'я особи.

Тема 16. Кримінальні правопорушення проти власності

Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти власності. Родове поняття викрадення майна, його ознаки та їх зміст. Форми та види викрадення: поняття та значення їх визначення. Поняття крадіжки та її відмежування від привласнення, розтрата майна та шахрайства. Поняття грабежу та його відмежування від розбою та вимагання. Заволодіння майном шляхом зловживання

службовим становищем. Відмежування шахрайства від цивільно-правового делікту. Поняття та характеристика привласнення і розтрати шляхом зловживання службовим становищем. Умисне та необережне знищення або пошкодження майна. Погроза знищення майна та його відмежування від виявлення умислу. Придбання, зберігання, отримання, збут майна, здобутого кримінально-протиправним шляхом: поняття, характеристика та відмежування від співучасті у вчиненні кримінального правопорушення проти власності.

Тема 17. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності та проти довкілля

Поняття, система, загальна характеристика, особливості кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності. Поняття виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, збуту підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї. Поняття контрабанди та її види, відмежування від порушення митних правил. Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів. Протидія законній господарській діяльності. Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом. Нецільове використання бюджетних коштів. Ухилення від сплати податків, обов'язкових платежів. Шахрайство з фінансовими ресурсами та його відмежування від шахрайства. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти довкілля: особливості кваліфікації та відмежування від кримінальних правопорушень проти власності. Відмежування кримінальних правопорушень проти довкілля від адміністративних правопорушень проти довкілля.

Тема 18. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки та безпеки виробництва

Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадської безпеки, аналіз конкретних складів, їх характеристика: Створення, керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь у ній; Встановлення або поширення злочинного впливу;

Організація, сприяння у проведенні або участь у злочинному зібранні (сходці); Звернення за застосуванням злочинного впливу; Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності; Бандитизм; Терористичний акт; Втягнення у вчинення терористичного акту; Публічні заклики до вчинення терористичного акту; Створення терористичної групи чи терористичної організації; Фінансування тероризму; Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності; Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем; Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів; Незаконне поводження з радіоактивними матеріалами. Кримінальна відповідальність за придбання та збут вогнепальної та холодної зброї. Викрадення вогнепальної зброї. Відмежування кримінальних правопорушень проти громадської безпеки від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи, проти власності, проти громадського порядку, особливості їх кваліфікації та відмежування суміжних складів. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва, аналіз конкретних складів, їх відмежування та особливості кваліфікації: Порушення вимог законодавства про охорону праці; Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою; Порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах; Порушення правил ядерної або радіаційної безпеки; Порушення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд. Відмежування кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.

Тема 19. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації

транспорту. Особливості предмету кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту, значення його визначення для кваліфікації. Порухення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту. Здійснення професійної діяльності членом екіпажу або обслуговування повітряного руху диспетчером управління повітряним рухом (диспетчером служби руху) у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи психотропних речовин. Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів. Угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна. Блокування транспортних комунікацій, а також захоплення транспортного підприємства. Примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків. Порухення правил повітряних польотів. Порухення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами. Порухення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння. Випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порухення їх експлуатації. Незаконне заволодіння транспортним засобом. Порухення чинних на транспорті правил. Пошкодження об'єктів магістральних або промислових нафто-, газо-, конденсатопроводів та нафтопродуктопроводів. Відмежування кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи, проти власності, особливості їх кваліфікації та відмежування суміжних складів.

Тема 20. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності

Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку. Поняття та види хуліганства, особливості кваліфікації. Поняття масових заворухень, особливості кваліфікації. Групове порушення громадського порядку. Заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадської мораль-

ності, аналіз конкретних складів (Наруга над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого; Незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини; Знищення, пошкодження або приховування документів чи унікальних документів Національного архівного фонду; Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію; Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів; Жорстоке поводження з тваринами; Одержання доступу до дитячої порнографії, її придбання, зберігання, ввезення, перевезення чи інше переміщення, виготовлення, збут і розповсюдження; Створення або утримання місць розпусти і звідництво; Сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією; Втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність), їх відмежування, особливості кваліфікації та відмежування від кримінальних правопорушень проти громадського порядку, а також від кримінальних правопорушень проти власності.

Тема 21. Кримінальні правопорушення проти здоров'я населення

Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення. Особливості предмета кримінальних правопорушень проти здоров'я населення, аналіз конкретних складів, їх відмежування (Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів; Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів; Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем; Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або

їх аналогів без мети збуту; Посів або вирощування снотворного маку чи конопель; Викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем; Незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів; Незаконне публічне вживання наркотичних засобів; Організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів; Незаконне виготовлення, підроблення, використання чи збут підроблених документів на отримання наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів; Порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів; Фальсифікація лікарських засобів або обіг фальсифікованих лікарських засобів; Незаконна організація або утримання місць для вживання одурманюючих засобів). Відмежування кримінальних правопорушень проти здоров'я населення від кримінальних правопорушень проти життя, здоров'я особи та проти власності.

Тема 22. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів

Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальних правопорушень проти журналістів, особливості кваліфікації. Аналіз конкретних складів, їх відмежування: Наруга над державними символами. Незаконне підняття Державного Прапора України на річковому або морському судні. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, приватному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, судового експерта, працівника державної виконавчої служби, приватного виконавця. Втручання у діяльність державного діяча.

Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу. Погроза або насильство щодо журналіста. Погроза або насильство щодо державного чи громадського діяча. Умисне знищення або пошкодження майна працівника правоохоронного органу, працівника органу державної виконавчої служби чи приватного виконавця. Умисне знищення або пошкодження майна журналіста. Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця. Посягання на життя журналіста. Захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника. Захоплення журналіста як заручника. Погроза або насильство щодо службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок. Самоправство. Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження. Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів. Умисне пошкодження або руйнування телекомунікаційної мережі.

Тема 23. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Поняття службової особи та службового кримінального правопорушення. Аналіз конкретних складів, їх відмежування та особливості кваліфікації: Зловживання владою або службовим становищем. Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу. Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги. Службове підроблення. Декларування недостовірної інформації. Службова недбалість. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою. Підкуп службової особи юридичної особи приватного

права незалежно від організаційно-правової форми. Підкуп особи, яка надає публічні послуги. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі. Зловживання впливом. Провокація підкупу.

Тема 24. Кримінальні правопорушення проти правосуддя

Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти правосуддя, аналіз конкретних складів, їх відмежування та особливості кваліфікації. Особливості кваліфікації та відмежування кримінальних правопорушень проти правосуддя від кримінальних правопорушень проти громадського порядку, життя та здоров'я особи, а також від кримінальних правопорушень проти власності. Аналіз конкретних складів: Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою; Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності; Примушування давати показання; Порушення права на захист; Постановлення суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови; Втручання в діяльність судових органів; Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного; Умисне знищення або пошкодження майна судді, народного засідателя чи присяжного; Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя; Невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист; Невиконання судового рішення; Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення кримінального правопорушення; Дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань; Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти; Втеча із спеціалізованого лікувального закладу; Порушення правил адміністративного нагляду; Приховування злочину.

Тема 25. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби. Поняття військовослужбовця та військово-

вого кримінального правопорушення, аналіз конкретних складів, їх відмежування та особливості кваліфікації: Непокора. Невиконання наказу. Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків. Погроза або насильство щодо начальника. Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості. Самовільне залишення військової частини або місця служби. Дезертирство. Ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом. Викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем. Умисне знищення або пошкодження військового майна. Втрата військового майна. Недбале ставлення до військової служби.

Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, аналіз конкретних складів, їх відмежування та особливості кваліфікації: Пропаганда війни; Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів; Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників; Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни; Порушення законів та звичаїв війни; Застосування зброї масового знищення; Екоцид; Геноцид; Посягання на життя представника іноземної держави; Злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист; Піратство). Відмежування вказаних кримінальних правопорушень від злочинів проти основ національної безпеки України, від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.

ТЕМАТИКА ТА ПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	<p style="text-align: center;"><i>Змістовий модуль 1.</i></p> <p>Тема 1. Поняття, предмет, методи, система, принципи кримінального права. Кримінальний закон України: поняття та структура.</p> <p>1. Поняття та предмет кримінального права, його роль. 2. Методи кримінального права. 3. Система та основні принципи кримінального права. 4. Поняття та структура кримінального закону України. 5. Взаємозв'язок та взаємодія Загальної та Особливої частин кримінального права. 6. Дія кримінального закону у часі, просторі та за колом осіб.</p> <p><i>Реферати по темам:</i> <i>Наука кримінального права: предмет, методи, завдання.</i> <i>Принцип невідворотності кримінальної відповідальності: правова природа та зміст.</i> <i>Принципи дії кримінального закону у просторі.</i> <i>Функції кримінального права.</i></p>	2	8

2	<p>Тема 2. Поняття кримінального правопорушення та його стадії. Поняття та види складів кримінального правопорушення.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття кримінального правопорушення. 2. Ознаки кримінального правопорушення та їх зміст. Значення їх встановлення у правозастосовній діяльності. 3. Класифікація кримінальних правопорушень. 4. Види злочинів. 5. Поняття складу та його ознаки. 6. Види складів та значення їх визначення у правозастосовній діяльності. <p>Реферати по темам: <i>Поняття юридичного та конкретного складів кримінального правопорушення. Поняття кримінального проступку.</i></p>	4	8
3	<p>Тема 3. Поняття об'єкта посягання та його види. Поняття об'єктивної сторони складу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття об'єкта складу та значення його встановлення для кваліфікації. 2. Види об'єкта. Їх характеристика та значення встановлення. 3. Поняття предмету та його відмежування від об'єкта. 4. Значення визначення предмета для кваліфікації. 5. Поняття об'єктивної сторони складу. Значення її встановлення для правозастосовної діяльності. 6. Ознаки об'єктивної сторони складу (необхідні та факультативні). 7. Зміст ознак об'єктивної сторони та значення їх встановлення у правозастосовній діяльності. 8. Поняття причинного зв'язку та проблемні питання його визначення. <p>Реферати по темам: <i>Причинний зв'язок у кримінальному праві України. Позиції науковців щодо об'єкта складу кримінального правопорушення.</i></p>	4	8

4	<p>Тема 4. Поняття суб'єкта складу. Поняття суб'єктивної сторони складу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та ознаки суб'єкта складу. 2. Зміст ознак суб'єкта та значення їх встановлення у правозастосовній діяльності. 3. Поняття спеціального суб'єкта та значення його визначення для кваліфікації. 4. Поняття та ознаки суб'єктивної сторони складу. 5. Зміст ознак суб'єктивної сторони та значення їх встановлення у правозастосовній діяльності. 6. Відмежування форм вини та значення їх визначення для кваліфікації. <p>Реферати по темам: <i>Співвідношення вини та винності у кримінальному праві. Значення встановлення виду суб'єкта для кваліфікації кримінальних правопорушень.</i></p>	2	8
5	<p>Тема 5. Співучасть у кримінальному правопорушенні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та ознаки співучасті (їх зміст). 2. Форми та види співучасті, значення їх встановлення для кваліфікації. 3. Поняття видів співучасників та правила кваліфікації їх дій. 4. Відмежування співучасті від причетності до кримінального правопорушення. <p>Реферати по темам: <i>Поняття ексцесу виконавця. Поняття злочинної організації.</i></p>	5	8
6	<p>Тема 6. Множина кримінальних правопорушень.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття множини кримінальних правопорушень та її ознаки. 2. Форми (види) множини кримінальних правопорушень. 3. Характеристика сукупності, повторності, рецидиву кримінальних правопорушень та їх правові наслідки. 4. Види сукупності, повторності, рецидиву кримінальних правопорушень. <p>Реферати по темам: <i>Поняття спеціального рецидиву. Поняття одиночного злочину.</i></p>	2	8

7	<p>Тема 7. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння. 1. Поняття та загальна характеристика обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння. 2. Необхідна оборона та умови її правомірності. 3. Поняття уявної оборони та її правові наслідки. 4. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення (умови правомірності). 5. Крайня необхідність: поняття та умови правомірності спричинення шкоди. 6. Поняття та правові наслідки фізичного та психічного примусу.</p> <p>Реферати по темам: Відмежування уявної оборони від необхідної оборони. Поняття фізичного та психічного примусу в кримінальному праві.</p>	2	10
8	<p>Змістовий модуль 2 Тема 8. Звільнення від кримінальної відповідальності. 1. Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. 2. Загальні умови звільнення від кримінальної відповідальності. 3. Характеристика окремих видів звільнення від кримінальної відповідальності.</p> <p>Реферати по темам: Умови та правові наслідки звільнення від кримінальної відповідальності. Відмежування загальних видів звільнення від спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності.</p>	2	8
9	<p>Тема 9. Покарання та його мета. Види та система покарань. 1. Поняття покарання та його ознаки, їх зміст. 2. Мета та завдання покарання. Поняття загальної та спеціальної превенції. 3. Поняття видів покарань. 4. Система покарань: поняття та характеристика. 5. Характеристика окремих видів покарань.</p> <p>Реферати по темам: Поняття системи покарань в кримінальному праві. Інститут покарання в кримінальному праві.</p>	4	8

10	<p>Тема 10. Призначення покарання. 1. Загальні засади призначення покарання. 2. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень та за сукупністю обвинувальних вироків. 3. Обчислення строків покарання.</p> <p>Реферати по темам: <i>Призначення покарання як правовий інститут в кримінальному праві. Характеристика загальних засад призначення покарання.</i></p>	4	8
11	<p>Тема 11. Звільнення від покарання та його відбування. 1. Поняття, та умови звільнення від покарання та його відбування. 2. Види звільнення від покарання та його відбування та їх характеристика.</p> <p>Реферати по темам: <i>Характеристика умов звільнення від відбування покарання. Звільнення від покарання як правовий інститут.</i></p>	4	8
12	<p>Тема 12. Судимість. Обмежувальні заходи. Інші заходи кримінально-правового характеру. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. 1. Поняття судимості. 2. Поняття, умови та порядок погашення та зняття судимості. 3. Обмежувальні заходи, що застосуються до осіб, які вчинили домашнє насильство. 4. Поняття, види та мета примусових заходів медичного характеру. 5. Примусове лікування. 6. Поняття, підстави та випадки застосування спеціальної конфіскації. 7. Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру.</p> <p>Реферати по темам: <i>Характеристика примусового лікування. Судимість як завершальний етап реалізації кримінальної відповідальності.</i></p>	2	8

13	<p>Тема 13. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру. 2. Види покарань, що застосовуються до неповнолітніх (їх характеристика). 3. Види звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання та їх характеристика. 4. Погашення та зняття судимості щодо неповнолітніх. <p>Реферати по темам: <i>Поняття примусових заходів виховного характеру. Особливості погашення та зняття судимості щодо неповнолітніх.</i></p>	4	8
----	--	---	---

4 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
14	<p align="center">Змістовний модуль 3.</p> <p>Тема 14. Поняття, система Особливої частини кримінального права. Наукові основи кваліфікації. Злочини проти основ національної безпеки України.</p> <p>1. Поняття Особливої частини кримінального права. Її взаємозв'язок та взаємодія із Загальною.</p> <p>2. Структура та система Особливої частини кримінального права.</p> <p>3. Поняття та види кваліфікації. Значення цього питання для правозастосовної діяльності.</p> <p>4. Правила кваліфікації та їх види.</p> <p>5. Значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України, аналізу судової практики для кваліфікації.</p> <p>6. Поняття та загальна характеристика злочинів проти основ національної безпеки України.</p> <p>7. Особливості кваліфікації вказаних злочинів.</p> <p>8. Відмежування державної зради від шпигунства.</p> <p>9. Поняття диверсії.</p> <p>10. Посягання на життя державного або громадського діяча. Аналіз складу.</p> <p>Реферати по темам: Поняття процесу кваліфікації. Особлива частина в системі кримінального права. Поняття та форми диверсії.</p>	10	10

15	<p>Тема 15. Кримінальні правопорушення проти життя, здоров'я, волі, статевої свободи та статевої недоторканності особи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти життя особи. 2. Поняття вбивства та його види, їх характеристика. Особливості кваліфікації. 3. Погроза вбивством та її відмежування від виявлення умислу. 4. Доведення до самогубства та його відмежування від суїциду. 5. Відмежування суміжних складів умисного вбивства. Правила кваліфікації. 6. Значення систематизації кримінальних правопорушень проти життя особи для правозастосовної діяльності. 7. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти здоров'я особи. 8. Аналіз конкретних складів, їх відмежування. 9. Відмежування тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості від удару, побоїв, мордувань. 10. Характеристика кримінальних правопорушень проти здоров'я особи, які ставлять у небезпеку життя особи. 11. Характеристика кримінальних правопорушень проти здоров'я особи, суб'єктом яких є медичний або фармацевтичний працівник. 12. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи. 13. Відмежування незаконного позбавлення волі від викрадення людини. 14. Захоплення заручників. Аналіз складу. 15. Підміна дитини та її відмежування від викрадення малолітньої особи. 16. Торгівля людьми. Аналіз складу. 17. Особливості кваліфікації вказаних кримінальних правопорушень та їх відмежування від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи. 18. Поняття та система кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності особи. Аналіз конкретних складів, їх відмежування. 19. Відмежування вказаних кримінальних правопорушень від кримінальних правопорушень проти здоров'я особи. <p>Реферати по темам: <i>Поняття торгівлі людьми. Поняття та характеристика побоїв. Характеристика кваліфікованих умисних вбивств. Поняття викрадення людини та відмежування від незаконного позбавлення волі особи. Відмежування згвалтування від сексуального насильства.</i></p>	13	15
----	--	----	----

16	<p>Тема 16. Кримінальні правопорушення проти власності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та загальна характеристика вказаних кримінальних правопорушень. 2. Родове поняття викрадення майна, його ознаки та їх зміст. 3. Поняття крадіжки та її відмежування від привласнення, розтрати майна та шахрайства. 4. Поняття грабежу та його відмежування від розбою та вимагання. 5. Заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем. 6. Відмежування шахрайства від цивільно-правового делікту. 7. Поняття та характеристика привласнення і розтрати шляхом зловживання службовим становищем. 8. Характеристика корисливих кримінальних правопорушень проти власності без ознак викрадення. 9. Умисне та необережне знищення або пошкодження майна. Особливості кваліфікації. 10. Погроза знищення майна та його відмежування від виявлення умислу. 11. Придбання, зберігання, отримання, збут майна, здобутого кримінально-протиправним шляхом. Аналіз складу. <p>Реферати по темам: <i>Поняття грабежу та його види.</i> Характеристика способів погрози знищення майна.</p>	10	10
----	--	----	----

17	<p>Тема 17. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності та довілля.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності. 2. Поняття виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, збуту підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї. 3. Поняття контрабанди та її види. Відмежування від порушення митних правил. 4. Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів. 5. Протидія законній господарській діяльності. 6. Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом. 7. Нецільове використання бюджетних коштів. 8. Ухилення від сплати податків. 9. Шахрайство з фінансовими ресурсами. 10. Особливості кваліфікації вказаних кримінальних правопорушень та відмежування суміжних складів. 11. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти довілля. 12. Особливості кваліфікації та відмежування від кримінальних правопорушень проти власності. 13. Аналіз конкретних складів та їх відмежування. 14. Відмежування кримінальних правопорушень проти довілля від адміністративних правопорушень проти довілля. <p>Реферати по темам: Кримінальна відповідальність за забруднення моря. Відмежування контрабанди від порушення митних правил.</p>	10	10
----	--	----	----

18	<p>Тема 18. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки та безпеки виробництва.</p> <p>1. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.</p> <p>2. Аналіз конкретних складів, їх характеристика.</p> <p>3. Відмежування вказаних кримінальних правопорушень від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи, проти власності, проти громадського порядку.</p> <p>4. Особливості кваліфікації вказаних кримінальних правопорушень та відмежування суміжних складів.</p> <p>5. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва.</p> <p>6. Аналіз конкретних складів, їх відмежування та особливості кваліфікації.</p> <p>7. Відмежування вказаних кримінальних правопорушень від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.</p> <p>Реферати по темам: <i>Поняття кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва.</i> <i>Кримінальна відповідальність за збут вогнепальної зброї.</i></p>	10	10
19	<p>Тема 19. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту</p> <p>1. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту.</p> <p>2. Особливості предмету вказаних кримінальних правопорушень. Значення його визначення для кваліфікації.</p> <p>3. Аналіз конкретних складів, їх характеристика.</p> <p>4. Відмежування вказаних кримінальних правопорушень від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи, проти власності.</p> <p>5. Особливості кваліфікації вказаних кримінальних правопорушень та відмежування суміжних складів.</p> <p>Реферати по темам: <i>Відмежування транспортних кримінальних правопорушень від адміністративних.</i> <i>Поняття та характеристика предмету транспортних кримінальних правопорушень.</i></p>	10	10

20	<p>Тема 20. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку. 2. Групове порушення громадського порядку та його відмежування від масових заворушень. 3. Поняття та види хуліганства. Необхідні та кваліфікуючі ознаки, їх зміст. 4. Відмежування хуліганства від кримінальних правопорушень проти здоров'я особи та проти власності. 5. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадської моральності. 6. Аналіз конкретних складів, їх відмежування. 7. Особливості кваліфікації та відмежування від кримінальних правопорушень проти громадського порядку, а також від кримінальних правопорушень проти власності. <p>Реферати по темам: Кримінальна відповідальність за жорстоке поводження з тваринами. Поняття та види хуліганства.</p>	10	10
21	<p>Тема 21. Кримінальні правопорушення проти здоров'я населення.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення. 2. Аналіз конкретних складів, їх відмежування. 3. Відмежування вказаних кримінальних правопорушень від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи та проти власності. <p>Реферати по темам: Поняття та характеристика прекурсорів. Контрабанда наркотичних засобів: поняття, характеристика, аналіз складу.</p>	10	10

22	<p>Тема 22. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів.</p> <p>1. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальних правопорушень проти журналістів.</p> <p>2. Аналіз конкретних складів, їх відмежування.</p> <p>3. Особливості кваліфікації вказаних кримінальних правопорушень.</p> <p>Реферати по темам: <i>Кримінальна відповідальність за наругу над державними символами. Поняття та характеристика кримінальних правопорушень проти журналістів.</i></p>	10	10
23	<p>Тема 23. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.</p> <p>1. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.</p> <p>2. Поняття службової особи та службового кримінального правопорушення.</p> <p>3. Аналіз конкретних складів, їх відмежування та особливості кваліфікації.</p> <p>Реферати по темам: <i>Поняття службової особи. Поняття та характеристика службової недбалості.</i></p>	10	10
24	<p>Тема 24. Кримінальні правопорушення проти правосуддя.</p> <p>1. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти правосуддя.</p> <p>2. Аналіз конкретних складів, їх відмежування та особливості кваліфікації.</p> <p>3. Особливості кваліфікації та відмежування від кримінальних правопорушень проти громадського порядку, життя та здоров'я особи, а також від кримінальних правопорушень проти власності.</p> <p>Реферати по темам: <i>Кримінально-правове поняття правосуддя. Кримінальна відповідальність за втручання в діяльність судових органів.</i></p>	10	10

25	<p>Тема 25. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби. 2. Поняття військовослужбовця та військового кримінального правопорушення. 3. Аналіз конкретних складів, їх відмежування та особливості кваліфікації. 4. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. 5. Аналіз конкретних складів, їх відмежування та особливості кваліфікації. 6. Відмежування вказаних кримінальних правопорушень від злочинів проти основ національної безпеки України, від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи. <p>Реферати по темам: <i>Поняття та характеристика піратства. Поняття військового кримінального правопорушення.</i></p>	10	10
----	--	----	----

Тема 1. Поняття, предмет, методи, система, принципи кримінального права. Кримінальний закон України: поняття та структура

Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

- 1) Поняття Закону про кримінальну відповідальність.
- 2) Поняття системи та структури Закону про кримінальну відповідальність;
- 3) Поняття та види диспозиції і санкції кримінально-правової норми;
- 4) Поняття та способи (прийоми) тлумачення Закону про кримінальну відповідальність;
- 5) Поняття та специфіка кримінально-правової норми;
- 6) Поняття зворотної дії Закону про кримінальну відповідальність у часі;
- 7) Визначення підстав та порядку чинності Закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, які вчинюються на території України; формулювання поняття «територіального принципу», «території України», «вчинення злочину на території України», «дипломатичного імунітету»;
- 8) Підстави та порядок чинності Закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, що вчиняються громадянами України та особами без громадянства (що постійно проживають на території України) за межами держави; формулювання поняття «принципу громадянства», «кримінально-правових наслідків засудження громадян України за межами держави»;
- 9) Підстави та порядок чинності Закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, які вчинюються іноземцями та особами без громадянства, що постійно не проживають в Україні, за межами території України; поняття «універсального принципу», визначення його значення та сутності.

Завдання 1. Проаналізувати кримінальний закон України, його Загальну та Особливу частини, окремих кримінально-правових інститутів щодо визначення основних функцій кримінального права, при цьому встановити:

а) функції, які виконують інститути: добровільної відмови від вчинення злочину, необхідної оборони, крайньої необхідності, затримання злочинця, інститути призначення покарання, звільнення від покарання, погашення та зняття судимості;

б) функції, які виконують кримінально-правові норми, які містяться в Особливій частині КК України;

в) вказати сферу суспільних відносин, яку охороняє кримінальний закон, відповідно до назви кожного розділу Особливої частини.

Завдання 2. Виписати у зошит норми Конституції України, що мають відношення до кримінального правосуддя.

Завдання 3. Навести приклади різних видів норм, передбачених КК України та диспозицій і санкцій (письмово у зошиті).

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. Місце кримінального права в системі права.
2. Функції кримінального права.
3. Правова природа та зміст невідворотності кримінальної відповідальності, як принцип кримінального права.

Література:

1. Меркулова В. О. Кримінальна відповідальність: окремі теоретичні та соціально-правові аспекти : монографія. Одеса : ОЮІ ХНУВС, 2007. 225 с.

2. Багрий-Шахматов Л. В. Социально-правовые проблемы уголовной ответственности и форм ее реализации. Одесса, 2000.

3. Митрофанов І. І. Закон України про кримінальну відповідальність : навч. посіб. / І. І. Митрофанов, В. В. Локтіонова. Кременчук : Вид-во Щербатих О. В., 2011. 355 с.

4. Орловская Н. А. Уголовно-правовые санкции: проблемы определения, классификации и функционального анализа : монографія / Н. А. Орловская. Одесса : Юридична література, 2010. 296 с.

5. Основні напрями розвитку кримінального права та шляхи вдосконалення законодавства України про кримінальну відповідальність : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 11–12 жовт.

2012 р. / Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», НДІ вивч. пробл. злочинності ім. В. В. Сташиса. Нац. акад. прав. наук України, Всеукр. громад. орг. «Асоц. кримін. права»; [редкол.: В. Я. Тацій (голов. ред.) та ін. Х. : Право, 2012. 631 с.

6. Панчак О. Г. Доктринальне тлумачення закону про кримінальну відповідальність : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів, 2012. 251 с.

7. Пісна Н. В. Кримінально-правове значення практики застосування закону про кримінальну відповідальність : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Н. В. Пісна. Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів, 2014. 18 с.

8. Кузнецов В. В., Савченко А. В. Теорія кваліфікації злочинів : підручник / за заг. ред. д. ю. н., проф. В. І. Шакуна. 5-те вид. перероб. К. : Алерта, 2013. 320 с.

9. Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації : навч. посібник. К. : Юрінком Інтер, 2006. 704 с.

10. Кваліфікація злочинів: навч. посіб. / Г. М. Анісімов, О. О. Володіна, І. О. Зінченко та ін.; за ред. М. І. Панова. Х. : Право, 2016. 356 с.

11. Кримінальне право України. Загальна частина. Альбом схем : навч. посіб. К. : Алерта, 2015. 212 с.

12. Меркулова В. О. Кримінальне право. Загальна частина : навч. посіб. (в схемах) / В. О. Меркулова. Одеса : ОДУВС, 2013. 512 с.

Тема 2. Поняття кримінального правопорушення та його стадії. Поняття та види складів кримінального правопорушення

Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

- 1) Поняття кримінального правопорушення.
- 2) Ознаки кримінального правопорушення та їх зміст. Значення їх встановлення у правозастосовній діяльності.
- 3) Поняття кримінального проступку.
- 4) Класифікація злочинів за ступенем тяжкості.
- 5) Стадії незакінченого кримінального правопорушення: поняття, характеристика, зміст, значення встановлення для кваліфікації.

6) Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні.

7) Поняття юридичного складу та його ознаки.

8) Види складів за різними критеріями та значення їх визначення у правозастосовній діяльності.

9) Склад кримінального правопорушення та кваліфікація: проблеми теорії та практики.

Завдання 1. Визначте, до якого виду складу (за різними критеріями) відносяться кримінальні правопорушення, передбачені статтями розділів X, XI, XII Особливої частини КК України? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 2. Визначте вид злочину за ступенем тяжкості, згідно ст. 12 КК України, на прикладі норм ст.ст. 113, 115 ч. 2, 121 ч. 1, 286 ч. 2, 296 ч. 1, 371 ч. 3 КК України.

Завдання 3. Звертаючись до Особливої частини КК України, наведіть приклади (не менш п'яти) кримінально-правових норм, які передбачають кримінальний проступок.

Задача. Ш. звільнив з роботи С. за пияцтво. С. вирішив за це вбити Ш. Він навів на Ш. рушницю та натиснув на курок. Однак пострілу не сталося через несправність спускового механізму. Відразу після цього рушницю у С. відібрали.

Чи можна діяння С. визнати замахом на злочин з непридатними засобами? Дайте кримінально-правову оцінку діянню С. Відповідь обґрунтуйте.

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. *Форми та механізм реалізації кримінальної відповідальності.*

2. *Склад кримінального правопорушення – законодавча модель кваліфікації.*

Література:

1. Кривоченко Л. М. Класифікація злочинів за ступенем тяжкості у Кримінальному кодексі України. К. : Юрінком Інтер, 2010. 120 с.

2. Кривоченко Л. М. Класифікація злочинів за ступенем тяжкості у Кримінальному кодексі України : монографія /

Л. М. Кривоченко; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. К. : Юрінком Інтер, 2010. 119 с.

3. Малахов М. П. Основы уголовного права. Общая часть. Киев, 2000. С. 32–43, 122–130.

4. Соболев О. І. Класифікація злочинів: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2012. 441 с.

5. Судова практика Верховного Суду України у кримінальних справах : офіц. вид. / Верхов. Суд України; відп. ред. П. П. Пилипчук. К. : Вид. Дім «Ін Юре», 2008. 608 с.

6. Бурдін В. М. Стадії вчинення злочину (кримінально-правове дослідження) : монографія / В. М. Бурдін; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2013. 303 с.

7. Гродецький Ю. В. Добровільність як ознака добровільної відмови. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського*. Серія: Юридичні науки. 2010. Т. 23 (62). № 2. С. 202–208.

8. Гродецький Ю. В. Об'єктивні ознаки добровільної відмови при незакінченому злочині. *Проблеми законності: академ. зб. наук. пр.* 2011. Вип. 114. С. 143–154.

9. Гродецький Ю. В. Остаточність добровільної відмови. *Вісник прокуратури*. 2010. № 9 (111). С. 65–70.

10. Гродецький Ю. В. Усвідомлення можливості доведення злочину до кінця. *Вісник прокуратури*. 2010. № 12 (114). С. 74–81.

11. Зінченко І. О. Стадії вчинення злочину за кримінальним правом України та Англії: порівняльно-правовий аспект. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. Серія: Економічна теорія та право. 2013. № 2. С. 240–251.

12. Маслак Н. В. Кримінальна відповідальність за готування до злочину. Х. : Право, 2010. 232 с.

Тема 3. Поняття об'єкта посягання та його види.

Поняття об'єктивної сторони складу

Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

1. Поняття об'єкта складу та значення його встановлення для кваліфікації.

2. Основні теорії об'єкта посягання в науці кримінального права.

3. Поняття предмету та його відмежування від об'єкта.

4. Значення визначення предмета для кваліфікації.

5. Поняття об'єктивної сторони складу. Значення її встановлення для правозастосовної діяльності.

6. Ознаки об'єктивної сторони складу (необхідні та факультативні).

7. Зміст ознак об'єктивної сторони та значення їх встановлення у правозастосовній діяльності.

8. Поняття причинного зв'язку та проблемні питання його визначення.

9. Місце причинного зв'язку в системі ознак складу кримінального правопорушення.

10. Факультативні ознаки об'єктивної сторони складу: поняття та кримінально-правова характеристика.

11. Особливості кримінальної відповідальності за бездіяльність. Підстави та межі відповідальності за кримінально-протиправну бездіяльність.

Завдання 1. Встановіть об'єкт, предмет та об'єктивну сторону у складах кримінальних правопорушень, що передбачені ст. ст. 111, 113, 122, 276, 396, 446 КК України. Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 2. Знайдіть в Особливій частині КК України 10 норм, які визначають місце, час, спосіб, знаряддя, засоби, обстановку вчинення кримінального правопорушення. Вкажіть значення цих ознак для кваліфікації.

Задача 1. Ч. та С., будучи в нетверезому стані, пізно ввечері зупинили на вулиці В. та, погрожуючи фінським ножом, вимагали гроші. Отримавши відмову, Ч. та С. нанесли В. тяжкі тілесні ушкодження, відібрали у нього гаманець та шкіряну куртку.

Визначить всі види об'єкта, предмет та об'єктивну сторону злочину. Відповідь обґрунтуйте.

Задача 2. Під час парусної регати капітан яхти О. побачив: яхта, що йшла попереду перекинулася та парусом накрила спортсмена, який опинився в небезпечному життєвому стані та явно потребував допомоги. О., прагнучи бути в гонці першим,

пройшов повз нього, не надав йому допомоги. Яхтсмен потонув. Чи є у поведінці О. ознаки складу кримінального правопорушення?

Задача 3. К. працювала вихователем в дитячому садочку. Під час однієї з прогулянок з дітьми була зайнята висадкою квітів на дитячій площадці і втратила пильність. П'ятирічний П., який вибіг за огорожу території діючого садочку, впав у відкритий каналізаційний люк та потонув. Батьки П. вимагали притягнути до відповідальності К., а також слюсаря-сантехніка О., який проводячи очисні роботи, по їх закінченню не закрити кришку каналізаційного люку.

Чи є поведінка К. та О. кримінально-протиправною? Чи є причинний зв'язок між поведінкою К. та О. та наслідками, які настали?

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. Суспільно небезпечні наслідки: поняття, види, значення.
2. Значення встановлення певних видів об'єктів для кваліфікації.

Література:

1. Назимко Є. Обґрунтування доцільності встановлення міри покарання в кримінально-правових санкціях з позиції застосування ціннісної концепції об'єкта злочину. *Підприємництво, господарство і право*. 2009. № 6. С. 150–153.

2. Педан В. Определение содержания понятия предмета преступления и его места в общей структуре состава преступления. *Підприємництво, господарство і право. Науково-практичний господарсько-правовий журнал*. 2010 (174). № 6. С. 70–74.

3. Мочком Я. В. Зміст та об'єктивні форми злочинної дії. *Право України*. 2011. 150 с.

4. Тимчук О. Л. Причинний зв'язок як ознака об'єктивної сторони складу злочину : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Гуманітарний ун-т «Запорізький ін-т держ. та муніципального управління». Запоріжжя, 2005. 232

5. Строган А. Ю. Склад злочину як підстава кримінальної відповідальності : навч. посіб. / А. Ю. Строган. К. : Атіка, 2007. 424 с.

6. Ярмаш Н. Н. Теоретические проблемы причинно-следственной связи в уголовном праве (философско-правовой анализ). Харьков : Право, 2003. 512 с.

Тема 4. Поняття суб'єкта складу. Поняття суб'єктивної сторони складу

Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

1. Поняття та ознаки суб'єкта складу. Зміст ознак суб'єкта та значення їх встановлення у правозастосовній діяльності.
2. Поняття спеціального суб'єкта та значення встановлення.
3. Критерії осудності, неосудності, обмеженої осудності та їх правові наслідки.
4. Поняття та ознаки суб'єктивної сторони складу.
5. Зміст ознак суб'єктивної сторони та значення їх встановлення у правозастосовній діяльності.
6. Поняття вини та її форми. Відмежування форм вини та значення їх визначення для кваліфікації.
7. Поняття прямого і непрямого умислу.
8. Поняття кримінально-протиправної самовпевненості та небалості.
9. Помилка в кримінальному праві: поняття, види, значення для кваліфікації.

Завдання 1. Визначити суб'єкта та його виду діянь, передбачених ст. ст. 111, 114, 115, 135–140, 191 ч. 1, 2, 276, 286, 304 КК України.

Завдання 2. Складіть схему (таблицю) ознак суб'єкта складу.

Завдання 3. Складіть схему (таблицю) видів суб'єкта складу.

Завдання 4. Складіть схему (таблицю) ознак суб'єктивної сторони складу.

Завдання 5. Складіть схему (таблицю) форм вини та їх видів.

Завдання 6. Складіть схему (таблицю) відмежування кримінально-протиправної самовпевненості і непрямого умислу.

Завдання 7. Складіть схему (таблицю) відмежування кримінально-протиправної небалості та казусу (випадку).

Задача 1. 13-річний О., 14-річний С. та 16-річний У. вчинили крадіжку речей з квартири Ю. Від сірника, який горить, що С. кинув на підлогу, виникла пожежа, внаслідок чого Ю. була спричинена матеріальна шкода.

Вкажіть суб'єкта вказаного протиправного діяння, його ознаки та вид. Відповідь обґрунтуйте.

Задача 2. К., в день свого 14-ліття, вчинив умисне вбивство свого сусіда за місцем проживання.

Чи притягується К. до кримінальної відповідальності? Дайте кримінально-правову оцінку діям К. Відповідь обґрунтуйте.

Задача 3. П., з помсти, підпалив вночі будинок сусіда, гадаючи що в будинку нікого немає, внаслідок чого загинуло дві особи.

Визначте форму і вид вини П. щодо смерті людей. Відповідь обґрунтуйте.

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. Помилка та її значення для кримінальної відповідальності.
2. Обмежена осудність: поняття та правові наслідки.

Література:

1. Бурдин В. М. Осудність та неосудність (кримінально-правове дослідження) : монографія / В. М. Бурдін. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 780 с.
2. Вереша Р. В. Суб'єктивна сторона складу злочину : наук.-практ. посіб. / Р. В. Вереша; Акад. адвокатури України. Київ : Прецедент, 2014. 51 с.
3. Сороченко А. Кримінальна відповідальність юридичних осіб в Україні: проблеми запровадження, пропозиції щодо змін і доповнень до законодавства. *Підприємництво, господарство і право*. 2009. № 6. С. 153–157.
4. Шеремет А. П. Мотив і мета злочину : монографія / А. П. Шеремет; Закарпатський держ. ун-т. Ужгород : ІВА, 2008. 148 с.

Тема 5. Співучасть у кримінальному правопорушенні
Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

1. Поняття та ознаки співучасті (їх зміст).
2. Форми та види співучасті, значення їх встановлення для кваліфікації.
3. Поняття видів співучасників та правила кваліфікації їх дій.
4. Екссес виконавця, його види та характеристика. Значення встановлення для кваліфікації.
5. Відмежування співучасті від причетності до кримінального правопорушення.

Завдання 1. Складіть схеми (таблиці) ознак, форм та видів співучасті.

Завдання 2. Складіть схеми (таблиці) видів співучасників з кваліфікацією їх дій.

Завдання 3. Складіть схеми (таблиці) кількісних та якісних ознак видів співучасті.

Завдання 4. Складіть схеми (таблиці) видів причетності до кримінального правопорушення.

Задача. Шістнадцятирічний Ю., зі своїм повнолітнім братом С., домовилися вчинити крадіжку з квартири сусідки. Вони проникли до квартири потерпілої і зібрали цінні речі. Після цього С. поніс вилучене додому, а Ю. залишився в квартирі, знайшов папір і підпалив його. Внаслідок пожежі були знищені всі інші речі у квартирі потерпілої. Визначте форму співучасті та види співучасників.

Як буде вирішено питання про їх відповідальність щодо крадіжки та знищення майна? Відповідь обґрунтуйте.

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. Поняття та види стійких злочинних угруповань.
2. Інститут причетності до злочину в кримінальному праві України.

Література:

1. Горбачов Д. М. Співучасть у злочинах із спеціальним суб'єктом (на прикладі злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Нац.

акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. К., 2014. 18 с.

2. Кваша О. О. Співучасть у злочині: структура та відповідальність : монографія / О. О. Кваша; Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Київ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2013. 559 с.

3. Кваша О. О. Співучасть у злочині: сутність, структура та відповідальність: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08. Нац.акад.наукУкраїни,Ін-тдержавиіправаім.В. М. Корецького. К., 2013. 36 с.

4. Новицький Г. В. Співучасть у злочині та причетність до злочину за кримінальним правом України: проблеми кваліфікації : монографія / Г. В. Новицький, В. І. Педан, В. В. Рибачук; Бердян. ун-т менедж. і бізнесу. Донецьк : Юго-Восток, 2012. 237 с.

5. Митрофанов І. І. Співучасть у злочині : навч. посіб. / І. І. Митрофанов, А. М. Притула. Одеса : Фенікс, 2012. 208 с.

Тема 6. Множина кримінальних правопорушень ***Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:***

1. Поняття множини кримінальних правопорушень та її ознаки.

2. Форми (види) множини кримінальних правопорушень.

3. Характеристика сукупності, повторності, рецидиву кримінальних правопорушень та їх правові наслідки.

4. Види сукупності, повторності, рецидиву кримінальних правопорушень.

5. Поняття одиничного кримінального правопорушення (продовженого та триваючого).

Завдання 1. Складіть схему форм (видів) множини кримінальних правопорушень.

Завдання 2. Складіть схеми видів сукупності та рецидиву кримінальних правопорушень.

Завдання 3. Звертаючись до норм Особливої частини Кримінального кодексу України, встановіть, які кримінальні правопорушення є триваючими і продовженими.

Завдання 4. Складіть схему правових наслідків кожної форми (виду) множини кримінальних правопорушень.

Задача 1. Вночі Л. вчинив грабіж, відібравши у перехожого гроші. Тієї ж ночі, побачивши в парку нетверезого чоловіка, який спав, Л. зняв з його руки годинника.

Чи є в діях Л. повторність злочинів? Аргументуйте свою відповідь з посиланням на ст. 32 КК України.

Задача 2. З. з метою ухилення від сплати боргу вбив Д. Після чого обшукав її квартиру і забрав ювелірні вироби та гроші.

Чи є в діях З. множинність злочинів?

Задача 3. Декілька днів К. ходив на полювання до заповідника. Першого дня він вбив лося, а другого – не здобув нічого.

Дайте кримінально-правову оцінку діям К. Відповідь обґрунтуйте.

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. Види повторності за певними критеріями.
2. Кримінально-правове значення рецидиву злочинів.

Література:

1. Василик М. Статистичні методи аналізу множинності злочинів. *Галицький економічний вісник*. 2009. № 2. С. 157–160.

2. Гнатів І. М. Окремі аспекти повторності злочинів. *Весенние юридические чтения 27–28 апреля 2012 г. : Международная научно-практическая конференция*. Харьков. С. 216.

3. Дячук С. І. Повторність злочинів (питання кримінально-правової кваліфікації за сукупністю злочинів). *Юридична Наука*. 2012. № 6. с. 77–82.

4. Зінченко І.О., Тютюгін В. І. Одиничні злочини: поняття, види, кваліфікація. Х. : Фіні, 2010. 256 с.

5. Колос О. В. Повторність злочинів за Кримінальним кодексом України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2015. 19 с.

6. Стрижевська А. А. Сукупність злочинів за кримінальним правом України : монографія / А. Стрижевська. Одеса : Фенікс, 2011. 247 с.

Тема 7. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння

Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

1. Поняття та загальна характеристика обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.
2. Необхідна оборона та умови її правомірності.
3. Поняття уявної оборони та її правові наслідки.
4. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення (умови правомірності).
5. Крайня необхідність: поняття та умови правомірності спричинення шкоди.
6. Поняття та правові наслідки фізичного та психічного примусу.
7. Виконання наказу або розпорядження.
8. Діяння, пов'язане з ризиком.
9. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації.
10. Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Завдання 1. Складіть схему видів обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.

Завдання 2. Складіть схему (таблицю) щодо відмежування необхідної оборони від уявної оборони.

Завдання 3. Складіть схеми (таблиці) умов правомірності спричинення шкоди при необхідній обороні та крайній необхідності.

Завдання 4. Складіть схеми (таблиці) правових наслідків перевищення меж необхідної оборони і крайньої необхідності.

Завдання 5. Складіть схеми (таблиці) щодо відмежування крайньої необхідності від необхідної оборони.

Задача 1. В., з метою охорони врожаю яблук, встановив у саду вовчі капкани. В один з них потрапив сусідський хлопчик, якому було спричинені тяжкі тілесні ушкодження.

Чи підлягає В. кримінальній відповідальності? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 2. Альпініст Ю. та С. при сходженні на Г. були в одній зв'язці. С. при незграбному русі зірвався і зависнув над прірвою. Ю. намагався його витягнути, але не зміг. Знесилившись, він зрозумів, що сам може зірватися, і тоді перерізав мотузку. С. загинув.

Кваліфікуйте дії Ю. Відповідь обґрунтуйте.

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. *Виправданий ризик: поняття та правові наслідки.*
2. *Поняття перевищення меж крайньої необхідності.*

Література:

1. Боднарук О. М. Необхідна оборона при посяганні на власність : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Ін-т держави і права імені В. М. Корецького. К., 2012. 20 с.

2. Жданова І. Є. Фізичний або психічний примус як обставина, що виключає злочинність діяння : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Нац. акад. внутр. справ. К., 2011. 19 с.

3. Кваша О. О. Уявна оборона: кримінально-правова кваліфікація та відповідальність : монографія / О. О. Кваша, В. В. Аніщук. Луцьк : Вежа-Друк, 2012. 180 с.

4. Плисюк Н. М. Умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця за кримінальним правом України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів, 2011. 19 с.

5. Стрельцов Є. Л. Обставини, що виключають злочинність діяння при захисті від суспільно небезпечного посягання: напрямки удосконалення кримінально-правового регулювання : монографія / Є. Л. Стрельцов, Б. М. Орловський; за заг. ред. Є. Л. Стрельцова. Одеса : Фенікс, 2014. 385 с.

Тема 8. Звільнення від кримінальної відповідальності
Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

1. Поняття звільнення від кримінальної відповідальності.
2. Загальні умови звільнення від кримінальної відповідальності.

3. Умови та правові наслідки звільнення від кримінальної відповідальності окремих видів звільнення від кримінальної відповідальності.

4. Характеристика окремих видів звільнення від кримінальної відповідальності.

5. Відмежування загальних видів звільнення від спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності.

Завдання 1. Скласти схему (таблицю) загальних видів звільнення від кримінальної відповідальності.

Завдання 2. Скласти схеми (таблиці) умов окремих видів звільнення від кримінальної відповідальності.

Завдання 3. Скласти схеми (таблиці) загальних підстав звільнення від кримінальної відповідальності.

Задача 1. З. прийшов на квартиру своєї колишньої дружини і запропонував знову жити разом. Дружина йому відмовила, після чого виникла сварка. В процесі сварки колишня дружина тяжко образила З. У нього виник стан сильного душевного хвилювання, під час якого З. наніс колишній дружині кілька ударів в голову та груди. Цими ударами їй було заподіяно тяжке тілесне ушкодження. Була порушена кримінальна справа. В ході досудового слідства З. щиро покаявся, помирився з колишньою дружиною, повністю оплатив витрати на її лікування.

Чи може бути З. звільнений від кримінальної відповідальності на підставі статей 45, 46 КК? Якщо таке звільнення можливе, яка з зазначених статей повинна мати пріоритет у застосуванні?

Задача 2. Проживаючи в одній комунальній квартирі, А. та Б. часто сварились, ображали одна одну. Одного разу А. звинуватила Б. у крадіжці її костюма. Та у відповідь образила сусідку, а потім кілька разів ударила, спричинивши легке тілесне ушкодження з короткочасним розладом здоров'я. Потерпіла звернулася до суду, який порушив кримінальну справу за ч. 2 ст. 125 КК України і призначив їй до розгляду. У період судового розгляду Б. придбала для А. дефіцитні ліки, а також передала їй 300 грн за зниклий костюм, хоч і продовжувала наполягати, що вона костюм не брала. У зв'язку з цим між А. та Б. відбулося примирення, про що вони заявили в суді.

Чи може Б. бути звільнена від кримінальної відповідальності? Відповідь обґрунтуйте.

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

- 1. Характеристика підстав звільнення від кримінальної відповідальності.*
- 2. Порівняльна характеристика загальних та спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності.*

Література:

1. Гнатенко Є. С. Звільнення від кримінальної відповідальності. Реалії сьогодення. *Основні напрями розвитку кримінального права та шляхи вдосконалення законодавства України про кримінальну відповідальність* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 11–12 жовт. 2012 р. Х., 2012.
2. Губська О. А. Звільнення від кримінальної відповідальності за новим КПК : монографія / О. А. Губська. К. : ІНТЕРСЕРВІС, 2013. 155 с.
3. Герасимчук Л. В. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності та покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Нац. акад. внутр. справ. К., 2013. 20 с.
4. Єремій Г. О. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Держ. вищ. навч. закл. «Запоріж. нац. ун-т» М-ва освіти і науки, молоді та спорту України. Запоріжжя, 2011. 232.
5. Єремій Г. О. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності : монографія / Г. О. Єремій, П. В. Хряпінський; Ін-т права ім. Володимира Сташиса Класич. приват. ун-ту. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2012. 174 с.
6. Назимко Є. С. Суспільно небезпечне діяння та інститут звільнення особи від кримінальної відповідальності: актуальні питання співвідношення. *Вісн. Луган. держ. ун-ту внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка*. 2011. № 2. С. 118.
7. Яценко С. О. Підстави та порядок звільнення особи від кримінальної відповідальності: актуальні питання. *Актуальні проблеми юридичної науки* : зб. тез міжнар. наук. конф. «Десяті

осінні; юридичні читання» (м. Хмельницький, 18–19 листоп. 2011р.). Хмельницький, 2011. Ч. 4. С. 174–176.

8. Яценко С. Чи відповідає Конституції України інститут звільнення від кримінальної відповідальності? *Право України*. 2011. № 9. С. 158–166.

Тема 9. Покарання та його мета. Види та система покарань ***Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:***

1. Поняття покарання та його ознаки, їх зміст.

2. Мета та завдання покарання. Поняття загальної та спеціальної превенції.

3. Поняття видів покарань.

4. Система покарань: поняття та характеристика.

5. Характеристика окремих видів покарань: Штраф; Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу; Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; Громадські роботи; Виправні роботи; Службове обмеження для військовослужбовців; Конфіскація майна; Арешт; Обмеження волі; Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців; Позбавлення волі на певний строк; Довічне позбавлення волі.

6. Смертна кара як вид покарання в історії кримінального законодавства.

Завдання 1. Скласти схему (таблицю) ознак покарання.

Завдання 2. Скласти схему (таблицю) етапів (стадій) реалізації кримінальної відповідальності.

Завдання 3. Скласти схему (таблицю) цілей покарання.

Завдання 4. Скласти схему (таблицю) завдань покарання.

Завдання 5. Скласти схеми (таблиці) щодо порядку призначення: громадських робіт; конфіскації майна; арешту; обмеження волі; позбавлення волі на певний строк.

Задача 1. Неповнолітній Н. у складі групи, до якої входили ще троє дорослих осіб, серед яких М. вже мав судимість, Л. – мати двох малолітніх дітей, до того ж, перебувала у стані

вагітності, вчинив крадіжку, поєднану з проникненням у житло. Його безпосереднім завданням було проникнення до житла через квартиру у вікні та відкриття дверей для інших співучасників злочину. Злодії були затримані та постали перед судом.

Чи має суд призначити злочинцям однакове покарання за видом та терміном, враховуючи той факт, що всі співучасники були співвиконавцями злочину?

Задача 2. Л. за дрібне хуліганство призначений арешт на 15 діб.

Чи є призначений Л. арешт кримінальним покаранням?

Задача 3. Під час відбування покарання у виді позбавлення волі засуджений С. вчиняв дисциплінарні правопорушення, які полягали у недотриманні розпорядку дня, встановленому у кримінально-виконавчій установі, за що був переведений до штрафного ізолятора. Під час перебування в штрафному ізоляторі йому його обмежували суттєво в їжі з метою впливу на процес його виправлення.

Чи відповідає такий метод впливу цілям покарання?

Задача 4. За вироком суду Н. було засуджено до 3 років обмеження волі.

До якого виду покарання віднесено обмеження волі?

Задача 5. За вироком суду В. був позбавлений спеціального звання «лейтенант поліції».

До якого виду віднесено цей вид покарання?

Задача 6. Р. не зміг заплатити штраф у розмірі 1700 грн. за вчинений злочин. Суд може замінити несплачену суму штрафу покаранням у виді виправних робіт. *Визначить на який строк?*

Задача 7. Л. був засуджений на 5 років позбавлення волі та позбавлений військового звання «капітан» за вчинення згвалтування (ч. 1 ст. 152 КК)

Чи правомірне особа була позбавлена військового звання?

Задача 8. С. був звільнений від відбування основного покарання у вигляді позбавлення волі.

З якого моменту буде обчислюватися для С. додаткове покарання у вигляді позбавлення права обіймати посади, пов'язані з матеріальною відповідальністю?

Задача 9. С. було засуджено за умисне легке тілесне ушкодження (ч. 1 ст. 125 КК) до 200 годин громадських робіт.

Який порядок виконання С. громадських робіт?

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. *Інститут покарання в кримінальному праві України.*
2. *Проблемні питання щодо мети покарання.*

Література:

1. Березовська Н. Л. Кара в теорії і практиці кримінального права : електронний ресурс. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Юриспруденція.* 2013. Вип. 6–1(2). С. 149–151.

2. Денисова Т. А. Кримінальне покарання та реалізація його функцій : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08. Національна академія наук України. Інститут держави та права ім. В. М. Корецького. Київ, 2011. 505 с.

3. Денисова Т. А. Кримінальне покарання та реалізація його функцій : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08. НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. К., 2010. 505 с.

4. Козаченко О. В. Кримінально-правові заходи в Україні: культурологічна концепція : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08. Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2012. 428 с.

5. Литвинов О. М. Інститут покарання в кримінальному праві України : навч. посіб. / О. М. Литвинов, Є. С. Назимко; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Литвинова; Кримін. асоц. України. Донецьк : Ноулідж, Донецьк, від-ня, 2013. 214 с.

6. Меркулова В. О. Кримінальна відповідальність: окремі теоретичні та соціально-правові аспекти : монографія / В. О. Меркулова. Одеса : ОЮІ ХНУВС, 2007. 225 с.

7. Мина В. В. Філософсько-правове розуміння мети покарання : монографія / В. В. Мина, О. М. Омельчук. Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права, 2014. 175 с.

8. Овчаренко Д. А. Покарання як соціальне та правове явище: філософсько-правові аспекти : монографія / Д. А. Овчаренко. Київ : Вид-во Паливода А. В., 2015. 265 с.

Тема 10. Призначення покарання

Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

1. Загальні засади призначення покарання.
2. Обставини, які пом'якшують та обтяжують покарання: поняття та характеристика.
3. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень та за сукупністю обвинувальних вироків.
4. Обчислення строків покарання.

Завдання 1. Скласти схеми (таблиці) обставин, які пом'якшують та обтяжують покарання.

Завдання 2. Скласти схеми (таблиці) правил призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень та за сукупністю обвинувальних вироків.

Задача 1. Д. вчинив умисне вбивство з хуліганських мотивів (ч. 2 ст. 115 КК) і грабіж (ч. 1 ст. 186 КК). Суд призначив Д. покарання у виді позбавлення волі 18 років. Адвокат оскаржив вирок суду.

Чи може суд призначити покарання більш суворе, ніж це передбачено відповідними статтями Особливої частини КК?

Задача 2. П. займався незаконною лікувальною діяльністю (ст. 138 КК). За вирок суду його було засуджено на 3 роки позбавлення волі. Адвокат подав скаргу з проханням призначити Попову покарання більш м'яке, ніж передбачено законом.

За які злочини суд не може призначити більш м'яке покарання?

Задача 3. 18-річний В., перебуваючи у стані наркотичного сп'яніння, вчинив крадіжку в особливо великих розмірах (ч. 5 ст. 185 КК) разом з 14-річним Ігорем.

Яка обставина, що обтяжує покарання, передбачена ст. 67 КК, може бути поставлена у вину В.?

Задача 4. Р. був засуджений за шахрайство (ч. 2 ст. 190 КК) на 2 роки позбавлення волі. Під час відбування покарання Р. слідчим ОВС була доведена його вина у вчиненні вимагання (ч. 1 ст. 189 КК).

За якими правилами буде призначено покарання?

Задача 5. К. був засуджений за ч. 1 ст. 152 КК до 4 років позбавлення волі. По відбутті 2 років позбавлення волі, він вчинив у виправній установі вбивство з корисливих мотивів (п. 6 ч. 2 ст. 115 КК), за яке йому було призначено 15 років позбавлення волі. Застосовуючи ст. 71 КК, суд за

сукупністю вироків остаточно визначив 19 років позбавлення волі з конфіскацією майна.

Дайте аргументований висновок у провадженні.

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. *Принципи призначення покарання.*
2. *Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом.*

Література:

1. Бурдін В. М. Призначення покарання за сукупністю вироків (кримінально-правове дослідження) : монографія / В. М. Бурдін, Г. Р. Мартинишин. Львів : Ліга-Прес, 2014. 213 с.
2. Мартинишин Г. Р. Призначення покарання за сукупністю вироків: кримінально-правове дослідження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Львів. держ. ун-т внутр. справ. Л., 2013. 19 с.
3. Самойленко, Є. Ю. Призначення покарання за наявності обставин, що його пом'якшують, за кримінальним правом України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2013. 20 с.

Тема 11. Звільнення від покарання та його відбування
Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

- 1) Поняття та Загальні підстави звільнення від покарання та його відбування.
- 2) Звільнення від покарання у зв'язку з втратою особою суспільної небезпечності.
- 3) Звільнення від покарання із випробуванням.
- 4) Звільнення від покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.
- 5) Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.
- 6) Звільнення від відбування покарання вагітних жінок та жінок, які мають дітей віком до трьох років.
- 7) Звільнення від покарання за хворобою.

8) Звільнення на підставі акту про помилування стосовно індивідуально визначеної особи, закону про амністію стосовно певної категорії осіб.

9) Умовно-дострокове звільнення: правова природа та соціально-правове значення інституту.

10) Реформування кримінального законодавства України стосовно жінок, які є вагітними та мають малолітніх дітей.

11) Амністія: юридична природа, порядок застосування.

12) Помилування: юридична природа та порядок застосування.

Завдання 1. Скласти схему (таблицю) видів звільнення від покарання та його відбування.

Завдання 2. Скласти схему (таблицю) відмежування акту про амністію від акту про помилування

Задача 1. Т. засуджено за геноцид (ч. 1 ст. 442 КК) до 15 років позбавлення волі. Вирок не було виконано протягом 15 років.

Чи можливе за таких умов застосування давності до Т.?

Задача 2. Р., який мав судимість за вчинення крадіжки, був засуджений за ч. 1 ст. 296 КК до двох років обмеження волі із штрафом у розмірі п'ятдесят неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Враховуючи сімейний стан Р., його щире каяття, суд застосував ст. 75 КК і звільнив його від відбування основного та додаткового покарання з випробуванням іспитовим строком два роки.

Чи ґрунтується на законі вирок суду? Яким чином наявність рецидиву впливає на вирішення питання щодо застосування ст. 75 КК? Який порядок застосування додаткових видів покарань при звільненні від покарання з випробуванням?

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. Відмінність звільнення від покарання від звільнення від кримінальної відповідальності.

2. Інститут звільнення від покарання в кримінальному праві.

Література:

1. Брящей Р. І. Звільнення від покарання як форма кримінально-правового реагування на вчинення злочину :

автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Ген. прокуратура України, Нац. акад. прокуратури України. Київ, 2015. 20 с.

2. Казначеева Д. В. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2011. 207 с.

3. Книженко О. О. Звільнення від відбування покарання з випробуванням за кримінальним правом України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Х., 2003. 207 с.

4. Меркулова В. О. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок та жінок, які мають малолітніх дітей : монографія/В. О. Меркулова, О. А. Гритенко, Г. С. Резніченко; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. О. Меркулової; Одес. держ. ун-т внутр. справ. Одеса : Букаєв Вадим Вікторович, 2015. 284 с.

5. Письменський Є. О. Теоретико-прикладні проблеми звільнення від покарання та його відбування за кримінальним правом України : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2014. 39 с.

6. Письменський Є. О. Правові наслідки умовно-дострокового звільнення від відбування покарання : електронний ресурс. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 4. С. 80–87.

7. Письменський Є. О. Кримінально-правові проблеми звільнення від відбування покарання на підставі акту про помилування. *Юридична наука*. 2011. № 6. С. 129–137.

8. Письменський Є. Звільнення від покарання у зв'язку з давністю притягнення до кримінальної відповідальності: проблеми вдосконалення законодавства та практики його застосування. *Слово Національної школи суддів України*. 2013. № 2. С. 132–138.

9. Письменський Є. О. Звільнення від покарання та його відбування: проблеми кримінального законодавства та практики його застосування : монографія / Є. О. Письменський. Луганськ : Віртуальна реальність, 2011. 386 с.

10. Письменський Є. О. Теоретико-прикладні проблеми звільнення від покарання та його відбування за кримінальним правом України : монографія/ Є. О. Письменський; Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2014. 727 с.

11. Письменський Є. О. Проблеми правового регулювання і практики застосування амністії та помилування : матеріали міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 6–20 лют. 2012 р., Луганськ / упоряд.: Є. О. Письменський; Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012. 111 с.

12. Романов, М. В. Звільнення від відбування покарання : навч. посіб. / М. В. Романов. Х. : Права людини, 2012. 109 с.

13. Романов, М. В. Звільнення від відбування покарання : навч. посіб. / М. В. Романов; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Х. : Право, 2012. 89 с.

14. Письменський Є. Звільнення від відбування покарання з випробуванням: окремі аспекти законодавчого регулювання та практики застосування. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 2. С. 113–117.

**Тема 12. Судимість. Обмежувальні заходи.
Інші заходи кримінально-правового характеру.
Заходи кримінально-правового характеру
щодо юридичних осіб**

Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

1. Поняття судимості.
2. Поняття, умови та порядок погашення та зняття судимості.
3. Загально-правові та кримінально-правові наслідки судимості.
3. Обмежувальні заходи, що застосуються до осіб, які вчинили домашнє насильство.
4. Поняття, види та мета примусових заходів медичного характеру.
5. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру.
6. Примусове лікування хворих на алкоголізм та наркоманію: порядок та умови застосування під час відбування покарання.
7. Поняття, підстави та випадки застосування спеціальної конфіскації.

8. Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру.

Завдання 1. Скласти схеми (таблиці) строків погашення і зняття судимості.

Завдання 2. Скласти схему (таблицю) підстав для зняття судимості.

Завдання 3. Скласти схему (таблицю) підстав для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру.

Задача 1. П. було пред'явлене обвинувачення у вбивстві, вчиненому з особливою жорстокістю. Свою вину П. визнав. *Чи можна П. вважати таким, що має судимість?*

Задача 2. Б. був засуджений за ч. 1 ст. 185 КК України до двох років позбавлення волі. Однак після постановлення обвинувального вироку він захворів на тяжку хворобу, що перешкоджає відбуванню покарання. Керуючись ч. 2 ст. 84 КК України, суд повністю звільнив Б. від відбування покарання.

Чи правильне рішення прийняв суд? Чи можна визнати Б. таким, що має судимість?

Задача 3. Б. відбув покарання за крадіжку, вчинену у великих розмірах. До погашення судимості Б. знову вчинив новий злочин – викрадення електричної енергії шляхом самовільного використання (ст. 188-1).

Чи впливає судимість на кримінальну відповідальність Б.?

Задача 4. М. був засуджений за тяжкий злочин до позбавлення волі.

Через який мінімально можливий термін після відбуття покарання можна ставити питання про дострокове зняття судимості?

Задача 5. Перебуваючи у стані обмеженої осудності, особа вчинила грабїж. Чи є можливим за таких умов застосування до цієї особи примусових заходів медичного характеру?

Які правові наслідки застосування примусових заходів медичного характеру до осіб, які вчинили злочин у стані обмеженої осудності?

Задача 6. Суд, вирішуючи питання щодо доцільного розміру штрафу, який має сплатити юридична особа, прийшов до висновку про необхідність сплати цієї суми у розмірі, яка

дорівнює вісімдесят тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Чи правильне рішення прийняв суд? Якщо так, то за яких умов така сума буде справедливою та законною?

Задача 7. Суд, вирішуючи питання щодо виду кримінально-правових заходів до юридичної особи, уповноважена особа якої вчинила фінансові операції з коштами в особливо великих розмірах, одержаними внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння (ст. 209 КК), дійшов висновку про доцільність ліквідації такої юридичної особи та конфіскації її майна.

Чи справедливим є рішення суду?

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. *Правові наслідки погашення та зняття судимості.*
2. *Відмінність примусових заходів медичного характеру від примусового лікування.*

Література:

1. Письменский Е. А. Понятие и цели судимости. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ*. 2007. № 2. С. 83–90.

2. Письменський Є. О. Інститут судимості в кримінальному праві України : монографія / Є. О. Письменський; Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. Луганськ, 2008. 216 с.

3. Судимість / В. В. Голіна; Ін-т вивч. проблем злочинності Акад. прав. наук України. Х. : Харків юридичний, 2006. 384 с.

4. Судимість у кримінальному праві України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Держ. НДІ М-ва внутр. справ України. К., 2012. 289 с.

5. Клименко В. А. Обмежена осудність: поняття, критерії та примусове лікування : монографія / В. А. Клименко, В. Б. Первомайський, Т. М. Приходько; Київ. міжнар. ун-т. К. : Атіка, 2011. 180 с.

6. Книга М. М. Примусові заходи медичного характеру як засіб попередження злочинності : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2009. 309 с.

7. Лень В. В. Примусові заходи медичного характеру: цілі і підстави застосування : монографія / В. В. Лень, М. М. Книга; ДВНЗ «Запоріж. нац. ун-т», Запоріж. юрид. ін-т Дніпропетр. держ. ун-ту внутр. справ. Запоріжжя : Дніпровський металург, 2011. 91 с.

8. Лень В. В. Примусові заходи медичного характеру: історія, стан, тенденції : монографія / В. В. Лень, М. М. Книга; Запоріж. юрид. ін-т Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Запоріжжя : Дніпровський металург, 2010. 211 с.

9. Мельник А.В. Примусові заходи медичного характеру щодо осіб із короткочасними психотичними розладами психічної діяльності алкогольного та органічного генезу : автореф. дис... канд. мед. наук : 14.01.16. Український НДІ соціальної і судової психіатрії та наркології. К., 2008. 22 с.

10. Грек, Б. М. Кримінальна відповідальність юридичних осіб. Чи бути їй в Україні? *Адвокат: журнал спілки адвокатів України*. 12/2011. № 12. С. 19–22.

11. Гришук В. К. Питання кримінальної відповідальності юридичних осіб в Англії, США, Франції та Республіці Польща. *Вісник Академії адвокатури України*. 2007. Число 3. С. 79–88. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vaau_2007_3_10.pdf

12. Гришук В. К., Пасека О. Ф. Кримінальна відповідальність юридичних осіб: порівняльно-правове дослідження : монографія. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. 248 с.

Тема 13. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

1. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру.

2. Види покарань, що застосовуються до неповнолітніх (їх характеристика).

3. Види звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання та їх характеристика.

4. Погашення та зняття судимості щодо неповнолітніх.

Завдання 1. Скласти схему (таблицю) примусових заходів виховного характеру щодо неповнолітніх за вчинення кримінальних правопорушень.

Завдання 2. Скласти схему (таблицю) покарань, які можуть признатись неповнолітнім за вчинення кримінальних правопорушень.

Задача 1. О. (13 років) вчинив розбійний напад на П. Враховуючи те, що О. мав заможних батьків, суд виніс постанову про закриття справи і застосував до нього примусовий захід виховного характеру, зобов'язавши О. відшкодувати заподіяні потерпілому майнові збитки. Батьки О. не заперечували проти цього.

Чи правильно суд застосував примусовий захід виховного характеру до О.?

Задача 2. Неповнолітній вчинив правопорушення – примушення до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань (ч. 1 ст. 355 КК). Він був звільнений від кримінальної відповідальності і щодо нього застосовані примусові заходи виховного характеру. Він ухилився від застосування цих заходів.

Яке рішення за таких умов може бути прийнято?

Задача 3. 17-річний Л. вчинив злочин, передбачений ч. 1 ст. 185 КК України. Суд встановив, що Л. злочин вчинив вперше, за місцем навчання, проживання характеризується позитивно, працює за договором у період літніх канікул. Суд призначив Л. покарання у виді виправних робіт на строк три місяці.

Чи правильно суд призначив покарання?

Задача 4. 16-річний Б. засуджений вироком суду від 10 березня 2012 р. за ч. 1 ст. 185 КК України до покарання у виді штрафу. Після сплати штрафу він 1 травня 2012 р. вчинив злочин, передбачений ч. 1 ст. 135 КК України. Під час судового розгляду справи було встановлено, що Б. навчається в технікумі, позитивно характеризується за місцем навчання, проживання. Свою вину у вчиненні злочину Б. визнав повністю, у вчиненому розкаявся. Законний представник потерпілої від злочину наполягала на притягненні його до кримінальної відповідальності.

Чи є підстави для звільнення Б. від кримінальної відповідальності?

Задача 5. М. (16 років) був засуджений до 4 років позбавлення волі за ч. 1 ст. 152 КК України. Через півроку після свого звільнення М. звернувся до суду з проханням зняти з нього судимість.

Чи має право суд достроково зняти судимість з М.? Коли він буде вважатися таким, що не має судимості?

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. *Юридична природа примусових заходів виховного характеру щодо неповнолітніх злочинців.*

2. *Особливості призначення покарання неповнолітнім, що вчинили злочин.*

Література:

1. Ємець Ю. І. Вчинення злочину неповнолітніми як обставина, що пом'якшує покарання: психолого-юридична сутність : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 19.00.06. Київ. нац. ун-т внутр. справ. К., 2010. 20 с.

2. Єремій Г. О. Примусові заходи виховного характеру: спірні питання правової природи. *Право і суспільство*. 2009. № 4. С. 107–111

3. Єремій Г. О. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності : монографія / Г. О. Єремій, П. В. Хряпінський; Ін-т права ім. Володимира Сташиса Класич. приват. ун-ту. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2012. 174 с.

4. Єремій Г. О. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Держ. вищ. навч. закл. «Запоріж. нац. ун-т». Запоріжжя, 2011. 232 с.

5. Герасимчук Л. В. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності та покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Нац. акад. внутр. справ. К., 2013. 20 с.

6. Ковтун Н. Я. Поняття, система та види додаткових покарань для неповнолітніх за КК України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Нац. акад. прокуратури України. К., 2010.

7. Коновалова А. Ю. Види покарань для неповнолітніх за кримінальним правом України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Х., 2012. 20 с.

8. Маньковський Л. К. Особливості призначення покарання неповнолітнім за обставин, що його пом'якшують : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2015. 20 с.

9. Мирошніченко Н. М. Вікова осудність неповнолітніх у кримінально-правовій доктрині України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.», О., 2013. 20 с.

10. Палюх Л. М. Примусові заходи виховного характеру: теорія і практика застосування : навчальний посібник / Л. М. Палюх. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2010. 214 с.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО ВСІХ ТЕМ ЗАГАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Тема 1. Поняття, предмет, методи, система, принципи кримінального права. Кримінальний закон України: поняття та структура

Завдання 1. Що є об'єктом кваліфікації?

- а) кримінально-правові норми Особливої частини КК;
- б) особа, яка вчинила кримінальне правопорушення;
- в) вчинене винне, протиправне суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність);
- г) кримінально-правові норми Загальної та Особливої частин КК.

Завдання 2. Що віднесено до предмета Особливої частини кримінального права як галузі права?

- а) норми законодавства, які передбачають відповідальність за конкретні протиправні діяння та конкретні покарання за них;
- б) причини та умови вчинення кримінальних правопорушень;
- в) особа, яка вчинила кримінальне правопорушення;
- г) вчинене кримінальне правопорушення.

Завдання 3. Що розуміється під конкуренцією кримінально-правових норм при кваліфікації злочинів?

- А) декілька дій охоплюються декількома нормами;
- Б) одне діяння охоплюється декількома нормами;
- В) декілька діянь охоплюється однією нормою;
- Г) одне діяння охоплюється однією нормою;

Завдання 4. Наведіть приклади роз'яснювальних норм Особливої частини КК України:

а) Примітка до ст. 185 КК (У статтях 185–186, 189–191 КК повторним визнається кримінальне правопорушення, вчинене особою, яка раніше вчинила будь-який із кримінальних правопорушень, передбачених цими статтями або статтями 187, 262 КК);

б) ч. 2 ст. 185 КК (крадіжка, вчинена повторно або за попередньою змовою групою осіб);

в) ч. 3 ст. 185 КК (крадіжка, поєднана з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище).

Завдання 5. Чи допускається аналогія при застосуванні кримінально-правових норм?

- а) не допускається;
- б) допускається без обмеження;
- в) допускається лише за наявності прогалин у законодавстві.

Завдання 6. При кваліфікації кримінальних правопорушень застосовуються:

- а) тільки норми Загальної частини КК;
- б) тільки норми Особливої частини КК;
- в) норми обох частин КК.

Завдання 7. Критерієм об'єднання норм Особливої частини КК у розділах є:

- а) родовий об'єкт протиправних посягань;
- б) характер суспільно-небезпечних наслідків;
- в) форма вини;
- г) видовий об'єкт.

Завдання 8. Види норм, з яких складається Особлива частина КК України:

- а) забороняючі, колізійні, амнітуючі;
- б) забороняючі, дозволяючі, регулюючі;
- в) забороняючі, заохочувальні, роз'яснювальні.

Завдання 9. Що віднесено до предмета Особливої частини кримінального права як галузі права?

- а) норми законодавства, які передбачають відповідальність за конкретні діяння;
- б) причини та умови вчинення кримінальних правопорушень;
- в) особа злочинця.

Завдання 10. Сукупність правових норм відрізняється від конкуренції правових норм тим, що:

- а) при сукупності кількох скоєних винним діянь охоплюється відповідно декількома нормами, а при конкуренції – одне скоєне винним діяння охоплюється кількома нормами;
- б) при сукупності норми передбачають різні кримінальні правопорушення, а при конкуренції тотожні;

в) при сукупності норми передбачають кримінальні правопорушення різних розділів Особливої частини КК України, а при конкуренції тільки у межах одного розділу.

Завдання 11. Взаємозв'язок Особливої та Загальної частин кримінального права полягає у наступному:

а) єдність Загальної та Особливої частин кримінального права у процесі застосування кримінального законодавства;

б) обидві ці частини передбачають кримінально-правові норми з ознаками злочинів;

в) обидві вказані частини вказують у своїх нормах на форми вини, на спрямованість умислу винного, мотив та мету останнього.

Завдання 12. Кримінальна відповідальність передбачена:

а) тільки Кримінальним кодексом України;

б) Кримінальним кодексом України та міжнародними договорами, учасником яких є Україна;

в) Кримінальним кодексом та Законом «Про судоустрій і статус суддів»;

г) Конституцією України.

Завдання 13. Критерієм об'єднання норм Особливої частини Кримінального кодексу у розділах є:

а) родовий об'єкт злочинних посягань;

б) характер суспільно-небезпечних наслідків;

в) форма вини, мотив та мета;

г) ступінь суспільної небезпеки діянь.

Завдання 14. Джерелами кримінального права є:

а) Конституція України;

б) постанови Пленуму Верховного Суду України;

в) Кримінальний кодекс України;

г) міжнародні договори, учасником яких є Україна.

Завдання 15. Закон про кримінальну відповідальність складається з:

а) з двох частин – Загальної та Особливої;

б) з однієї частини – Особливої;

в) з трьох частин – Загальної, Особливої, Прикінцевих та перехідних положень.

Завдання 16. Скільки розділів містить Особлива частина кримінального кодексу України?

- а) 15 розділів;
- б) 20 розділів;
- в) 21 розділ.

Завдання 17. Скільки розділів містить Загальна частина кримінального кодексу України?

- а) 15 розділів;
- б) 20 розділів;
- в) 17 розділів.

Завдання 18. Застосовується Закон, з моменту його:

- а) прийняття;
- б) вступу у законну силу (дію);
- в) з моменту його опублікування в офіційних виданнях.

Завдання 19. Закон про кримінальну відповідальність має зворотну силу якщо:

- а) посилена кримінальна відповідальність;
- б) пом'якшена кримінальна відповідальність;
- в) встановлена кримінальна відповідальність.

Завдання 20. Закон про кримінальну відповідальність не має зворотної сили якщо:

- а) скасована кримінальна відповідальність;
- б) пом'якшена кримінальна відповідальність;
- в) посилена кримінальна відповідальність.

Завдання 21. Кримінальна відповідальність і караність визначаються кримінальним законом, що діяв:

- а) на час вчинення протиправного діяння;
- б) на час затримання особи, яка вчинила протиправне діяння;
- в) на час винесення судом обвинувального вироку.

Завдання 22. Дипломатичні представники іноземних держав при вчиненні ними кримінальних правопорушень на території України:

- а) не підлягають кримінальній відповідальності;
- б) підлягають кримінальній відповідальності;
- в) підлягають кримінальній відповідальності при певних умовах.

Завдання 23. Серед принципів дії Закону про кримінальну відповідальність у просторі головним є:

- а) принцип громадянства;
- б) універсальний принцип;
- в) принцип територіальності.

Завдання 24. Часом вчинення кримінального правопорушення є:

- а) час вчинення лише протиправної дії;
- б) час вчинення лише бездіяльності;
- в) час вчинення як дії, так і бездіяльності.

Завдання 25. Чинний Кримінальний кодекс України був прийнятий:

- а) 5 травня 2001 року;
- б) 5 квітня 2001 року;
- в) 1 вересня 2001 року.

Завдання 26. Чинний Кримінальний кодекс України вступив в дію:

- а) 5 квітня 2001 року;
- б) 1 вересня 2001 року;
- в) 3 серпня 2020 року.

Завдання 27. Примітка до статті Особливої частини КК є:

- а) коментарем до статті і носить необов'язковий характер;
- б) нормою Закону і носить обов'язковий характер;
- в) положенням, що носить обов'язковий характер при певних умовах.

Завдання 28. Який вид диспозиції містить ч. 1 ст. 276 КК?

- а) описову;
- б) відсилочну;
- в) бланкетну;
- г) просту.

Завдання 29. Який вид диспозиції містить ч. 1 ст. 371 КК?

- а) описову;
- б) відсилочну;
- в) бланкетну;
- г) просту.

Завдання 30. Який вид диспозиції містить п. 13 ч. 2 ст. 115 КК?

- а) описову;
- б) відсилочну;

- в) бланкетну;
- г) просту.

Завдання 31. У назві статей Особливої частини КК вказується визначення:

- а) лише одного кримінального правопорушення;
- б) декількох кримінальних правопорушень;
- в) всіх кримінальних правопорушень, передбачених нормами статті.

Завдання 32. Поняття «кваліфікація» та «процес кваліфікації» є:

- а) тотожними поняттями;
- б) самостійними поняттями;
- в) схожими поняттями;
- г) поняття «кваліфікація» охоплює «процес кваліфікації».

Завдання 33. При якій диспозиції кримінально-правової норми, потрібні знання в області не тільки кримінального права, а й, наприклад, банківського, підприємницького, міжнародного права?

- а) бланкетна;
- б) відсилочна;
- в) описова;
- г) все вищевказане.

Завдання 34. До якого виду кваліфікації відносяться роз'яснення постанов Пленуму Верховного Суду України?

- а) доктринальна кваліфікація;
- б) офіційна кваліфікація;
- в) легальна кваліфікація;
- г) судова.

Завдання 35. Що є об'єктом кваліфікації?

- а) кримінально-правова норма;
- б) вчинене особою кримінальне правопорушення;
- в) особа, яка вчинила кримінально-протиправне діяння;
- г) об'єкт кримінального правопорушення.

Завдання 36. Який термін відображає зіткнення протилежних наукових поглядів у науці кримінального права?

- а) диференціація;
- б) індивідуалізація;
- в) колізія;
- г) конкуренція.

Завдання 37. Що є завданням Постанов Пленуму Верховного Суду у кримінальних справах?

а) є зобов'язаннями, в яких вказуються правила, щодо кримінально-правових норм і які вимагають судову практику щодо правильного застосування чинного законодавства;

б) є роз'ясненнями, в котрих дається тлумачення кримінально-правових норм і які орієнтують судову практику на правильне застосування чинного законодавства;

в) є правилами, в котрих дається тлумачення кримінально-правових норм і які орієнтують судову практику на правильне застосування чинного законодавства;

г) є джерелом кримінального права.

Завдання 38. За допомогою якого об'єкту відтворюється побудова Особливої частини Кримінального Кодексу?

а) загального об'єкту;

б) родового (спеціального) об'єкту;

в) безпосереднього об'єкту;

г) видового об'єкту.

Завдання 39. Який законодавчий, державний чи судовий орган вказує працівникам правоохоронних органів на посилення уваги щодо кваліфікації злочинів?

а) Кабінет Міністрів України;

б) Апеляційний суд;

в) Пленум Верховного Суду України;

г) Верховна Рада України.

Завдання 40. В яких нормах містяться уточнення та оціночні поняття?

а) у заборонювальних нормах;

б) у роз'яснювальних нормах;

в) у заохочувальних нормах;

г) в описових нормах.

Завдання 41. Якщо має місце конкуренція загальної і спеціальної норми, то:

а) застосовується лише спеціальна норма;

б) застосовується лише загальна норма.

в) застосовуються обидві норми;

г) застосовується спеціальна норма при певних умовах.

Завдання 42. Під принципами кримінального права розуміються:

- а) права і свободи людини і громадянина, які закріплені в Конституції України;
- б) правила, визначений порядок розгляду кримінальних справ;
- в) основні ідеї, що закріплені в нормах кримінального права, які визначають його зміст;
- г) основні ідеї, що формулюють правосвідомість суддів.

Тема 2. Поняття кримінального правопорушення та його стадії. Поняття та види складів кримінального правопорушення

Завдання 1. Ознаками кримінального правопорушення є:

- а) винність і караність;
- б) суспільна небезпека діяння (дії або бездіяльності) та його протиправність;
- в) суспільна небезпека діяння (дії або бездіяльності), його протиправність та винність.

Завдання 2. Задача. В., знаходячись у тролейбусі, дістав з кишені кухонний ніж, перевіряючи гостроту його леза. Чи є в діях В. ознаки кримінального правопорушення?

- а) так, тому що всі ознаки кримінального правопорушення є у наявності;
- б) ні, тому що не всі ознаки кримінального правопорушення є у наявності;
- в) так, тому що дії В. були суспільно небезпечними.

Завдання 3. Задача. В. красив підвіконня з зовнішньої сторони квартири, Банка з краскою (2 літри) стояла на підвіконні. Коли В. закінчив роботу, він задів рукою банку та вона впала з висоти 4-го поверху на С., який йшов додому, внаслідок чого йому були спричинені легкі тілесні ушкодження с короткочасним розладом здоров'я. Чи притягується В. до кримінальної відповідальності?

- а) так, тому що потерпілому була завдана шкода здоров'ю;
- б) ні, тому що в діях В. відсутня ознака протиправності;
- в) так, тому що всі ознаки кримінального правопорушення є у наявності.

Завдання 4. Ч. 1 ст. 127 КК передбачає:

- а) нетяжкий злочин;
- б) тяжкий злочин;
- в) особливо тяжкий злочин.

Завдання 5. Ст.128 КК передбачає:

- а) нетяжкий злочин;
- б) тяжкий злочин;
- в) кримінальний проступок.

Завдання 6. Особа, яка вчинила кримінальне правопорушення, передбачене ст. 128 КК, на стадії замаху:

- а) притягується до кримінальної відповідальності;
- б) не притягується до кримінальної відповідальності;
- в) притягується до кримінальної відповідальності при певних умовах.

Завдання 7. Особа, яка вчинила кримінальне правопорушення, передбачене ст. 129 ч. 1 КК, на стадії готування:

- а) притягується до кримінальної відповідальності;
- б) не притягується до кримінальної відповідальності;
- в) притягується до кримінальної відповідальності при певних умовах.

Завдання 8. Кримінальне правопорушення, передбачене ст. 129 ч. 1 КК, є:

- а) нетяжким злочином;
- б) тяжким злочином;
- в) кримінальним проступком.

Завдання 9. Ст. 130 ч. 1 КК передбачає:

- а) стадію готування;
- б) стадію замаху;
- в) стадію закінченого кримінального правопорушення.

Завдання 10. Визначення видів стадії замаху на кримінальне правопорушення:

- а) не впливає на кваліфікацію;
- б) впливає на кваліфікацію;
- в) впливає на кваліфікацію при певних умовах.

Завдання 11. Задача. В. викрав квитанцію на отримання з ремонту мобільного телефону Б. Визначте стадію вчинення крадіжки.

- а) стадія готування;

- б) стадія закінченого замаху;
- в) стадія незакінченого замаху.

Завдання 12. Задача. В. виготовив деталі для пістолету, але при його зібранні був затриманий. Визначте стадію вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 263–1 ч. 1 КК.

- а) стадія готування;
- б) стадія закінченого замаху;
- в) стадія незакінченого замаху;
- г) стадія закінченого кримінального правопорушення.

Завдання 13. Задача. В. вчинив крадіжку з проникненням у житло ювелірних виробів, але коли з'ясував, що в квартирі мешкає стара жінка, повернув через декілька годин вкрадене на місце. Чи підлягає В. кримінальній відповідальності?

- а) ні, тому що в його діях є всі ознаки добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця;
- б) так, тому що в його діях немає всіх ознак добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця;
- в) В. притягується до кримінальної відповідальності при певних умовах.

Завдання 14. На якій стадії можлива добровільна відмова від доведення кримінального правопорушення до кінця?

- а) лише на стадії готування;
- б) як на стадії готування, так і на стадії незакінченого замаху;
- в) як на стадії готування, так і на стадії закінченого замаху;
- г) на стадії закінченого кримінального правопорушення.

Завдання 15. Виявлення умислу є кримінально-караним:

- а) так;
- б) ні;
- в) так, при певних умовах.

Завдання 16. Г. проник у квартиру з метою викрадання ювелірних прикрас, але їх там не було. Це він пояснив поліцейським при його затриманні у квартирі. Чи притягується Г. до кримінальної відповідальності?

а) так, за закінчений замах на крадіжку з проникненням у житло;

б) так, за незакінчений замах на крадіжку з проникненням у житло;

в) ні, тому що Г. не спричинив майнової шкоди своїми діями;

г) так, за готування до крадіжки з проникненням у житло.

Завдання 17. На вулиці, В. вирвав сумку з грошима у Б., але пробігши декілька метрів, був затриманий перехожими. Чи притягується В. до кримінальної відповідальності?

а) так, за закінчений замах на грабіж;

б) так, за незакінчений замах на грабіж;

в) ні, тому що В. не встиг розпорядитися викраденим майном;

г) так, за готування до грабежу;

д) так, за закінчене кримінальне правопорушення – грабіж.

Завдання 18. При вчиненні кримінального правопорушення на стадії готування винна особа:

а) завжди притягується до кримінальної відповідальності;

б) притягується до кримінальної відповідальності лише при певних умовах;

в) в будь-якому випадку не притягується до кримінальної відповідальності.

Завдання 19. Задача. В., з метою позбавлення життя дружини, підлив їй в їжу отруту, але вона не померла, тому що звернулась вчасно до лікарні. Чи притягується В. до кримінальної відповідальності?

а) так, тому що вчинив умисне вбивство на стадії закінченого кримінального правопорушення;

б) так, тому що вчинив умисне вбивство на стадії готування до кримінального правопорушення;

в) так, тому що вчинив умисне вбивство на стадії незакінченого замаху на кримінальне правопорушення;

г) так, тому що вчинив умисне вбивство на стадії закінченого замаху на кримінальне правопорушення;

д) ні, не притягується до кримінальної відповідальності з причини ненастання смерті дружини.

Завдання 20. Задача. Антонов і Халецький вирішили обікрасти Ощадбанк, що був розташований на першому поверсі дома, зайнятого під готель. З цією метою, вони

зняли номер, що знаходився над Ощадбанком, і приготували інструменти, необхідні для пролому підлоги. Проте свій умисел вони не змогли здійснити, оскільки поліція затримала Антонова і Халецького в ту ж ніч, коли вони збиралися вчинити крадіжку. Визначте стадію вчинення злочину.

а) Антонов і Халецький підлягають кримінальній відповідальності за готування до злочину;

б) Антонов і Халецький підлягають кримінальній відповідальності за замах на злочин;

в) Антонов і Халецький не підлягають кримінальній відповідальності, оскільки в їх діях не було складу злочину.

Завдання 21. Єдиною та достатньою підставою кримінальної відповідальності за вчинене кримінальне правопорушення є:

а) подія кримінального правопорушення (сукупність всіх ознак кримінального правопорушення, передбаченої ч. 1 ст. 11 КК);

б) склад кримінального правопорушення;

в) суспільна небезпека протиправного діяння та склад кримінального правопорушення.

Завдання 22. Поняття складу кримінального правопорушення:

а) сукупність встановлених в кримінальному законі юридичних ознак (суб'єктивних та об'єктивних), що визначають вчинене суспільно небезпечне діяння, як кримінально протиправне;

б) встановлені в кримінальному законі суб'єктивні ознаки, що визначають суспільно небезпечне діяння, як кримінально протиправне;

в) сукупність встановлених в кримінальному законі ознак, що визначають обсяг та види покарання.

Завдання 23. Який склад кримінального правопорушення містить у собі основні ознаки кримінального правопорушення і не містить ні обтяжуючих, ні пом'якшуючих обставин?

а) основний;

б) кваліфікований;

в) привілейований.

Завдання 24. За характером структури складів, тобто за способом описування їх ознак безпосередньо в законі склади кримінальних правопорушень поділяються на наступні види:

- а) матеріальний, формальний, усічений;
- б) основний, кваліфікований, особливо кваліфікований, привілейований;
- в) простий, складний.

Завдання 25. За моментом закінчення кримінального правопорушення склади поділяються на:

- а) матеріальний, формальний, усічений;
- б) основний, кваліфікований, особливо кваліфікований, привілейований;
- в) простий, складний.

Завдання 26. Який склад кримінального правопорушення містить обов'язкову ознаку, суспільно небезпечні наслідки, а тому кримінальне правопорушення вважається закінченим з моменту настання цих наслідків:

- а) матеріальний;
- б) формальний;
- в) простий;
- г) основний.

Завдання 27. Який склад кримінального правопорушення є таким, в якому при конструюванні обов'язкових ознак об'єктивної сторони, включаються певні суспільно небезпечні наслідки вчиненого діяння?

- а) факультативний;
- б) матеріальний;
- в) формальний.

Завдання 28. Поняття «складу конкретного кримінального правопорушення» ширше поняття «складу кримінального правопорушення» тому, що:

- а) містить найбільш загальні, типізовані, тобто властиві усім кримінальним правопорушенням даного виду ознаки;
- б) містить ознаки не одного конкретного кримінального правопорушення, а ознаки всіх кримінальних правопорушень даного виду;
- в) містить найголовніші ознаки.

Завдання 29. Елементами, що складають склад кримінального правопорушення є:

- а) об'єкт, суб'єкт, суб'єктивна сторона;
- б) об'єкт, суб'єктивна сторона, об'єктивна сторона;
- в) суб'єкт, об'єкт, об'єктивна сторона;
- г) об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона.

Завдання 30. Який склад злочину містить два і більше об'єкта, із двома діяннями або наслідками, із двома формами вини:

- а) матеріальний;
- б) формальний;
- в) складний;
- г) основний.

Завдання 31. Який із наведених прикладів є злочином з формальним складом?

- а) погроза вбивством (ст. 129 КК);
- б) умисне вбивство (ст. 115 КК);
- в) крадіжка (ст. 185 КК);
- г) розбій (ст. 187 КК).

Тема 3. Поняття об'єкта посягання та його види.

Поняття об'єктивної сторони складу

Завдання 1. Об'єктом складу є:

- а) те, на що посягає особа, яка вчинила кримінально протиправне діяння із заподіянням шкоди, в результаті нього;
- б) предмет зовнішнього світу, на який безпосередньо впливає протиправне діяння;
- в) знаряддя, які використані при вчиненні злочину;
- д) особа, правам якої заподіяна шкода.

Завдання 2. Об'єктом кримінального правопорушення є:

- а) блага, інтереси особи, суспільства, яким спричиняється шкода;
- б) суспільні відносини, яким може спричинитися шкода;
- в) це суспільні відносини і посягає злочин, і яким заподіюється шкода створюється загроза заподіяння шкоди та які поставленні під охорону КК.

Завдання 3. Обов'язкові ознаки об'єкта складу кримінального правопорушення:

- а) предмет;
- б) суспільні відносини на які посягає кримінальне правопорушення;
- в) діяння (дія або бездіяльність).

Завдання 4. Предмет кримінального правопорушення:

- а) є самостійним елементом складу;
- б) не є самостійним елементом складу;
- в) є самостійним елементом складу в деяких випадках.

Завдання 5. Факультативні ознаки об'єкта складу злочину:

- а) предмет;
- б) суспільні відносини на які посягає злочин;
- в) діяння (дія або бездіяльність).

Завдання 6. Безпосередній об'єкт незаконного позбавлення волі є:

- а) лише подвійним;
- б) не є подвійним;
- в) може бути як подвійним, так і ні.

Завдання 7. При встановленні складу кримінального правопорушення об'єкт визначається по-перше:

- а) так;
- б) ні;
- в) немає значення в якому порядку він визначається.

Завдання 8. Обов'язкові ознаки об'єктивної сторони складу злочину:

- а) предмет;
- б) суспільні відносини на які посягає злочин;
- в) діяння (дія або бездіяльність).

Завдання 9. Факультативні ознаки об'єктивної сторони складу злочину:

- а) вина мотив, мета;
- б) діяння, наслідки, причинний зв'язок між діянням та наслідками;
- в) наслідки, причинний зв'язок між діяннями та наслідками, час, місце, спосіб, обстановка, знаряддя.

Завдання 10. Об'єктивною стороною складу кримінального правопорушення є:

а) зовнішня сторона діяння, яка виражається у вчиненні передбаченого законом діяння (дії або бездіяльності), що заподіює або причиняє загрозу заподіяння шкоди об'єкту посягання;

б) внутрішня сторона діяння, яка відтворює психічну діяльність особи, її ставлення до діяння та його наслідків;

в) внутрішня та зовнішня сторона діяння, яка виражається у вчиненні передбаченого законом діяння (дії або бездіяльності), що заподіює або причиняє загрозу заподіяння шкоди об'єкту посягання.

Завдання 11. Задача. Під час парусної регати рульової яхти Сінілов побачив, що при повороті попереду яхта, що йде, перекинулася і вітрилом накрила яхтсмена, який опинився в небезпечному для життя стані і явно потребував допомоги. Проте Сінілов, прагнучи виграти гонку, пройшов мимо товариша, не надавши йому допомоги. Яхтсмен потонув. Чи є причинний зв'язок між бездіяльністю Сінілова і смертю яхтсмена?

а) причинний зв'язок між бездіяльністю Сінілова і смертю яхтсмена не існує;

б) причинний зв'язок між бездіяльністю Сінілова і смертю яхтсмена існує;

в) причинний зв'язок між бездіяльністю Сінілова і смертю яхтсмена існує при певних умовах.

Завдання 12. Задача. Б. напав на В. в його помешканні та відібрав у нього гроші в сумі 5 тисяч гривень, спричинивши йому ножове поранення. Визначте об'єкт складу.

а) здоров'я В.;

б) майно В.;

в) майно є основним об'єктом посягання, а здоров'я – додатковим;

г) здоров'я є основним об'єктом посягання, а майно – додатковим.

Завдання 13. Задача. Б. напав на В. в його помешканні та відібрав у нього гроші в сумі 5 тисяч гривень, спричинивши йому ножове поранення. Визначте предмет складу.

а) гроші у сумі 5 тисяч гривень;

б) особистість В. та його здоров'я;

в) завдана матеріальна шкода.

Завдання 14. У складі кримінального правопорушення, передбаченого ст. 286 КК, автомобілі, мотоцикли, трактори є:

- а) знаряддями вчиненого протиправного діяння;
- б) засобами вчиненого протиправного діяння;
- в) предметом вчиненого протиправного діяння.

Завдання 15. Ніж, яким В., з помсти, спричинив декілька поранень Б., як ознака складу є:

- а) предметом складу;
- б) знаряддям складу;
- в) засобом складу.

Завдання 16. Фінський ніж, який В. придбав у Б., як ознака складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 263 КК, є:

- а) предметом складу;
- б) знаряддям складу;
- в) засобом складу.

Завдання 17. Задача. Б. вирішив вбити В., тому він дочекався, коли В. проходив через пішохідний перехід йдучи додому, та здійснив наїзд на нього на мотоциклі, порушуючи правила дорожнього руху. Визначте об'єкт та предмет кримінального правопорушення. Від отриманих травм В. помер у лікарні.

- а) об'єктом є безпека дорожнього руху, а предметом – мотоцикл;
- б) об'єктом є життя В., а предмет відсутній;
- в) об'єктом є безпека дорожнього руху, а предмет відсутній.

Завдання 18. Об'єкт складу одного і того ж кримінального правопорушення може бути:

- а) як подвійним, так і ні;
- б) лише основним;
- в) лише подвійним.

Завдання 19. Визначте вид об'єкту бандитизму (ст. 257 КК):

- а) подвійний: основний – нормальна діяльність установ, підприємств, а додатковий – здоров'я потерпілої особи та майно на праві будь-якої форми власності;
- б) лише основний – нормальна діяльність установ, підприємств;

в) основний – здоров'я потерпілої особи та майно на праві будь-якої форми власності;

г) основний – майно на праві будь-якої форми власності.

Завдання 20. Працівник правоохоронного органу, при розслідуванні кримінальної справи, встановлює наступні види об'єкту складу, а саме:

а) лише видовий та безпосередній;

б) лише родовий (спеціальний), видовий та безпосередній;

в) лише родовий (спеціальний) та безпосередній;

г) загальний, родовий (спеціальний), видовий та безпосередній.

Завдання 21. Поняття загального об'єкту співпадає з поняттям об'єкту складу кримінального правопорушення:

а) так, співпадає;

б) ні, не співпадає;

в) співпадає в деяких випадках.

Завдання 22. Об'єктивна сторона складу містить наступні необхідні ознаки:

а) суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність);

б) причинний зв'язок між діянням та наслідками;

в) злочинний результат (злочинний наслідок).

Завдання 23. Злочинний результат (злочинний наслідок) та причинний зв'язок між діянням та наслідками визначається:

а) завжди, в будь-яких складах кримінальних правопорушень;

б) лише в матеріальних складах;

в) лише в формальних та усічених складах.

Завдання 24. Задача. Медична сестра хірургічного відділення лікарні Медунець помилково ввела хворій замість гіпертонічного розчину, розчин формаліну, після чого через день хвора померла. У формі дії чи бездіяльності вчинене протиправне діяння?

а) у формі дії;

б) у формі бездіяльності.

Завдання 25. Задача. В., в стані алкогольного сп'яніння, знаходячись в селі, погнався за підлітками з ножом. Коли підлітки підбігли до ставка, вони, рятуючись від В., пригнули в воду. Один з підлітків не вплив і потонув.

Чи притягується В. до кримінальної відповідальності за смерть підлітка?

а) ні, тому що відсутній причинний зв'язок між діянням В. та смертю підлітка;

б) так, тому що існує причинний зв'язок між діянням В. та смертю підлітка;

в) В. притягувався би до кримінальної відповідальності лише у випадку, якщо б він зіштовхнув підлітка у воду.

Завдання 26. Задача. В останній декаді грудня Кумилко зрубив у лісі, на території заповідника, три п'ятирічні ялини, одну з яких залишив в себе, а дві намагався продати. При затриманні він в усьому зізнався, але заперечував свою обізнаність щодо того, що ліс був заповідний. Чи треба у даному випадку встановлювати злочинний результат (наслідок) – завдану матеріальну шкоду?

а) так, тому що розмір завданої матеріальної шкоди впливає на кваліфікацію кримінального правопорушення, передбаченого ст. 246 ч. 3 КК;

б) ні, тому що розмір завданої матеріальної шкоди не впливає на кваліфікацію кримінального правопорушення, передбаченого ст. 246 ч. 3 КК;

в) склад кримінального правопорушення формальний, тому не потрібно встановлювати злочинний наслідок.

Завдання 27. Задача. Під час сварки, п'яний Панченко побив свою дружину, яка мала 7-місячну вагітність, завдавши кількох ударів у живіт. У лікарні, куди доставили потерпілу, вона народила мертву дитину. Чи є причинний зв'язок між діями Панченка та злочинним наслідком? Чи притягується Панченко до кримінальної відповідальності?

а) ні, Панченко не притягується до кримінальної відповідальності, тому що відсутній причинний зв'язок між діями Панченка та злочинним наслідком;

б) так, Панченко притягується до кримінальної відповідальності, тому що існує причинний зв'язок між діями Панченка та злочинним наслідком;

в) причинний зв'язок визначати не треба в цьому випадку і Панченко притягується до кримінальної відповідальності.

Завдання 28. Об'єктивна сторона є самостійним елементом складу кримінального правопорушення:

а) ні, об'єктивна сторона не є самостійним елементом складу кримінального правопорушення;

б) так, об'єктивна сторона є самостійним елементом складу кримінального правопорушення;

в) об'єктивна сторона є самостійним елементом складу кримінального правопорушення лише у випадках, коли встановлюються всі ознаки об'єктивної сторони.

Завдання 29. Факультативні ознаки об'єктивної сторони всі мають бути у наявності:

а) так, тільки тоді винна особа притягується до кримінальної відповідальності;

б) ні, і у випадку, коли деякі факультативні ознаки відсутні, винна особа притягується до кримінальної відповідальності;

в) ні, і у випадку, коли деякі факультативні ознаки відсутні, винна особа притягується до кримінальної відповідальності, але при певних умовах.

Завдання 30. Об'єктивна сторона складу відображає:

а) зовнішню сторону кримінального правопорушення;

б) внутрішню сторону кримінального правопорушення;

в) умови вчинення кримінального правопорушення.

Тема 4. Поняття суб'єкта складу.

Поняття суб'єктивної сторони складу

Завдання 1. Обов'язкові ознаки суб'єкта складу кримінального правопорушення:

а) фізична особа, осудна, вік кримінальної відповідальності;

б) юридична особа, фізична особа, осудна, вік кримінальної відповідальності;

в) осудність, вік кримінальної відповідальності.

Завдання 2. Факультативні ознаки суб'єкта складу злочину:

а) фізична особа, осудна, вік кримінальної відповідальності;

б) юридична особа, фізична особа, осудна, вік кримінальної відповідальності;

в) ознаки спеціального суб'єкта злочину.

Завдання 3. Суб'єктом кримінального правопорушення

є:

- а) фізична чи юридична особа осудна, яка вчиняє злочин;
- б) фізична, осудна особа, яка вчиняє злочин у віці з якого настає кримінальна відповідальність;
- в) юридична особа, яка вчиняє злочин;
- г) фізична особа, яка вчиняє злочин у віці з якого настає кримінальна відповідальність.

Завдання 4. З якого віку настає кримінальна відповідальність за втягнення неповнолітніх у кримінально-протиправну діяльність (ст. 304 КК)?

- а) з 18-ти років;
- б) з 16-ти років;
- в) з 14-ти років.

Завдання 5. Хто відноситься до спеціального суб'єкта злочину?

- а) особа, яка є суб'єктом шпигунства (ст. 114 КК);
- б) особа, яка є суб'єктом контрабанди (ст. 201 КК);
- в) особа, яка є суб'єктом вимагання (ст. 189 КК);
- г) особа, яка є суб'єктом незаконного полювання (ст. 248 КК).

Завдання 6. Суб'єктивною стороною складу злочину є:

а) зовнішня сторона діяння, яка виражається у вчиненні передбаченого законом діяння (дії або бездіяльності), що заподіює або причиняє загрозу заподіяння шкоди об'єкту злочину;

б) внутрішня сторона діяння, яка виражається у вчиненні передбаченого законом діяння (дії або бездіяльності), що заподіює або причиняє загрозу заподіяння шкоди об'єкту злочину;

в) внутрішня сторона злочину, бо вона включає ті психічні процеси, що характеризують свідомість і волю особи в момент вчинення злочину.

Завдання 7. Визначте необхідні ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення:

- а) мотив та мета;
- б) вина;
- в) вина та мотив;
- г) вина та мета.

Завдання 8. Касир магазину Леонова їхала в кабіні вантажної автомашини в місто, маючи в портфелі 12000 грн., що підлягали здачі в банк. По дорозі у автомашини лопнула шина і водій став її ремонтувати, а Леонова, вийшовши з машини, сіла на траву у узбіччя дороги. Після того, як машина була відремонтована, Леонова поїхала далі. Від'їхавши від місця ремонту близько 10 км, вона пригадала, що забула в траві портфель з грошима. Повернувшись до місця ремонту машини, Леонова портфеля не знайшла. Визначте форму вини Леонової.

- а) непрямий умисел;
- б) злочинна самовпевненість;
- в) злочинна недбалість.

Завдання 9. Яка обов'язкова ознака суб'єктивної сторони складу злочину, передбаченого ст. 255 КК України – створення злочинної організації?

- а) мета – вчинення умисних злочинів;
- б) мета – вчинення тяжких або особливо тяжких злочинів;
- в) мотив – корисливий.

Завдання 10. Факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення:

- а) вина, мотив, мета;
- б) мотив, мета;
- в) психічний стан, мотив, мета.

Завдання 11. Казус (випадок) тягне кримінальну відповідальність:

- а) так;
- б) ні;
- в) так, але при певних умовах;
- г) ні, але при певних умовах.

Завдання 12. Визначте мотив крадіжки (ст. 185 КК) та грабежу (ст. 186 КК):

- а) помста, особисті неприязні стосунки, хуліганські спонування;
- б) мотив не визначається, тому що він не впливає на кваліфікацію;
- в) лише корисливий мотив;
- г) як корисливий мотив, так і помста.

Завдання 13. Задача. У кімнаті, де знаходилися гості, які відзначали свято, Т., в стані алкогольного сп'яніння, зробив декілька безладних пострілів з пістолета, внаслідок чого був вбитий Ч. і поранений К. На допиті Т. пояснив, що вбивати нікого не хотів і жалкує про те, що трапилося. **Визначте форму і вид вини Т.**

- а) вина умисна, умисел прямий;
- б) вина умисна, умисел непрямої;
- в) вина необережна, протиправна недбалість;
- г) вина необережна, протиправна самовпевненість;
- д) казус (випадок).

Завдання 14. Працівник поліції В., повертаючись додому з відрядження, залишив у залі очікування вокзалу спортивну сумку, в якій, поряд з іншими речами, знаходився його табельний пістолет, а сам пішов купити залізничний квиток. Скориставшись його відсутністю, до сумки підійшов Л., на очах у всіх взяв її як свою і вийшов на перон. Відкривши сумку і виявивши там, крім речей, пістолет, Л. вирішив залишити його в себе. Визначте форму вини В. та Л.:

- а) форма вини В. – непрямої умисел, форма вини Л. – прямої умисел;
- б) форма вини В. – протиправна недбалість, форма вини Л. – прямої умисел;
- в) форма вини В. – протиправна самовпевненість, форма вини Л. – непрямої умисел;
- г) форма вини В. – протиправна самовпевненість, форма вини Л. – прямої умисел.

Завдання 15. Задача. С., який перебував у неприязних стосунках із П., підстеріг його у безлюдному місці, побив і роздягнув. Одяг потерпілого він кинув у каналізаційний люк, який знаходився на значній відстані від місця злочину. Залишений у такому стані при температурі -20° , П. помер від переохолодження. Дайте аналіз суб'єктивної сторони вчиненого С. діяння.

- а) форма вини – прямої умисел, мотив – особисті неприязні стосунки, мета – спричинення шкоди здоров'ю потерпілого;
- б) форма вини – прямої умисел, мотив – особисті неприязні стосунки, мета – спричинення смерті потерпілому;

в) форма вини – непрямий умисел, мотив – особисті неприязні стосунки, мета – спричинення смерті потерпілому;

г) форма вини – недбалість, мотив – особисті неприязні стосунки, мета – спричинення смерті потерпілому.

Завдання 16. Задача. П., щоб помститися своєму знайомому, підпалив вночі його будинок. Він думав, що в будинку нікого немає. Внаслідок цієї дії загинуло 2 особи. Визначте форму і вид вини П. щодо смерті людей.

а) форма вини – прямий умисел, мотив – помста, мета – спричинення шкоди здоров'ю потерпілих;

б) форма вини – непрямий умисел, мотив – помста, мета – спричинення смерті потерпілим;

в) форма вини – протиправна недбалість, мотив та мета не визначаються;

г) форма вини – протиправна самовпевненість, мотив та мета не визначаються.

Завдання 17. Задача. Під час розбійного нападу, потерпілому А. було заподіяно тяжке тілесне ушкодження. Внаслідок втрати крові, А. помер. Обвинувачений С. на допиті показав, що він не хотів вбивати, а тільки завдав удар ножом у живіт для того, щоб А. не чинив опору. Визначте форму вини та вид вини С. стосовно завданого ним тяжкого тілесного ушкодження, що спричинило смерть потерпілої особи.

а) форма вини – прямий умисел щодо дії, протиправна недбалість – щодо смерті потерпілого;

б) форма вини – непрямий умисел як до дії, так і до смерті потерпілого;

в) форма вини – протиправна недбалість як до дії, так і до смерті потерпілого;

г) форма вини – протиправна самовпевненість як до дії, так і до смерті потерпілого;

д) форма вини – прямий умисел як до дії, так і до смерті потерпілого.

Завдання 18. Визначте поняття подвійної (змішаної) форми вини:

а) до діяння особа відноситься умисно (як з прямим, так і з непрямим умислом), до наслідків – необережно (як

з протиправною недбалістю, так і з протиправною самовпевненістю);

б) до діяння особа відноситься з прямим умислом, до наслідків – з непрямым умислом;

в) як до діяння, так і до наслідків особа відноситься необережно (як з протиправною недбалістю, так і з протиправною самовпевненістю);

г) до діяння особа відноситься лише з прямим умислом, до наслідків – лише з протиправною недбалістю.

Завдання 19. Визначте форму вини кримінального правопорушення, передбаченого ст. 134 ч. 3 КК:

а) до діяння особа відноситься умисно (як з прямим, так і з непрямым умислом), до наслідків – необережно (як зі протиправною недбалістю, так і з протиправною самовпевненістю);

б) до діяння особа відноситься з прямим умислом, до наслідків – з непрямым умислом;

в) як до діяння, так і до наслідків особа відноситься необережно (як зі протиправною недбалістю, так і з протиправною самовпевненістю).

г) до діяння особа відноситься лише з прямим умислом, до наслідків – лише з протиправною недбалістю.

Завдання 20. Визначте форму вини кримінального правопорушення, передбаченого ст. 276 ч. 2 КК:

а) до діяння особа відноситься умисно (як з прямим, так і з непрямым умислом), до наслідків – необережно (як з протиправною недбалістю, так і з протиправною самовпевненістю);

б) до діяння особа відноситься з прямим умислом, до наслідків – з непрямым умислом;

в) як до діяння, так і до наслідків особа відноситься необережно (як з протиправною недбалістю, так і з протиправною самовпевненістю);

г) як до діяння, так і до наслідків має місце протиправна самовпевненість.

Завдання 21. Визначте форму вини кримінального правопорушення, передбаченого ст. 367 КК:

а) вина умисна, умисел прямий;

б) вина умисна, умисел непрямої;

в) вина необережна, протиправна недбалість;

- г) вина необережна, протиправна самовпевненість;
- д) вина необережна, як протиправна недбалість, так і протиправна самовпевненість.

Завдання 22. Задача. В., керуючи мотоциклом, порушуючи правила дорожнього руху, збив на пішохідному переході Н., спричинивши середньої тяжкості тілесні ушкодження. Визначте форму вини В.:

- а) вина умисна, умисел прямий;
- б) вина умисна, умисел непрямої;
- в) вина необережна, протиправна недбалість;
- г) вина необережна, протиправна самовпевненість;
- д) вина необережна, як протиправна недбалість, так і протиправна самовпевненість.

Завдання 23. Визначте форму вини кримінального правопорушення, передбаченого ст. 328 КК:

- а) вина умисна, умисел прямий;
- б) вина умисна, умисел непрямої;
- в) вина необережна, протиправна недбалість;
- г) вина необережна, протиправна самовпевненість;
- д) вина необережна, як протиправна недбалість, так і протиправна самовпевненість;
- ж) як непрямої умисел, так і протиправна недбалість або протиправна самовпевненість.

Завдання 24. Визначте форму вини злочину, передбаченого ст. 113 КК:

- а) вина умисна, умисел прямий;
- б) вина умисна, умисел непрямої;
- в) вина необережна, протиправна недбалість;
- г) вина необережна, протиправна самовпевненість;
- д) вина необережна, як протиправна недбалість, так і протиправна самовпевненість;
- ж) як непрямої умисел, так і протиправна недбалість або протиправна самовпевненість.

Завдання 25. Визначте мотив при вчиненні хуліганства (ст. 296 КК):

- а) особисті неприязні стосунки;
- б) помста;
- в) хуліганські спонукання;

- г) ревнощі;
- д) будь-який мотив з перелічених вище.

Завдання 26. Визначте мету при вчиненні особою розбою (ст. 187 КК):

- а) лише заволодіння майном;
- б) як заволодіння майном, так спричинення шкоди здоров'ю потерпілого;
- в) лише спричинення шкоди здоров'ю потерпілого;
- г) будь-яка мета.

Завдання 27. Прямий умисел відмежовується від непрямого умислу тим, що:

- а) при прямому умислі особа, яка вчинює кримінальне правопорушення, бажає настання наслідків, а при непрямому умислі особа свідомо припускає їх настання;
- б) при прямому умислі особа, яка вчинює кримінальне правопорушення, не бажає настання наслідків, а при непрямому умислі особа свідомо припускає їх настання;
- в) при прямому умислі особа, яка вчинює кримінальне правопорушення, не бажає настання наслідків, а при непрямому умислі особа бажає їх настання;
- г) при прямому умислі особа, яка вчинює кримінальне правопорушення, передбачає настання наслідків, а при непрямому умислі особа не передбачає їх настання.

Завдання 28. При недбалості особа:

- а) не передбачає настання наслідків, хоча могла їх передбачити;
- б) не передбачає настання наслідків, хоча повинна їх передбачити;
- в) не передбачає настання наслідків, хоча могла і повинна їх передбачити;
- г) не передбачає настання наслідків, не могла і не повинна їх передбачити.

Тема 5. Співучасть у кримінальному правопорушенні

Завдання 1. За яким принципом визначається кримінальним законом відповідальність співучасників?

- а) кожен співучасник злочинного угруповання відповідає за всі злочини, що вчинені членами цієї спільноти;

б) співучасники відповідають у межах особисто ними вчиненого діяння (дії або бездіяльності);

в) співвиконавці несуть однакову відповідальність;

г) всі співучасники несуть однакову відповідальність.

Завдання 2. Під ексцесом виконавця слід розуміти:

а) вчинення виконавцем кримінального правопорушення дії, що не охоплюється умислом інших співучасників;

б) добровільна відмова одного зі співучасників від вчинення злочину в той момент, коли злочин вже почався;

в) здійснення одним з виконавців дій, які заздалегідь співучасниками не обговорювались, але передбачалися, враховуючи, що вони добре знають друг друга;

г) вчинення виконавцями злочину різно характерних дій з розподілом ролей.

Завдання 3. Організатор кримінального правопорушення, який разом з виконавцем, виконав це кримінальне правопорушення, відповідає за правилом кваліфікації:

а) дій організатора;

б) дій підбурювача;

в) дій виконавця;

г) дій пособника.

Завдання 4. Група осіб при зґвалтуванні (ч. 3 ст. 152 КК) у якості кваліфікуючої ознаки має місце у разі:

а) коли є попередня змова співучасників;

б) коли всі співучасники є виконавцями зґвалтування;

в) коли один із співучасників є пособником, а інший – виконавцем;

г) при наявності психологічного впливу співучасників на потерпілу особу.

Завдання 5. Особа, яка перешкоджає потерпілій особі чинити опір при умисному вбивстві, зґвалтуванні, хуліганстві є:

а) пособником;

б) співвиконавцем;

в) підбурювачем зґвалтування;

г) організатором зґвалтування.

Завдання 6. Формами співучасті у кримінальному правопорушенні є:

- а) проста і складна;
- б) формальна;
- в) за попередньою змовою і без такої.

Завдання 7. За правилами кваліфікації виконавець притягується до відповідальності:

- а) за ст. 27 ч. 2 і відповідною статтею Особливої частини КК України;
- б) за ст. 29 і відповідною статтею Особливої частини КК України;
- в) за ст. 27 ч. 1 і відповідною статтею Особливої частини КК України;
- г) лише за статтею Особливої частини КК України.

Завдання 8. Кількісною ознакою злочинної організації є:

- а) 3 і більше осіб;
- б) 5 і більше осіб;
- в) 10 і більше осіб.

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ТЕМ КУРСУ «ОСОБЛИВА ЧАСТИНА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ»

Тема 14. .Поняття, система Особливої частини кримінального права. Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень. Злочини проти основ національної безпеки України

Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

1. Поняття Особливої частини кримінального права. Її взаємозв'язок та взаємодія із Загальною частиною.
2. Структура та система Особливої частини кримінального права.
5. Функції кримінального права.
6. Види кримінально-правових норм Особливої частини Кримінального кодексу України, їх особливості і тлумачення.
7. Ефективність кримінально-правових норм.
8. Поняття та види кваліфікації. Значення цього питання для правозастосовної діяльності.

9. Поняття процесу кваліфікації.
 10. Стадії кваліфікації.
 11. Правила кваліфікації та їх види.
 12. Значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України, аналізу судової практики для кваліфікації.
 13. Поняття, система та загальна характеристика злочинів проти основ національної безпеки України.
 14. Особливості кваліфікації вказаних злочинів.
 15. Відмежування державної зради від шпигунства.
 16. Поняття диверсії та її форми.
 17. Посягання на життя державного або громадського діяча.
- Аналіз складу. Відмежування від умисного вбивства.

Завдання 1. Використовуючи Кримінальний кодекс України, студенти повинні знайти різні види норм кримінального права та розібратися, чому вони відносяться до того чи іншого виду.

Завдання 2. Студентам належить розібратися у системі Особливої частини Кримінального кодексу України. З цією метою треба виписати у конспект всі назви та номери розділів Особливої частини КК та запам'ятати їх назви; уявляти, які злочини належать до відповідного розділу.

Завдання 3. Студенти повинні у зошитах навести приклади загальної та спеціальної норм Особливої частини КК та показати у цих прикладах яка норма буде застосовуватись при конкуренції правових норм. Навести не менш 5-ти прикладів.

Завдання 4. Навести приклади (не менш 5-ти) сукупності злочинів, використовуючи Кримінальний кодекс України та записати ці приклади у зошит. Також треба записати кваліфікацію незакінчених злочинів та злочинів скоєних у співучасті, використовуючи правила кваліфікації визначених у законі.

Завдання 5. Яким чином у санкціях кримінально-правових норм Особливої частини КК відображена подальша гуманізація кримінального права України? Обґрунтуйте відповідь прикладами норм Особливої частини КК України.

Завдання 6. Що лежить в основі побудови системи Особливої частини Кримінального кодексу України? Відповідь обґрунтуйте, використовуючи Особливу частину КК України.

Завдання 7. Які наслідки можуть мати помилки при кваліфікації злочинів? Наведіть приклади з судової практики та практики ОВС.

Завдання 8. Як можна визначити практичне значення таких понять як «кваліфікація» та «процес кваліфікації»? Як співвідносяться ці поняття?

Завдання 9. Чим відрізняється кваліфікація при сукупності кримінальних правопорушень від кваліфікації при конкуренції кримінально-правових норм? Наведіть приклади з правозастосовної діяльності.

Завдання 10. Розібратись у понятті та загальній характеристиці злочинів проти основ національної безпеки України. Визначити родовий, видовий та безпосередній об'єкти цих злочинів з наведенням прикладів, використовуючи Особливу частину КК України. Скласти схему.

Завдання 11. Дати кримінально-правову характеристику складів конкретних злочинів проти основ національної безпеки України, а саме: державна зрада, шпигунство, диверсія, посягання на життя державного чи громадського діяча. Вказати на необхідні та кваліфікуючі ознаки цих злочинів. Скласти схеми.

Завдання 12. Скласти схеми щодо відмежування державної зради від шпигунства, диверсії від умисного знищення або пошкодження майна шляхом вибуху, підпалу (ч. 2 ст. 194 КК).

Для закріплення теоретичного матеріалу студентам пропонується **розв'язати задачі:**

Задача 1. Пілот військового літака-винищувача (нової конструкції) Ром прийшов на аеродром заволодів «своїм» літаком і здійснив переліт до іншої держави; просив там політичного притулку та громадянства. *Як слід кваліфікувати дії Рома? Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 2. Науковий співробітник одного з інститутів Маруцак за винагороду надав можливість стажистові з-за кордону сфотографувати документ, що містили державну таємницю. На слідстві з'ясувалось, що стажист був агентом іноземних розвідувальних органів. *Дайте кримінально-правову оцінку діям вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 3. Завербований іноземною розвідкою Краснов прибув до одного з портів країни (м. Одеса) і зупинився

в будинку Воровського. Побачивши жадібність того до грошей, Краснов, що прибув з-за кордону, відразу вручив за користування квартирою 200 доларів. Проживаючи на квартирі Воровського, Краснов відвідував кафе, закусочні де намагався знайомитись з працівниками режимного заводу. Він увійшов у довіру до Черненка якому за чаркою «зізнався» в тому, що спекулює валютними цінностями, і дав 10 доларів у борг. У розмові з новим «другом» Черненко виказав таємні дані про оборонний завод, на якому працював. *Кваліфікуйте дії Черненка. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 4. Завербовані іноземною розвідкою автотуристи з Європи Адольф та Херміна Вернери фотографували та території України військові об'єкти лінії електропередач, шосейні шляхи. *Дайте кримінально-правову оцінку діям вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 5. Козачков та Кириченко з власної ініціативи встановили зв'язки з іноземною розвідкою і в подальшому підтримували конспіративний зв'язок із співробітниками цієї розвідки на території України. Вони займалися зберіганням відомостей. Що становлять військову та державну таємницю намагалися передати їх іноземній розвідці при цьому Кириченко у своєму письмовому зверненні до керівництва розвідки дав конкретні пропозиції щодо ведення диверсійної роботи в Україні. *Дайте кримінально-правову оцінку діям вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. *Кримінальна відповідальність за шпигунство.*
2. *Правова природа та зміст невідворотності кримінальної відповідальності, як принцип кримінального права.*
3. *Правила кваліфікації кримінальних правопорушень та їх класифікація.*
4. *Зміст кваліфікації та її стадії.*

Рекомендована література:

1. Карчевський М. В., Кудінов А. С. Ефективність кримінально-правового регулювання в Україні: інформаційно-аналітичні матеріали за результатами опитування експертів /

М. В. Карчевський, А. С. Кудінов; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. Северодонецьк : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2016. 44 с.

2. Меркулова В. О. Кримінальна відповідальність: окремі теоретичні та соціально-правові аспекти : монографія. Одеса : ОЮІ ХНУВС, 2007. 225 с.

3. Коржанський М. Й. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна. Київ, 2011. 326 с.

4. Хилюк С. В. Роль науки кримінального права України у боротьбі зі злочинністю. *Боротьба зі злочинністю та права людини* : зб. наук. статей / за ред. М. П. Орзіха, В. М. Дрьоміна. Одеса : Фенікс, 2006. 295 с. С. 266–271.

5. Кузнецов В. В., Савченко А. В. Теорія кваліфікації злочинів : підручник. 2-ге вид., перероб. / за заг. ред. проф. Є. М. Моїсєєва та О. М. Джузи. К. : КНТ, 2007. 300 с.

6. Марін О. К. Кваліфікація злочинів при конкуренції кримінально-правових норм. К. : Атіка, 2003. 224 с.

7. Марітчак Т. М. Помилки у кваліфікації злочинів. К. : Атіка, 2004. 188 с.

8. Абакіна-Пілявська Л. М. Причетність до злочину в кримінальному праві України: становлення, сучасний стан та перспективи розвитку : монографія. Одеса : Юридична література, 2015. 296 с.

9. Воробей П. Загальне поняття кримінально-правового ставлення у вину. *Право України*. 2004. № 6. 256 с.

10. Кваліфікація злочинів : навчально-методичний посібник для слухачів Інституту підготовки професійних суддів / авт. кол., відп. ред. В.О. Туляков. Одеса : Фенікс, 2008. 140 с.

11. Закон України «Про державну таємницю». *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 16. Ст. 93. Документ 3855-XII, чинний, поточна редакція. Редакція від 24.10.2020, підстава – 912-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>

12. Закон України «Про державний кордон України». *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 2. Ст. 5. Документ 1777-XII, чинний, поточна редакція – Редакція від 05.08.2021, підстава – 1664-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#Text>

13. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Грищук, А. В. Савченко та ін.; за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. К.: Юрінком Інтер, 2017. 1104 с.

14. Сорока О. Значення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини для кримінального права України. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 2.

15. Хавронюк М. Декларація міжнародного форуму по проблемам преступности и уголовного права в эпоху глобализации. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 1.

16. Климчук О. Нове у кримінальній відповідальності за диверсію. *Підприємництво, господарство і право*. 2002. № 3. С. 84–86.

17. Литвинов О. М. Соціально-правовий механізм протидії злочинності в Україні : монографія. Х. : Видавництво ХНУВС, 2008. 446 с.

Тема 15. Кримінальні правопорушення проти життя, здоров'я, волі, статевої свободи та статевої недоторканності особи

Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

1. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти життя особи.

2. Поняття вбивства та його види, їх характеристика. Особливості кваліфікації.

3. Погроза вбивством та її відмежування від виявлення умислу.

4. Доведення до самогубства та його відмежування від суїциду.

5. Відмежування суміжних складів умисного вбивства. Правила кваліфікації.

6. Значення систематизації кримінальних правопорушень проти життя особи для правозастосовної діяльності.

7. Відмежування вбивства з необережності від казусу (випадку).

8. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти здоров'я особи.

9. Класифікація тілесних ушкоджень за ступенем тяжкості.
10. Відмежування тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості від удару, побоїв, мордувань.
11. Характеристика кримінальних правопорушень проти здоров'я особи, які ставлять у небезпеку життя особи.
12. Характеристика кримінальних правопорушень проти здоров'я особи, суб'єктом яких є медичний або фармацевтичний працівник.
13. Характеристика побоїв, мордувань та катувань. Їх відмежування.
14. Специфіка кримінальних правопорушень, пов'язаних із зараженням невиліковною інфекційною хворобою, венеричною хворобою.
15. Особливості кваліфікації злочинів, суб'єктом яких є медик або фармацевт. Відмежування суміжних складів.
16. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи.
17. Відмежування незаконного позбавлення волі від викрадення людини.
18. Захоплення заручників. Аналіз складу.
19. Підміна дитини та її відмежування від викрадення малолітньої особи.
20. Торгівля людьми. Аналіз складу.
21. Особливості кваліфікації вказаних кримінальних правопорушень та їх відмежування від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.
22. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності особи.
23. Згвалтування та його відмінність від інших кримінальних правопорушень, передбачених розділом IV Особливої частини Кримінального кодексу України. Ознаки згвалтування та їх зміст.
24. Поняття сексуального насильства та його відмежування від інших статевих кримінальних правопорушень. Аналіз складу.
25. Примушування до вступу у статевий зв'язок. Аналіз складу. Кваліфікуючі ознаки, їх зміст.

26. Статеві зносини з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку. Відмежування від зґвалтування.

27. Поняття розбещення неповнолітніх. Відмежування від статевих кримінальних правопорушень. Особливості визначення віку потерпілого.

28. Відмежування вказаних кримінальних правопорушень від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.

Завдання 1. Складіть схеми системи кримінальних правопорушень, які передбачені II, III, IV розділом Особливої частини Кримінального кодексу України.

Завдання 2. Прокоментуйте ці схеми, звертаючи увагу на об'єкт цих посягань.

Завдання 3. Законспектувати, проаналізувати та прокоментувати зміст положень Конституції України, які закріплюють характеристики прав та свобод людини та громадянина, які знайшли відповідну регламентацію в положеннях розділів II, III, IV Особливої частини Кримінального кодексу України.

Завдання 4. Студенти повинні законспектувати в зошитах Постанову Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про зґвалтування та інші статеві злочини» від 2008 р. та засвоїти її основні положення.

Для закріплення теоретичного матеріалу студентам пропонується **розв'язати задачі:**

Задача 1. Ревнуючи дружину, Корнієнко вирішив з нею розправитись. У себе на квартирі він облив її окропом, що спричинило опіки I–II ступеня, після чого завдав численних ударів гайковим ключем по голові. Від крику потерпілої прокинулись діти. Коли 15-річний Олег намагався умовити батька, той завдав йому кількох ударів тим самим ключем по голові, заподіявши поранення, від яких Олег помер у лікарні. Не бажаючи мати свідка, Корнієнко ключем завдав також кілька ударів по голові Миколі, спричинивши тяжкі тілесні ушкодження, небезпечні для життя в момент заподіяння. Побачивши, що дружина ворухнулась, Корнієнко завдав їй ще три удари гайковим ключем. Потерпілій були спричинені середньої тяжкості

тілесні ушкодження. Вважаючи всіх трьох убитими, Корнієнко викликав швидку допомогу, порізавши собі вену і симулюючи психічне захворювання. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 2. Оленюк мав відомості, що у Верченко, яка проживає одна, є багато грошей, що їх вона виграла в лотерею. Він запропонував Іванчуку обікрати Верченко. Вночі вони через вікно проникли до неї в хату і почали шукати гроші. Коли Верченко прокинулась і закричала, Оленюк двома ударами ножа в ший і груди вбив її. У приміщенні злочинці знайшли лише 580 гривень, які й забрали. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 3. З метою розпиття спиртних напоїв Пустовіт і Радосюк пізно ввечері зайшли до будинку Степанова, де, крім останнього, знаходились також Макогон та Федоров. На ґрунті ревності до Макогон, сожительки Пустовіта, яка прийшла в дім до Степанова зі своїм знайомим Федоровим, Пустовіт прогнав останнього і здійняв сварку з Макогон. Наніс їй побої, а потім вирішив убити. Реалізуючи свій намір, Пустовіт, нібито проводячи її додому, разом з Радосюк довів Макогон до водойми, з допомогою Радосюк зв'язав їй руки і почав завдавати ударів кухонним ножом у різні частини тіла. Всього він завдав 24 ножових поранення черевної порожнини та грудної клітки. Потім ніж взяла Радосюк і з помсти за образу, заподіяну їй Макогон під час сварки в будинку Степанова, завдала ним удару в серце. Від одержаних поранень Макогон померла. З висновку судово-медичної експертизи видно, що кожне із 9 проникаючих поранень, завданих потерпілій Пустовітом, саме по собі призвело б до настання смерті. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 4. Дудник разом з Качковським, який мав допомагати йому у виконанні будівельних робіт, розпивав спиртні напої. Коли Дудник відлучився, Качковський сам випив горілку, що залишилася, після чого заснув на підвір'ї. Дудник намагався розбудити Качковського, але той нецензурно вилаявся на його адресу і продовжував дрімати. Обурившись і згадавши, що Качковський сам випив частину горілки, а, крім того, не повернув йому давній борг, Дудник вирішив розправитись

з ним. Він вилив на одяг Качковського бачок гасу і підпалив, а сам втік з місця вчинення злочину. Потерпілий від одержаних опіків через два тижні помер. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 5. Ілясов, Романченко і Воронежський на квартирі останнього розпивали спиртні напої. Між Ілясовим та Романченком виникла сварка, а далі бійка, в процесі якої Романченко спричинив Ілясову легкі тілесні ушкодження без розладу здоров'я. Бійку було припинено Воронежським. Випивка продовжувалась. Збираючись йти додому, Ілясов не знайшов свого шкіряного пальта і запідозрив, що його сховав Романченко, щоб потім забрати собі. Обурений такою підозрою, Романченко накинувся з кулаками на Ілясова. Щоб заспокоїти Романченка, Воронежський та Ілясов зв'язали йому руки і ноги. Озлоблений на Романченка, Ілясов через якийсь час затяг його на кухню, де протягом тривалого часу завдавав у різні частини тіла ударів руками, ногами, а також ременем з металевою пряжкою, душив його цим ременем. Ілясов спричинив Романченку численні двосторонні переломи ребер, крововиливи в ділянці грудної клітки, на серцевій сумці, в гіпофіз, сонячне сплетіння, оболонки і тканини головного мозку та внутрішню оболонку серця. Від одержаних ушкоджень, що потягли за собою тяжкий травматичний шок і жирову емболію малого кола обігу, Романченко на місці вчинення злочину помер. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 6. Гольцев, звільнившись з місць позбавлення волі, де він відбував покарання за замах на вбивство із хуліганських спонукань, зійшовся з Пановою. Вони обоє зловживали спиртними напоями, сварилися, при цьому Гольцев неодноразово погрожував Пановій вбивством. Під час чергової сварки Гольцев збив Панову на підлогу і завдав їй ногою, взутою у черевик, удару в груди в ділянку серця, спричинивши тупу травму грудної клітки з розривом лівого шлуночка серця. Від одержаного ушкодження Панова померла на місці. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 7. Кримський з метою заволодіння автомашиною ГАЗ-24 «Волга», що належала львівській геологорозвідувальній

експедиції, вчинив напад на водія цієї машини Титла, в процесі якого мисливським ножом (він постійно носив його з собою, хоч і не був мисливцем) завдав сім ударів у шийку і спину. Від одержаних ушкоджень Титло через кілька днів помер. Підробивши дорожнього листа, Кримський намагався перегнати автомашину в іншу область, але був затриманий. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 8. Повертаючись з весілля вночі додому, п'яний Ватрич побачив ще більш п'яного односельця Лукашука, що ледве тримався на ногах, вчепившись за паркан. У відповідь на пропозицію Ватрича йти додому разом Лукашук висловився нецензурно. Тоді Ватрич витяг з кишені пляшку горілки і завдав нею Лукашуку удару по голові, збивши його з ніг, а коли той намагався звестись на ноги, повторив удар. Пляшка розбилась. Тоді Ватрич почав завдавати Лукашуку ударів у різні частини тіла ногами й гострою шийкою пляшки, а також підібраним з землі каменем. Після цього Ватрич волоком потяг Лукашука до мосту. Коли Лукашук застогнав, Ватрич каменем ще кілька разів ударив його по голові та скинув у річку. Потерпілому було заподіяно смертельні тілесні ушкодження, зокрема, закриту травму черепа з крововиливом у мозок. Смерть Лукашука настала від утоплення. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 9. Кочегар Швидко через неприязні стосунки зіштовхнув троюрідного брата Кизю в дренажний колодезь глибиною 18 м, де той утопився. Коли дружина загиблого через 3 дні прийшла до котельної спитати про свого чоловіка, Швидко вбив її молотком і труп кинув у той самий колодезь. Потерпіла була на 8-му місяці вагітності близнятами. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 10. Чехун, керуючи закріпленою за ним вантажною машиною в стані сп'яніння, зупинив її біля легкової машини, що частково стояла на проїжджій частині сільської вулиці, і почав нецензурно ляяти Гуйбу, Вербного і Троян, які сиділи в цій машині, за те, що вони зупинились на дорозі. Він витягнув з машини Гуйду і вдарив кулаком в обличчя. Троян повела Гуйду до себе у двір, а Чехун із залізним брусом підбіг до Вербного і замахнувся на нього. Підбіг

Ткаченко, забрав брусок і поклав у кабінку вантажівки. Чехун знову схопив брусок і намагався вдарити Вербного, але цьому завадив Ткаченко. Тоді Чехун схопив свій «дипломат» і все ж наніс удар по голові Вербному, після чого поїхав. Невдовзі він повернувся з мисливською рушницею, лаючись та погрожуючи («Застрелю!»), підбіг до Вербного і Ткаченка та вистрілив у їхньому напрямі. Ткаченко почав тікати. Чехун з близької відстані вистрілив у Вербного, тяжко поранивши його в живіт, від чого потерпілий помер. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 11. В сім'ї Руденка на ґрунті пияцтва глави сім'ї часто виникали сварки. Він ображав дружину, бив її. Під час чергової сварки Руденко завдав потерпілій удару ногою в живіт, що потягло переривання вагітності, про яку він знав. Перебуваючи у стані сп'яніння, невдовзі він знову вчинив з дружиною сварку і завдав їй кількох ударів по обличчю і в груди. Потерпіла заявила, що піде зі скаргою до дільничного уповноваженого, взяла на руки малолітню дочку Галю і вийшла на подвір'я. Руденко схопив мисливську рушницю, прицілився в голову дружини і вистрілив. Пострілом було вбито Галю, а її мати одержала легке дробове поранення лівої кисті. Тримаючи на руках убиту дочку, потерпіла крикнула «Що ти наробив?» і вибігла на вулицю. Руденко наздогнав її і вбив пострілом у голову. Коли на постріл прийшла сусідка Євтушенко і побачила два трупи, Руденко, намагаючись позбавитись свідка, вистрілив і в неї, спричинивши численні поранення шиї та обличчя, а сам втік. Євтушенко вижила. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 12. У сім'ї Попових часто виникали сварки. При цьому Попов бив дружину, погрожував вбити її й сина. Під час чергової сварки, Попов, перебуваючи в стані сп'яніння, схопив пістолет і почав його перезаряджати. Злякавшись, дружина забігла в туалет та покликала туди сина. Попов вирішив вбити їх обох. Він зробив спочатку два постріли в дружину і один у сина, а потім намагався покінчити життя самогубством, вистріливши в ліву частину грудей. Дружина померла у лікарні, син вижив, сам Попов одержав середньої тяжкості тілесне ушкодження. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 13. Не бажаючи мати дітей, Т. зажадав від дружини зробити аборт. Коли дружина відмовилась, Т. побив її, завдаючи ударів ногою в живіт, що спричинило переривання вагітності. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 14. Журавчук у себе в саду впіймав 7-річного Гришу Продана і побив за те, що той намагався нарвати у кошик ранніх полуниць. Дружина Журавчука запропонувала «провчити злодія» таким чином: потримати його дві доби у вогкому погребі, що й було виконано. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Варіант. Глибоко переживаючи те, що з ним трапилось, Гриша намагався втопитися в річці, але його врятували рибалки. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 15. Мередик і Гладченко обманним шляхом заманили Шафрана в автомашину, наклеїли на очі пластир, накинули на шию ремінь і вивезли за місто. Вони привезли його в лісову сторожку, де зажадали видати прізвища багатих людей і місця зберігання ними цінностей, щоб потім вони змогли організувати їх викрадення. Коли Шафран сказав, що він таких не знає, вони заперли його в льоху, щоб він «все пригадав». *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 16. Ейдинов взяв у свою автомашину 8-річного хлопчика, який «голосував» на дорозі, й разом з Худіновим завіз його на віддалену дачу останнього, щоб вимагати потім від батьків викуп. Вони помістили хлопчика в підвал, поставили йому їжу і закрили люк, а самі почали обдумувати деталі майбутньої «операції». Ранком вони виявили, що хлопчик задихнувся від нестачі повітря: стіни підвалу були пофарбовані масляною фарбою, перекриття залізобетонне, а люк пригнаний дуже щільно. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 17. Єсипенко і Павлов у вагоні потяга, який після повернення з рейсу стояв у тупику, вночі, погрожуючи ножом, забрали гаманець із 5 тис. грн. у Храмова, який, не маючи іншої можливості, ночував там по приїзді в чуже місто. Щоб потерпілий не міг одразу ж звернутись у поліцію, Єсипенко і Павлов зв'язали йому руки й ноги і замкнули купе. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 18. Ліцкевич поводи́ла себе аморально, у зв'язку з чим суд позбавив її прав материнства. Її 7-річного сина помістили в школу-інтернат і на його утримання стягли аліменти. Аліментів Ліцкевич не платила, виїхала в інше місто і не давала про себе знати два роки. Коли у Ліцкевич «заговорила совість», вона нишком забрала сина зі школи-інтернату. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 19. Ув'язнені Шумов та Проскурня розробили план втечі з ВТК і почали його здійснювати. Вони напали на лікаря медчастини ВТК Кумилка та медсестру Карпенко, зв'язали їх, забарикадувались у приміщенні медчастини і під загрозою позбавлення життя медиків-бранців виготовленими ними саморобними фінськими ножами зажадали від адміністрації ВТК надання в їх розпорядження автомашини з запасними бензобаками. Їхні вимоги були виконані. Після виїзду з ВТК, коли Кумилко і Карпенко були відпущені, вжитими заходами втікачів вдалося затримати і обеззброїти. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 20. При розлученні подружжя Пелехатих, суд вирішив залишити 4-річного сина з матір'ю. Скарги батька про передачу сина йому нічого не змінили. Тоді він під виглядом прогулянки з сином взяв його з дитячого садка і відвіз до своєї матері, де той і жив. Колишня дружина подала заяву на ім'я прокурора про притягнення Пелехатого до відповідальності за ч. 1 ст. 146 КК України. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 21. Рішенням суду Климчук була позбавлена батьківських прав. Тоді вона викрала свою 6-річну дочку зі школи-інтернату. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 22. Переслідуючи мету зареєструвати шлюб зі своїм колишнім співмешканцем, Головатенко сказала йому, що у них народилась донька. Для підтвердження цього «факту», вона, від приміщення дитячої молочної кухні, перекотила додому коляску з трьох-місячним немовлям. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 23. Самусенко познайомився з Мажевською і запросив її до себе в гості. Пізно ввечері, маючи намір вступити з нею

в статевий зв'язок, Самусенко намагався підняти її з крісла. Мажевська вирвалася і вибігла в коридор. Наздогнавши її, Самусенко замкнув двері, заявивши з погрозою, що з цієї квартири так не виходять. Не бачачи виходу зі становища, Мажевська підбігла до відкритого вікна і викинулася з 8-го поверху. Від одержаних тілесних ушкоджень вона померла на місці. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 24. Заєць познайомився з односельчанкою Дунайською, вони зустрічались. Довідавшись, що Дунайська почала зустрічатися з іншим, Заєць двічі приходив до неї додому для з'ясування стосунків, але вона не пустила в квартиру і не стала розмовляти. Заєць погрожував їй убивством, причому другий раз приходив з рушницею, яку в нього відібрали сусіди. Коли через день Дунайська поїхала в Київ, Заєць попрямував за нею. Прихопивши ножа, він підстеріг Дунайську і разом з нею зайшов у квартиру, де вона мешкала. Погрожуючи ножем, Заєць зґвалтував Дунайську. Коли вона заявила, що повідомить про це міліцію, то він удруге зґвалтував її і завдав 10 ударів ножем, заподіявши 9 різаних ран і одне колото-різане поранення передньої поверхні грудної клітки з ушкодженням тканини лівої легеневої та стінки судини легеневої артерії, що викликало смерть. Як кваліфікувати дії Зайця? *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 25. П'яний Гурін вирішив зґвалтувати Риженку, яка присмерком поверталася з роботи додому. Він ударив її в голову палицею, виламаною з паркану, після чого затягнув на город, роздягнув і намагався вчинити статевий акт. Зробити цього він не зміг, оскільки потерпіла чинила опір. З помсти за опір Гурін завдав їй численних ударів палицею і взутими в чоботи ногами в голову, шию та інші частини тіла, заподіявши смерть. Після цього Гурін ввів палицю в статеві органи потерпілої і втік з місця вчинення злочину. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 26. Нетверезий Сурилін з метою зґвалтування зайшов у квартиру односельчанки Дудник. Skorиставшись тим, що Дудник була у стані сп'яніння, а також своєю фізичною перевагою, Сурилін насильно вступив з нею в статевий зв'язок. Коли ображена насильством потерпіла пригрозила, що

заявить в органи міліції, він злякався і завдав їй тілесних ушкоджень, від яких Дудник померла. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 27. Бабинець і Раєнков, будучи нападпитуку, ввечері проникли в квартиру своєї знайомої Січук. У квартирі знаходилась лише бабуся останньої Пашук, яку Раєнков вирішив зґвалтувати. Він повалив її на ліжку і намагався вчинити статевий акт, але Пашук вчинила опір, кричала. Раєнков покликав Бабинця, який почав закривати потерпілій рукою рота, включив на повну гучність телевизор. Раєнков з великою силою пальцями рук здушив її шию, переламавши різьки під'язичної кістки й щитовидного хряща, спричинив тяжке тілесне ушкодження, однак статевий акт не зміг вчинити з фізіологічних причин. Боячись, що Пашук розкаже про вчинене з нею дочці або онуці, Бабинець кухонним ножем ударив її в груди. Від проникаючого поранення з ушкодженням легені та рясної внутріплевральної кровотечі потерпіла на місці померла. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 28. Раніше судимий за ч. 1 ст. 117 КК України 1960 р. Осипенко напав на 12-річну Савлук, затягнув її у траншею напірного колектора заводу, вдарив кулаком у щелепу, здушив горло і, коли потерпіла втратила свідомість, зґвалтував її. Отямившись, Савлук почала тікати, але Осипенко наздогнав її і знову зґвалтував. Щоб приховати злочин, Осипенко трьома ударами металевого прута в голову вбив її. Взявши з сумки потерпілої гаманця, у якому було 200 грн., Осипенко труп і решту речей закопав. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 29. Гребенников і Симонян зайшли до жіночого гуртожитку і проникли в кімнату, де спала Половцева. Гребенников почав її роздягати, щоб вступити в статевий зв'язок. Половцева прокинулася, почала кричати, чинити опір. Вони обоє впали на підлогу. Гребенников із застосуванням сили поклав її на ліжку, головою вдарив об стіну, розбивши носа. Почувши крики, в кімнату намагались увійти мешканці сусідніх кімнат, але не змогли цього зробити, оскільки Симонян тримав двері. Боючись бути затриманими, Гребенников і Симонян вистрибнули у вікно і втекли. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 30. Куценко, який був нападником, прогулюючись берегом Каховського моря з Ялижко, намагався схилити її до статевого зв'язку. Зустрівши рішучу відмову, Куценко із застосуванням фізичної сили і погроз звалив її на землю, почав зривати одяг, намагаючись здійснити статевий акт насильно. Чинячи опір, Ялижко вкусила його за плече. Скориставшись тим, що Куценко послабив свої зусилля, потерпіла вирвалася і почала тікати. Рятуючись від Куценка, який її переслідував, вона стрибнула з кручі, гадаючи, що впаде у воду і випливе, але впала на каміння, одержавши тяжку травму. Судово-медичною експертизою остання віднесена до розряду тяжких тілесних ушкоджень. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 31. Неповнолітні Коротков, Савченко і Холоденко на квартирі останнього розпивали спиртні напої. На запрошення Холоденка пізніше до них приєдналась 16-річна Лобач. Коли Коротков у коридорі намагався обійняти Лобач, вона його відштовхнула. Тоді Коротков ударив її в обличчя, силою затягнув у вільну кімнату, де повалив на диван і намагався вчинити статевий акт, хоча Лобач чинила опір. У кімнату зайшли Холоденко і Савченко, які з метою подолання опору почали допомагати Короткову: Савченко тримав Лобач за руки, а Холоденко закрив рота руками, щоб вона не кричала і не звала на допомогу, позбавивши Лобач можливості чинити ефективний опір. Коротков із застосуванням сили роздяг Лобач і почав здійснювати статевий акт. У цей час у двері квартири Холоденка почали стукати сусіди, а невдовзі й батьки потерпілої, через що Коротков не закінчив статевого акту. Лобач було спричинено легкі тілесні ушкодження, що не потягли короткочасного розладу здоров'я, у неї також була розірвана плівка незайманості. Як визначила судово-медична експертиза, потерпіла на момент вчинення злочину не досягла статевої зрілості. *Як визначити відповідальність винних осіб?*

Задача 32. Заїка, учень 8-го класу, на початку вересня обманним шляхом завів на кукурудзяне поле 10-річну Мусіяку Оксану і з застосуванням фізичного і психічного насильства зґвалтував її. Через тиждень він завів на це поле 7-річну Калашник Любу і, погрожуючи ножем, задовольнив статеву пристрасть, попередивши Любу, щоб вона нікому не говорила про те, що

з нею сталося, інакше він її «заріже»; після чого задовольнив статеву пристрасть неприродним способом. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 34. Кардаш, зустрівши пізно ввечері у парку неповнолітню Славою, ударив її палицею по голові, внаслідок чого вона знепритомніла. Спочатку Кардаш задовольнив з потерпілою статеву пристрасть неприродним способом. Коли ж вона прийшла до тями, він приготувався вчинити статевий акт у природній формі, але припинив свої дії щодо потерпілої, яка благала пожалити її. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 35. Перебуваючи на міському пляжі, Жук розташувався біля групи дівчаток віком 11–13 років, яким показував пеніс. Познайомившись того ж вечора з 12-літньою Раєю Пищик, він показував їй порнографічні світлини, розповідав про принади сексуального життя, схиливши її до статевого акту. Після інтимної близькості, Рая зізналась, що вже мала певне уявлення про сексуальні стосунки з телевізійних передач. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 36. 16-річна Панькіна та 15-річна Татарчук, які відбували покарання у виховно-трудої колонії, побивши новоприбулу 15-річну Красулю, вчинили щодо неї дії сексуального характеру. Красуля чинила опір, але на допомогу Панькіній і Татарчук прийшла 17-річна Козочкіна. Панькіна і Татарчук захворіли на венеричну хворобу. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 37. П'яний Борсук пізно ввечері зустрів неповнолітню Братищеву, повалив її на землю і, долаючи опір, зґвалтував. Відразу ж після зґвалтування Братищева покінчила життя самогубством, кинувшись під потяг. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Варіант. Братищева покінчила життя самогубством після того, як дізналася, що вона була заражена венеричною хворобою і є вагітною. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 38. Борисюк розбудив на залізничному вокзалі раніше незнайому йому 11-річну Катю і, скориставшись безпорадним її станом (у зв'язку з малолітством) та, застосувавши фізичну силу й погрози розправою, завів дівчинку у вантажний

вагон, де задовольнив із нею свою статеву пристрасть неприродним способом. *Кваліфікуйте діяння винної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. Кримінальна відповідальність за умисне вбивство на замовлення.
2. Кримінальна відповідальність за погрозу вбивством.
3. Кримінальні правопорушення проти здоров'я особи, суб'єктом яких є медичний або фармацевтичний працівник.
4. Кримінальна відповідальність за катування.
5. Кримінальна відповідальність за торгівлю людьми.
6. Захоплення заручників. Особливості кваліфікації.
7. Кримінальна відповідальність за викрадення дорослої та малолітньої особи.
8. Поняття групи осіб при зґвалтуванні. Особливості кваліфікації.
9. Кримінальна відповідальність за розбещення неповнолітніх.

Рекомендована література:

1. Саїнчин О. С. Організація і тактика розслідування дітовбивств : монографія. Одеса : ТЕС, 2014. 238 с.
2. Саїнчин О. С. Розслідування умисних вбивств: теорія та практика : монографія. Одеса : СПД Бровкін О. В., 2012. 408 с.
3. Злочини на ґрунті ненависті: новий кримінальний феномен світового суспільства : науково-практичне видання / за заг. ред. Дж. Перліна. Львів : Астролябія, 2011. 524 с.
4. Розуміння поняття «злочини на ґрунті ненависті» : посібник для України / Бюро ОБСЄ з демократичних інститутів і прав людини (ODIHR), OSCE / ODIHR.
5. Шеремет А. П. Розслідування та запобігання вбивствам : навчальний посібник. Чернівці : ТОВ Видавництво «Наші книги», 2007. 248 с.
6. Пилипчук П. П. Питання кваліфікації умисних вбивств за обтяжуючих обставин. *Держава і право. Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України*. 2002. Вип 15. С. 372–380.

7. Лихолоб О. В. Мотивація при вчиненні вбивства з користі. *Вісник Національної академії внутрішніх справ України*, 2002. Вип. 3. С. 50–55.

8. Правила судово-медичного визначення ступеню тяжкості тілесних пошкоджень : Затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995р. № 6. *Юридичний вісник України*. 1995. № 18. С. 5–9.

9. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи» від 7 лютого 2003 р. № 2. ВВСУ, 2003. № 1. С. 37–42.

10. Телесніцький Г. Використання зарубіжного досвіду для вдосконалення кваліфікуючих ознак і покарання за катування. *Підприємництво, господарство і право*. 2013, № 3.

11. Митрофанов І. І. Тілесні ушкодження (кримінально-правові та медичні аспекти) : навчальний посібник. Кременчук : Вид. П. П. Щербатих О. В. 2010. 256 с.

12. Горбунова О. В. Законодавчі механізми вирішення проблеми торгівлі людьми в Україні. *Вісник Національного Університету внутрішніх справ*. Х. : 2001. Вип.14. С. 58–62.

13. Володіна О. О. Щодо питання про безпосередній об'єкт викрадення людини. *Сучасні проблеми юридичної науки і правозастосовної діяльності*. Х. 2002.

14. Акімов М. Кримінальна відповідальність за захоплення заручників. *Право України*. 2002. № 3. С. 150–155.

15. Доляновська І. Розмежування економічної та сексуальної експлуатації дітей у суміжних складах злочинів. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 5.

16. Доляновська І. Основні ознаки та шляхи вдосконалення спеціального запобігання експлуатації дітей в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 7.

Тема 16. Кримінальні правопорушення проти власності
Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

1. Поняття та загальна характеристика вказаних кримінальних правопорушень.

2. Родове поняття викрадення майна, його ознаки та їх зміст.

3. Значення родового поняття викрадення у правозастосовній діяльності правоохоронних органів.

4. Поняття крадіжки та її відмежування від привласнення, розтрати майна та шахрайства.

5. Поняття грабежу та його відмежування від розбою та вимагання.

6. Заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем.

7. Відмежування шахрайства від цивільно-правового делікту.

8. Поняття та характеристика привласнення і розтрати шляхом зловживання службовим становищем. Відмежування суміжних складів та значення цього питання для кваліфікації.

9. Характеристика корисливих кримінальних правопорушень проти власності без ознак викрадення.

10. Умисне та необережне знищення або пошкодження майна. Особливості кваліфікації.

11. Погроза знищення майна та його відмежування від виявлення умислу.

12. Придбання, зберігання, отримання, збут майна, здобутого кримінально-протиправним шляхом. Аналіз складу.

Завдання 1. Замалюйте схему ознак викрадення. Прокоментуйте її.

Завдання 2. Складіть схему системи кримінальних правопорушень проти власності. З'ясуйте, яке значення має визначення системи кримінальних правопорушень проти власності для правозастосовної діяльності ОВС.

Завдання 3. Складіть схему форм викрадення майна. Визначте значення відмежування форм викрадення майна для кваліфікації.

Завдання 4. Складіть схему кваліфікуючих ознак викрадення, з вказівкою на частину та номер статті кримінального кодексу України.

Завдання 5. Складіть у виді схеми (таблиці) такої кваліфікуючої ознаки як проникнення у житло, інше приміщення та сховище.

Завдання 6. Складіть схему повторності викрадення та уясніть її.

Завдання 7. Складіть схему видів викрадення та уясніть її. Визначте значення відмежування видів викрадення майна для кваліфікації.

Для засвоєння теми студентам пропонується **розв'язати задачі:**

Задача 1. Старченко зайшов до подвір'я Бурцевої та використовуючи відсутність господарки, взяв лом який був біля будинку, зірвав дверний замок та проник в сарай, де взяв різні речі на суму 300 гривень та скрився. *Кваліфікуйте дії Старченка. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 2. Гудимов проходив по вулиці міста та побачив, що у вході магазину з автомашини розвантажують одяг. Використовуючи неухважність працівників магазину, Гудимов схватив пальто та хотів втекти. Іванов, який проходив біля магазину, хотів затримати Гудимова, але той вдарив його кулаком в обличчя та втік. *Кваліфікуйте дії Гудимова. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 3. Соколюк та Корпенко напали на шофера таксі Возюка. Корпенко спричинив водію кілька сильних ударів по голові, приказав йому залишити машину. Водій почав оказувати протидію, але Карпенко ще раз вдарив Возюка і забрав гроші в сумі 3000 гривень, які належали Возюку. Внаслідок утриманих ушкоджень Возюк 17 днів знаходився на лікуванні. *Кваліфікуйте дії Соколюка та Карпенка. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 4. Під час поїздки у потягу Титулін взяв наручного годинника з браслетом, якого залишив хтось з пасажирів у туалеті і привласнив його. *Чи притягується Титулін до кримінальної відповідальності? Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 5. Сусідка попросила Куценко побути в неї вдома з дітьми, поки вона з'їздить на ринок. Куценко запалила піч, а сама лягла спати. Від головешки, що випала, загорілась солома, потім підлога. Дітей Куценко змогла врятувати, а будинок згорів. *Чи притягується Куценко до кримінальної відповідальності? Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 6. П'яний Тараненко на квартирі своєї колишньої дружини облив гасом скриню з речами, які він їй подарував, і підпалив. Всі речі згоріли. Пожежу вдалося ліквідувати. *Чи притягується Тараненко до кримінальної відповідальності? Відповідь обґрунтуйте.*

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. Кримінально-правова охорона всіх форм власності в Україні.

2. Поняття грабежу та його види.

3. Кримінальна відповідальність за розбій.

4. Кримінальна відповідальність за придбання, зберігання, отримання, збут майна, здобутого кримінально-протиправним шляхом.

5. Погроза знищення майна та його відмежування від виявлення умислу.

6. Характеристика корисливих кримінальних правопорушень проти власності без ознак викрадення.

7. Умисне та необережне знищення або пошкодження майна. Особливості кваліфікації.

8. Придбання, зберігання, отримання, збут майна, здобутого кримінально-протиправним шляхом. Аналіз складу. Відмежування від співучасті у вчиненні кримінального правопорушення.

Рекомендована література:

1. Кримінальне право України. Особлива частина : навч. посіб. / І. І. Сливич, Я. В. Ступник; Держ. ВНЗ «Ужгород. нац. ун-т». Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2014. 655 с.

2. Кримінальне право України. Особлива частина : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. Б. Ніколаєнко, В. О. Сич; Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького, Каф. кримін. права. Хмельницький : Вид-во Нац. акад. ДПСУ, 2012. 1231 с.

3. Стрельцов Є. Л. Економічні злочини: внутрідержавні та міжнародні аспекти : навчальний посібник. Одеса : Астропринт, 2000. 476 с.

4. Ємельянов М. В. Кримінальна відповідальність за шахрайство : монографія / М. В. Ємельянов. Х. : Право, 2014. 176 с.

5. Мельник О. В. Особливості застосування законодавства про відповідальність за вимагання. *Вісник Національного Університету внутрішніх справ Х.*, 2002. Вип. 19. С. 24–28.

6. Соловйова А. М. Деякі проблеми кваліфікації вимагання та відмежування від суміжних складів злочинів. *Боротьба зі злочинністю та права людини* : зб. наук. статей / за ред. М. П. Орзіха, В. М. Дрьоміна. Бібліотека журналу «Юридичний вісник». Одеса : ФЕНІКС, 2006. 295 с. С. 238–251.

7. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (2002–2012). URL: <http://www.scourt.gov.ua>

8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України: злочини проти власності / за ред. М. І. Хавронюка. Київ: ВД «Дакор», 2017. 448 с.

9. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України (текст) / за заг. ред. О. М. Литвинова. К. : «Центр учбової літератури», 2017. 528 с.

10. Албул С. В. Віктимологічні аспекти корисливо-насильницьких злочинів відносно мігрантів в Україні : монографія / С. В. Албул. Одеса : ОДУВС, 2009. 141 с.

11. Некорисливі злочини проти власності : монографія / І. Б. Газдайка-Василишин; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Л. : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2012. 211 с.

12. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України: злочини проти власності / за ред. М. І. Хавронюка. Київ : ВД «Дакор», 2017. 448 с.

**Тема 17. Кримінальні правопорушення
у сфері господарської діяльності та проти довкілля
Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:**

1. Поняття, система, загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.

2. Поняття виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, збуту підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї.

3. Поняття контрабанди та її види. Відмежування від порушення митних правил.

4. Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів.

5. Протидія законній господарській діяльності.

6. Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом.

7. Нецільове використання бюджетних коштів.

8. Ухилення від сплати податків.

9. Шахрайство з фінансовими ресурсами.

10. Особливості кваліфікації вказаних кримінальних правопорушень та відмежування суміжних складів.

11. Відмежування кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності від кримінальних правопорушень проти власності.

12. Кримінально-правова характеристика злочинів, що посягають на встановлений порядок виготовлення документів господарської діяльності.

13. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти довкілля.

14. Особливості кваліфікації та відмежування від кримінальних правопорушень проти власності.

16. Відмежування кримінальних правопорушень проти довкілля від адміністративних правопорушень проти довкілля.

17. Порушення ветеринарних правил. Аналіз складу.

18. Умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду. Аналіз складу.

19. Проектування чи експлуатація споруд без систем захисту довкілля. Аналіз складу.

20. Безгосподарське використання земель. Аналіз складу.

Завдання 1. Студентам треба уявити соціально-політичну сутність екологічних кримінальних правопорушень та завдання боротьби з ними. Особливу увагу необхідно приділити поняттю та системі цієї групи кримінальних правопорушень.

Система може бути такою:

Перша група. Діяння, які посягають на збереженість та раціональне використання землі та її надр.

Друга група. Діяння, які посягають на раціональне використання тварин, риби.

Третя група. Діяння, які посягають на збереженість та раціональне використання лісів та інших рослин.

Четверта група. Діяння у сфері навколишнього середовища.
Законспектувати та скласти схему (таблицю).

Завдання 2. Студентам треба визначити види складів за критерієм закінчення кримінальних правопорушень. Необхідно також визначити вид їх суб'єкта та звернути увагу на форми вини суб'єктів. *Законспектувати та скласти схему (таблицю).*

Завдання 3. Студентам необхідно відмежовувати екологічні кримінальні правопорушення від адміністративних правопорушень та від кримінальних правопорушень проти власності. *Законспектувати та скласти схему (таблицю).*

Для засвоєння теоретичного матеріалу студентам пропонується **розв'язати задачі:**

Задача 1. Різницький купив у Каменера 2 кг платини в плитках. 1 кг він продав іноземцю за 500000 у. о., а 1 кг, боячись викриття, передав на зберігання своїй дочці Муштяковій. *Кваліфікуйте дії вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 2. Громадянка України Січкара, будучи на золотодобувних місцях Росії, за порадою свого чоловіка викрала 850 г золота. Той передав золото для реалізації Малигіну, який спробував його продати коли їхав у автотрасі Київ – Одеса невідомому. Малигіна було затримано. *Кваліфікуйте дії вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 3. Працівник копальні «Амурзолото» Савельєв викрав 210 г. золота-сирцю. Приїхавши відпочивати в Одесу, він намагався продати його зубному технікові Ковтуну. Той спочатку погодився, але потім відмовився купувати золотою. Савельєва незабаром було затримано.

Варіант: Ковтун купив у Савельєва золото, але через деякий час повернув його, забравши гроші. *Кваліфікуйте дії вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 4. Сторожук у себе вдома обладнав майстерню по ремонту теле-, радіо -, відеоапаратури, в якій тривалий час надавав послуги клієнтам по цінах за домовленістю. Пізніше він почав також широко практикувати записи пісень у виконанні популярних зарубіжних і вітчизняних співаків: чисті касети купував у магазинах, а записавши за допомогою наявної у нього апаратури пісні, продав касети на речовому ринку. *Чи є дії Сторожука кримінальне караними? Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 5. Шкілюк тривалий час займався вичинкою шкіри на замовлення громадян і для продажу, для чого обладнав підвальне приміщення свого будинку під майстерню. Шкури він скуповував по селах у працівників КСП. Така діяльність дала можливість Пікілюку придбати автомобіль «Таврія». Протягом чотирьох місяців у нього в майстерні працював далекий родич Шкілюка, якому Шкілюк виплатив за це 10 тис.грн. *Чи є дії Шкілюка кримінально-караними? Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 6. Не маючи коштів на придбання матеріалу для завершення будівництва сараю, Арендар у вересні зрубав у лісі, що належав колективному сільськогосподарському підприємству, десять десятирічних сосон. Під кінець будівництва з'ясувалось, що будматеріалу все-таки не вистачає. У жовтні Арендар у тому самому лісі зрубав ще п'ять сосон. При перевезенні їх до свого обійстя він був затриманий. *Дайте кримінально-правову оцінку дій Арендаря.*

Задача 7. Кумилко в останній декаді грудня зрубав у лісі на території заповідника три п'ятирічні ялини, одну з яких залишив в себе, а дві намагався продати. При затриманні він у всьому зізнався, але заперечував свою обізнаність щодо того, що ліс був заповідний. *Дайте кримінально-правову характеристику дій Кумилка.*

Задача 8. Для розпалювання багаття туристи Кизяк, Онипчук та Дущенко зрубали в лісопарку три сухі сосни. За власною ініціативою Кизяк зрубав ще й десятирічну ялину. Місяць тому за незаконну порубку чагарників він був підданий адміністративному стягненню за ст. 65 КпАП України. *Дайте кримінально-правову характеристику дій цих осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Варіант 1. Кизяка підмовив зрубати ялину Дущенко.

Варіант 2. Події відбувалися на території заповідника.

Задача 9. Ануфієв і Саприка в ніч на 22 грудня зрубали ялину біля міського готелю, яку віднесли в дім до Саприки. Спричинена міському господарству шкода, з урахуванням коефіцієнта, дорівнювала 5,3 тис. грн. Вказані особи були засуджені за ч. 2 ст. 185 КК України. В поданні на судовий вирок до апеляційного суду прокурор поставив питання про неправильність кваліфікації дій засуджених за ч. 2 ст. 185 КК України

і, в той же час, про відсутність у їхніх діях складу, передбаченого ст. 246 КК України, в зв'язку з чим, просив закрити провадження у справі. *Чи правильний висновок прокурора? Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 10. Працюючи лісником, Айбушев задовольнив прохання Масаутова дозволити йому рубку лісу без лісорубного білета, Масаутов бензопилою спиляв 19 сосен, давши за це Айбушеву 3 тис. грн. Шкода від порубки склала 20 тис. грн. *Кваліфікуйте дії вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 11. Вночі Шаповал викопав в саду сільськогосподарського кооперативу вісім дворічних яблунь і посадив їх на городі. За день до Нового року, він, у міській лісопарковій зоні, зрубив три ялини, з яких дві продав, а одну залишив у себе. *Дайте кримінально-правову оцінку діям Шаповала. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 12. Цвірко в міському лісі спиляв дуба діаметром 41 см, стовбур якого розпиляв на частини і намагався відвезти додому, але був затриманий. *Чи притягується Цвірко до кримінальної відповідальності? Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 13. Напередодні нового року Хутрянний та Очкуренко вирішили збагатитись за рахунок продажу ялинок. Домовившись з власником вантажного автомобіля Чухонцевим, якому пообіцяли заплатити 20 відсотків від суми виторгу, вони поїхали в державний ліс, де зрубали 115 ялинок. Чухонцев участі в цьому не брав. При в'їзді в місто його автомобіль був затриманий. *Кваліфікуйте дії вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Варіант. Ялинки були зрубані на території заповідника.

Задача 14. Лісотехнік Дудник та лісничий Шуменко незаконно дозволили Дмитруку заготівлю лісоматеріалів. Після того, як Дмитрук спиляв і відвіз додому десять сосен, вони розпили «могорич». При цьому Дмитрук передав по 1 тис. грн. Шуменку та Дуднику «на знак подяки». 10 місяців тому Дмитрук притягався до кримінальної відповідальності за незаконну порубку лісу. *Кваліфікуйте дії вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 15. Марченко й Пікуль на човні з підвісним мотором під'їхали до острова «Березова грива», де помітили лося,

що стояв у воді. Вони почали його переслідувати. Коли лось знесилив, накинули на нього петлю і човном підтягли до берега, де сокирою відрубали й забрали задню частину лося, а решту залишили. *Кваліфікуйте дії вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. Поняття підакцизних товарів як предмета злочину, передбаченого ст. 204 КК України.
2. Контрабанда та її види.
3. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.
4. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти довкілля.
5. Кримінальна відповідальність за незаконну порубку лісу.

Рекомендована література:

1. Кашкаров О. О. Проблеми кваліфікації у сфері випуску та обігу цінних паперів : монографія. Харків : Вид-во «Формат Плюс», 2008. 186 с.
2. Стрельцов Є. Л. Економічні злочини: внутрідержавні та міжнародні аспекти : навчальний посібник. Одеса : Астропринт, 2000. 476 с.
3. Стрельцов Є. Л. Контрабанда: склад злочину : науково-практичний коментар / Є. Л. Стрельцов, А. М. Притула. О. : Фенікс, 2012. 50 с.
4. Економічні злочини : навч. посіб. / І. І. Митрофанов. Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2009. 272 с.
5. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (2002–2012). URL: <http://www.scourt.gov.ua>
6. Киричко В. М. Злочини у сфері господарської діяльності за Кримінальним кодексом України та в судовій практиці : науково-практичний коментар / за заг. ред. В. Я. Тація. Х. : Право, 2010. 784 с.
7. Злочини проти довкілля : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. І. Митрофанов, А. М. Притула. Суми : Університетська книга, 2010. 205 с.

8. Злочини проти довкілля. Питання кваліфікації : наук.-практ. вид. / А. М. Шульга. Х. : НікаНова, 2012. 192 с.

9. Злочини проти довкілля: кримінально-правова характеристика : практич. посіб. / О. О. Дудоров та ін.; за ред. д-ра юрид. наук, проф., засл. діяча науки і техніки України О. О. Дудорова; Луган. держ. ун-т внутр. справ. ім. Е. О. Дідоренка. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2014. 615 с.

10. Трубніков Є. Ліквідація вугільних підприємств і екологія. *Вісник прокуратури*. № 8. 2009. С. 18–22.

11. Кримінальна відповідальність за незаконне видобування корисних копалин в Україні : монографія / О. О. Дудоров, М. В. Комарницький, Д. О. Калмиков; за ред. О. О. Дудорова, М. В. Комарницького. Суми : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2016. 567 с.

Тема 18. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки та безпеки виробництва

Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

1. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.

2. Створення злочинної організації. Аналіз складу. Ознаки злочинної організації: поняття та зміст.

3. Бандитизм. Особливості кваліфікації.

4. Поняття банди, її ознаки. Відмежування банди від злочинної групи. Значення цього питання для кваліфікації.

5. Аналіз складу бандитизму.

6. Терористичний акт. Аналіз складу, необхідні ознаки цього злочину.

7. Злочини, які пов'язані з незаконним обігом вогнепальної, холодної зброї, бойових припасів, вибухових речовин та радіоактивних матеріалів. Об'єктивна сторона та предмет цих злочинів.

8. Відмежування вказаних кримінальних правопорушень від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи, проти власності, проти громадського порядку.

9. Особливості кваліфікації вказаних кримінальних правопорушень та відмежування суміжних складів.

10. Кримінальна відповідальність за викрадення вогнепальної зброї та боєприпасів.

11. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва.

12. Аналіз конкретних складів, їх відмежування та особливості кваліфікації.

13. Відмежування вказаних кримінальних правопорушень від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.

Завдання 1. Студенти повинні звернути увагу на об'єкт кримінальних правопорушень проти громадської безпеки, на їх систему. Скласти схему.

Завдання 2. Студенти повинні засвоїти необхідні ознаки злочинної організації, які передбачені ст. 28 КК України і розібратись у їх змісті. Скласти схему.

Завдання 3. Студенти мають засвоїти, що більшість злочинів проти громадської безпеки відносяться до злочинів з формальним складом і можуть бути вчинені лише шляхом дії, а злочини з матеріальним складом (ст. ст. 264, 267, 270 КК) вчиняються як шляхом дії, так і бездіяльності. Засобами вчинення багатьох злочинів проти громадської безпеки є або можуть бути предмети, що становлять підвищену небезпеку для оточення. Скласти таблицю.

Завдання 4. Студенти повинні систематизувати кримінальні правопорушення проти громадської безпеки. Їх систему можна уявити таким чином, а саме:

Перша група. Створення злочинної організації, терористичної групи та інших злочинних об'єднань, участь у них та у злочинах, що вчиняються ними чи пов'язаних з ними (ст. ст. 255–261 КК України);

Друга група. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами чи радіоактивними матеріалами (ст. ст. 262–266 КК України);

Третя група. Порушення різних правил, що забезпечують громадську безпеку (ст. ст. 267–270 КК України).

Скласти схему.

Завдання 5. Студентам треба приділити особливу увагу поняттю безпеки виробництва, особливостям суб'єкта та місця

вчинення цих кримінальних правопорушень; вміти відмежовувати суміжні склади. *Скласти таблицю.*

Завдання 6. *За об'єктом* кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва можна поділити на дві *групи*:

I група. Порушення загальних правил охорони праці (ст. ст. 271, 275 КК України);

II група. Порушення правил безпеки при виконанні робіт з підвищеною небезпекою (ст.ст. 272–274 КК України).

До першої групи відносяться статті із загальними нормами про відповідальність за посягання на безпеку виробництва, а до другої – із спеціальними. Отже, ст. 271 КК України повинна застосовуватися тоді, коли скоєне діяння не охоплюється жодною із спеціальних норм, а у випадку порушення безпеки виробництва, які передбачені спеціальними нормами, треба застосувати саме такі норми.

Систематизувати кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва можна й таким чином:

I група. Правопорушення у сфері забезпечення безпечних умов праці (ст. 271 КК України);

II група. Правопорушення у сфері забезпечення безпеки виробництва, щодо робіт з підвищеною небезпекою та в процесі поводження з загально небезпечними предметами (ст. ст. 272–275 КК України).

Скласти схему.

Для закріплення теоретичного матеріалу студентам пропонується **розв'язати задачі**:

Задача 1. Брати Володимир та Георгій Коровіни, Петрушко і Щекальов вбили працівника міліції Шаронова і заволоділи пістолетом. Після цього всі вони вчинили чотири збройних напади на окремих громадян. Одного разу Коровін Володимир прийшов разом з братом додому вночі, зізнався дружині, що вони вчинили напад на сім'ю Ахімблат, і попросив викинути в річку їхні черевики та замити сліди на кухні. Дружина виконала прохання. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 2. Погрожуючи зброєю, Галоян і Гогідзе неодноразово вчиняли напади на водіїв таксі та забирали грошову

виручку. Пістолет, яким вони при цьому погрожували потерпілим, був непридатним для стрільби. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 3. Федотов, Татаренко і Наумов вчинили в нічний час чотири збройних напади на магазини, залишаючись при цьому ніким не поміченими. Чверть награбованого вони віддали Миронову за те, що той передав у їх розпорядження револьвер системи «Наган». Останній участі в нападах не брав. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 4. Малич і Бришников, які ніде не працювали, домовились про спільне вчинення нападів на відділення банку. З цією метою Малич купив собі мисливську рушницю, з якої виготовив обріз, а Бришников придбав фінського ножа. Вони розробили конспіративні способи зв'язку між собою, склали план дій для нападу на ряд філій банку. Жодного нападу Малич і Бришников не вчинили, оскільки були затримані, обріз і фінський ніж у них вилучено. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Варіант. Дружина Бришникова зажадала від чоловіка відмовитися від злочину. Під час сварки з нею Бришников фінським ножем заподіяв їй легке тілесне ушкодження з короткочасним розладом здоров'я.

Задача 5. Гриценко незаконно зберігав удома револьвер. Розповівши про це Усикові, він запропонував останньому вчинити напад на когось з громадян. Той погодився. Вночі Гриценко та Усик напали на Одинцова і, погрожуючи зброєю, відібрали у нього наручний годинник, але тут же були затримані працівниками поліції. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Варіант. При вчиненні нападу на Одинцова Гриценко погрожував потерпілому дерев'яним макетом револьвера, а Усик – складаним ножем.

Задача 6. Брати Карашуки організували групу для нападу на квартири громадян. Пізніше у групу ввійшов Смолій. Упродовж трьох місяців велись пошуки будинків, де живуть багаті люди. В цей період групою було придбано пістолет і 30 патронів до нього, виготовлено два фінські ножі. Використовуючи зброю, група вчинила напад на квартиру

Мучника, який вчинив опір. Каращук Василь застрелив Мучника. Каращук Анатолій фінським ножом завдав тяжкого тілесного ушкодження дружині Мучника, а Смолій згвалтував малолітню дочку Мучників. Забравши гроші, коштовності та цінні речі – всього на суму 29 тис. грн., група покинула будинок, але була затримана працівниками міліції, яким намагалась вчинити збройний опір. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 7. Чайченко зателефонував до чергової частини РУВС м. Києва і під погрозою вибуху міни в лікарні зажадав відпустити затриманого за підозрою у вчиненні розбійного нападу його друга Шумова. Через півгодини зателефонував удруге, попередивши, що до вибуху залишилося менше години. Хворі та персонал лікарні були змушені покинути приміщення, обстеженням якого встановлено, що ніякої міни в ньому немає. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 8. 16-річний Матічук і 15-річний Туріченко, щоб «подивитись, що буде», подзвонили в обласну клінічну лікарню і повідомили, що в лікарні закладена бомба з годинниковим механізмом, яка вибухне. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 9. Бригадир комплексної бригади сільськогосподарського підприємства Тинчук, відповідальний за додержання правил техніки безпеки в бригаді, послав робітниць Марущенко і Віренник виносити картоплю із земляного льоху, який перебував в аварійному стані. Під час їх роботи стеля льоху завалилась. Робітниць засипало землею. Марущенко було заподіяно середньої тяжкості тілесні ушкодження, а Віренник від заподіяних тілесних ушкоджень померла. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 10. Капітан катера Ампілогов та його помічник Дяченко визнані винуватими в тому, що всупереч правилам техніки безпеки на суднах флоту рибної промисловості України намагались ривком зняти з мілини сейнер «Вогник». Внаслідок цього буксирний трос обірвався і кінцем ударив матроса Панова, який від заподіяних йому тілесних ушкоджень помер. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 11. Диспетчер порту і виконавець робіт Горяч не проінструктував зміну вантажників про порядок розвантаження пароплава «Чкаловськ», а також призначив сигнальником вантажника Андрюка, не обізнаного з правилами сигналізації. Останній, всупереч цим самим правилам, подав кранівникові неточну команду, не супроводжуючи її жестами рук, – підвести грейфер у бік вантажників, що знаходилися в трюмі пароплава. Внаслідок цього грейфером, поданим за сигналом Андрюка на значно більшу, ніж було потрібно, відстань, були притиснуті до перегородки трюму вантажники, одному з яких при цьому було заподіяно тяжкі, а іншому – середньої тяжкості тілесні ушкодження. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 12. Комендант будинку Уткін не забезпечив необхідної безпеки під час скидання снігу з даху будинку, внаслідок чого скинутою крижиною було смертельно травмовано Саніну. Скидав сніг Чебак, який, виконуючи цю роботу, не виявив належної уваги. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 13. Начальник транспортного цеху Фрумкін без технічної документації і необхідних креслень переобладнав машину ЗИЛ-164 на смоловозку та дозволив її експлуатацію без приймання спеціальною комісією і дозволу головного інженера заводу. Не забезпечений спецодягом і необхідними захисними засобами шофер Гура, зливаючи відходи через недосконалу трубу смоловозки, дістав опіки другого ступеня. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 14. Бригада монтажників міняла опори контактної мережі на залізниці. За інструкцією про це слід було доповісти черговому диспетчеру, однак прораб діяльниці Єнченко дав вказівку зростити дроти і закріпити їх на опорах до ізоляторів. З'єднуючи дроти без гумових рукавиць, яких не виявилось в бригаді, монтер Магдика був смертельно уражений струмом. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Варіант. Магдика одержав легке тілесне ушкодження, що викликало короткочасний розлад здоров'я.

Задача 15. На одному з суден у морському порту м. Керч отруїлось кілька чоловік; їх у тяжкому стані було достав-

лено в лікарню. Розслідуванням встановлено, що за два дні до цього на судні здійснювалася фумігація (знезаражування) від небезпечного карантинного шкідника – карпового жука. При цьому було порушено спеціальні правила: не було організовано достатню вентиляцію приміщень, наявність бромметилу визначалась без урахування погодних умов, балони з ним не прогрівали, а фумігацію проводили аварійним способом, розливаючи фумігант. Не встановивши наявності отрутохімікатів, начальник фумігаційного загону держінспекції з карантину рослин Лункевич, який керував роботами, дав дозвіл на заселення судна. Коли було включено опалювальну систему судна, бромметил почав випаровуватись, що й стало причиною отруєння деяких членів команди судна. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 16. Прораб асфальтобетонного заводу Марчук грубо порушив правила техніки безпеки при будівництві, ремонті й утриманні автомобільних шляхів, не виконав вказівки інспектора електронагляду та головного механіка тресту огородити трансформатор та навісити замки на розподільчий прилад і хвіртку огорожі. Марчук, давши завдання теслі заводу Савенку відремонтувати огорожу трансформатора, не проінструктував його щодо особливостей роботи на цьому об'єкті, не сповістив електромонтера заводу Тищенка про ремонтні роботи і необхідність зняття напруги з трансформатора на час цих робіт. Савенко, не знаючи правил техніки безпеки, підняв матеріал на площадку трансформатора і був смертельно уражений електрострумом. *Хто і за вчинення якого злочину повинен нести відповідальність? Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 17. Як інженер-електрик промислового об'єкта, Карпов був зобов'язаний контролювати дотримання правил техніки безпеки працівниками бригади електромонтерів, які забезпечують роботу трансформаторної будки, розташованої поблизу житлового масиву, 6-літній Боря Маїлов, граючись біля трансформаторної будки, закинув іграшковий пістолет на дах розташованих біля задньої стінки статичних конденсаторів. Він виліз на огорожу, встановлену навколо будки, намагаючись палицею з вбитим у неї цвяхом дістати іграшку, пробивши при цьому ізоляцію. Боря Маїлов був смертельно уражений

електрострумом. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 18. На заводських шляхах азотно тукового заводу формувався ешелон цистерн з нашатирем. Внаслідок порушення правил руху під час цих робіт ешелон зіткнувся з вагоном, що перебував під навантаженням. Вагон змістився, зрушивши транспортер, за допомогою якого здійснювалось навантаження, а той зачепив опорну цегляну колону навантажувальної площадки і зруйнував її. Цеглинами з колони було смертельно травмовано вантажника. Зіткнення допустив машиніст локомотива Шевчук. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 19. Під час бурі вітер зірвав електричний провід, який провис біля заводської огорожі. Прошло п'ять годин. Робітник Кушнір після закінчення роботи, щоб скоротити шлях додому, намагався перелізти через огорожу. В темряві він доторкнувся до проводу і був смертельно уражений електрострумом. *Чи повинен відповідати за смерть Кушніра начальник ділянки електричної мережі й підстанції Борисов? Відповідь обґрунтуйте.*

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. Поняття організованої групи.
2. Види кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва в залежності від безпосередніх об'єктів.
3. Поняття безпеки виробництва.
4. Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва та їх відмежування від кримінальних правопорушень проти власності та проти життя та здоров'я особи.
5. Кримінальна відповідальність за порушення правил ядерної або радіаційної безпеки.

Рекомендована література:

1. Інформаційне забезпечення протидії організованій злочинності : зб. наук. статей / за ред. М. П. Орзіха, В. М. Дрьоміна. Бібліотека журналу «Юридичний вісник». Одеса : ФЕНІКС, 2003. 217 с.

2. Зелинская Н. А. Международно-правовое определение транснационального организованного преступления. *Інформаційне забезпечення протидії організованим злочинності* : зб. наук. статей / за ред. М. П. Орзіха, В. М. Дрьоміна. Бібліотека журналу «Юридичний вісник». Одеса : ФЕНІКС, 2003. 217 с. С. 83–98.

3. Кивалов С. В. Законодательное регулирование противодействия организованной преступности. *Інформаційне забезпечення протидії організованим злочинності* : зб. наук. статей / за ред. М. П. Орзіха, В. М. Дрьоміна. Бібліотека журналу «Юридичний вісник». Одеса : ФЕНІКС, 2003. 217 с. С. 5–11.

4. Постанова Верховного Суду України «Про судову практику в справах про розкрадання, виготовлення, зберігання та інші незаконні діяння зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами» від 8 липня 1994р. № 6 : Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах. К. : Видавничий дім «Скіф», 2005.

5. Короленко М. П. Класифікація об'єктів злочинів проти загальної безпеки. К. : Науковий світ, 2000.

6. Бердіківський В. В., Литвинов О. М. Бандитизм: соціально-правовий і кримінологічний аналіз : монографія. Харків : Видавництво ХНУВС, 2009. 162с.

7. Литвинов О. М. Соціально-правовий механізм протидії злочинності в Україні : монографія. Х. : Видавництво ХНУВС, 2008. 446 с.

8. Емельянов В. П. Уголовно-правовое противодействие терроризму : монография. Харьков : Право, 2014. 88 с.

9. Антипенко В. В. Визначення поняття «безвинні жертви» у складі тероризму: актуальна проблема. *Право України*. 2001. № 6. С. 75–77.

10. Загороднюк С. О. Піратство і тероризм. *Актуальні проблеми держави та права* : зб. наук. праць. 2000. Вип. 8. С. 118–122.

11. Вітенко В. До питання про момент закінчення сприяння вчиненню терористичного акту. *Підприємництво, господарство і право*. 2013, № 1.

12. Леонов Б. Основні напрями загальносоціального запобігання тероризму. *Підприємництво, господарство і право*. 2013, № 7.

13. Леонов Б. Спеціально-кримінологічні заходи у структурі державної політики запобігання тероризму. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 9.

14. Кримінальне право України (Особлива частина) : для студ. вищ. навч. закл. / Андрій Шевчук, Марія Дякур; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2013. 471 с.

15. Злочини проти безпеки виробництва: поняття та види. Кримінальна відповідальність за порушення правил ядерної аборадіаційної безпеки / В. І. Борисов, О. О. Пащенко ; Акад. прав. наук, Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Х. : 2006. 224 с.

16. Злочини проти безпеки виробництва : монографія / В. І. Осадчий. К. : Інтерсервіс, 2012. 59 с.

Тема 19. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

1. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту.

2. Особливості предмету вказаних кримінальних правопорушень. Значення його визначення для кваліфікації.

3. Особливості суб'єкта транспортних кримінальних правопорушень.

4. Порушення правил безпеки руху та експлуатації транспорту. Відмінність від адміністративного правопорушення.

5. Угон або захоплення морського судна. Відмінність від піратства.

6. Відмежування транспортних кримінальних правопорушень від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи та проти власності.

7. Кримінальна відповідальність за незаконне заволодіння транспортним засобом.

8. Кримінальна відповідальність за порушення чинних на транспорті правил.

9. Відмежування вказаних кримінальних правопорушень від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи, проти власності.

10. Особливості кваліфікації вказаних кримінальних правопорушень та відмежування суміжних складів.

Завдання 1. Студентам треба приділити особливу увагу поняттю безпеки руху та експлуатації транспорту, особливостям предмета, суб'єкта та місця вчинення цих кримінальних правопорушень; вміти відмежовувати суміжні склади. *Скласти таблицю.*

Завдання 2. Скласти таблицю умисних та необережних транспортних кримінальних правопорушень з посиланням на статті КК України.

Для закріплення матеріалу студентам пропонуються для **розв'язання задачі:**

Задача 1. Шимченко, рухаючись на технічно справному автомобілі «Мазда», належному фармокологічній фірмі «Дарниця», заснув за кермом, внаслідок чого на вул. Цитадельній у м. Києві вчинив наїзд на дерево. Наслідком такого наїзду були поломка автомобіля і спричинення тілесного ушкодження пасажиру (перелам стегнової кістки зі зміщенням осколків). *Кваліфікуйте дії Шимченка. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 2. Пилипенко, Дронь та Скубій на належній останньому автомашині «Мазда» виїхали в ліс на полювання. Невдале полювання закінчилось випивкою. По дорозі додому Скубій задовольнив прохання Дроня, дозволивши керувати машиною. Дронь не справився з керуванням, машина наїхала на стовпчик огороження внаслідок чого всі мисливці дістали тяжкі тілесні ушкодження. *Кваліфікуйте дії вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 3. Руденко та Кливленко за домовленістю між собою на польовій дорозі зупинили вантажну автомашину і, погрожуючи ножом, примусили шофера Морозюка залишити кабінку. Вони зв'язали Морозюка і залишили його в лісопосадці, наказавши дві години «не подавати голосу». Вони планували з допомогою автомашини вкрати зерно з колгоспної комори, перевезти до Кривленка додому, після чого машину кинути. Їхні плани не здійснились, оскільки за сигналом Морозюка машина була зупинена одним з постів ДАІ, а Руденко

і Кливленко – затримані. *Дайте кримінально-правову оцінку діям вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Варіант 1: Руденко і Кливленко мали намір після «операції» машину розібрати і запчастини продати.

Варіант 2: Руденку і Кливленку було по 15 років.

Задача 4. Погрожуючи вибухом, Маєвська наказала екіпажу літака «ТУ – 134», що виконував рейс «Київ – Москва», змінити курс і летіти в Стамбул. Побачивши, що виконується ця вимога вона заспокоїлась, екіпаж посадив літак у Сімферополі. При затриманні, у Маєвської вилучили згорток з молотком і кухонним ножом, який вона видавала за бомбу. *Кваліфікуйте дії Маєвської. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 5. Водій Беспалов, у кузові керованої ним автомашини, перевозив залізобетонні конструкції, які перевищували габарити по ширині. Для скорочення шляху, Беспалов ухилився від рекомендованого маршруту і, при перетинанні кільцевої дороги, зачепив опори шляхопроводу, чим змістив балку моста, вивівши його з ладу. *Дайте кримінально-правову оцінку діям Беспалова. Відповідь обґрунтуйте.*

Варіант: Наслідком дій Беспалова було також заподіяння середньої тяжкості тілесних ушкоджень двом особам.

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. Кримінальна відповідальність за незаконне заволодіння транспортним засобом.
2. Угон морського судна та його відмежування від піратства.

Рекомендована література:

1. Злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту (кримінально-правове та кримінологічне дослідження) : автореф. дис... д-ра юрид. наук : 12.00.08. Київський національний ун-т внутрішніх справ України. К., 2005. 36 с.

2. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту : монографія / В. І. Осадчий. К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2011. 150 с.

3. Кримінальна відповідальність за злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту : навч.-практ. посіб. комент. / Б. В. Романюк, О. Ф. Бантишев; наук. ред. М. В. Костицький. Київ : Крок, 2015. 201 с.

4. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 4-те вид., переробл. і допов. Х. : Право, 2010. 608 с.

5. Кримінальне право України (Особлива частина): тести : посібник / Р. Л. Максимович, Г. З. Яремко; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Л. : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2012. 187 с.

Тема 20. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності

Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

1. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку.

2. Групове порушення громадського порядку та його відмежування від масових заворушень.

3. Поняття та види хуліганства. Необхідні та кваліфікуючі ознаки, їх зміст. Аналіз складу. Особливості кваліфікації.

4. Відмежування хуліганства від кримінальних правопорушень проти здоров'я особи та проти власності.

5. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадської моральності.

6. Аналіз конкретних складів, їх відмежування.

7. Особливості кваліфікації та відмежування від кримінальних правопорушень проти громадського порядку, а також від кримінальних правопорушень проти власності.

8. Втягнення неповнолітніх у кримінально-протиправну діяльність, пияцтво, у заняття жебрацтвом, азартними іграми.

9. Поняття творів, що пропагують культ насильства та жорстокості, а також порнографічних предметів. Значення цього питання для кваліфікації.

10. Наруга над могилою. Особливості кваліфікації.

11. Жорстоке поводження з тваринами. Відмежування від хуліганства.

Завдання 1. Студенти мають чітко визначати об'єкт посягання вказаних кримінальних правопорушень, а також їх мотив та мету, тому що саме за ними вони відмежовуються від інших кримінальних правопорушень (кримінальних

правопорушень проти громадської моральності, життя та здоров'я особи, проти власності). *Скласти схему (таблицю).*

Завдання 2. Студентам треба звернути особливу увагу на необхідні та кваліфікуючі ознаки окремих складів, на відмежування суміжних складів кримінальних правопорушень проти громадського порядку. *Скласти схему (таблицю).*

Завдання 3. Студентам необхідно законспектувати постанову Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику в справах про хуліганство» від 22 грудня 2006 р. № 10 та засвоїти зміст її положень.

Завдання 4. Скласти схему ознак масових заворушень та прокоментувати її.

Завдання 5. Скласти схему необхідних та кваліфікуючих ознак хуліганства.

Завдання 6. Скласти таблицю з визначенням ознак, за якими хуліганство, передбачене Кримінальним кодексом України (ст. 296 КК), відмежовується від дрібного хуліганства – адміністративного правопорушення.

Завдання 7. Злочини проти громадської моральності можна поділити на три види:

1) посягання на основні моральні принципи і цінності у сфері духовного і культурного життя суспільства (статті 297, 298, 298¹, 299 і 300);

2) посягання на основні принципи моральності у сфері статевої відносин (статті 301, 302 і 303);

3) посягання на основні принципи моральності у сфері морального і фізичного розвитку неповнолітніх (ч. 2 ст. 299, частини 2 і 3 ст. 300, частини 2 і 3 ст. 301, ч. 3 ст. 302, частини 3 і 4 ст. 303, ст. 304 КК).

Скласти схему (таблицю).

Завдання 8. Студенти мають чітко визначати об'єкт посягання вказаних кримінальних правопорушень, а також їх мотив та мету, тому що саме за ними вони відмежовуються від інших кримінальних правопорушень (кримінальних правопорушень проти громадського порядку, життя та здоров'я особи, проти власності). *Скласти схему (таблицю).*

Завдання 9. Студентам треба звернути особливу увагу на необхідні та кваліфікуючі ознаки окремих складів, на відмежування суміжних складів. *Скласти схему (таблицю).*

Завдання 10. Скласти схему ознак об'єктивної сторони складу – створення або утримання місць розпусти і звідництво (ст. 302 КК).

Завдання 12. Скласти схему поняття предмету наруги над могилою (ст. 297 КК). Яке значення має це питання для кваліфікації?

Для закріплення теоретичного матеріалу студентам пропонується **розв'язати задачі:**

Задача 1. Перебуваючи в стані сп'яніння, Чуйко на вулиці підійшов до гурту хлопців, висловлюючись на їхню адресу нецензурними словами. Коли Кушта зробив йому зауваження та зажадав, щоб Чуйко йшов додому, той вдарив Кушту по голові піджаком, у кишені якого лежав молоток. Цим ударом потерпілому було заподіяно легке тілесне ушкодження з короткочасним розладом здоров'я. *Кваліфікуйте дії Чуйка. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 2. П'яний Томенко зайшов вночі до під'їзду одного з будинків і намагався ключем відчинити двері квартири Бочарової, просив, щоб йому відчинили. Коли йому ніхто не відповів, Томенко почав стукати ногами у двері, пошкодивши їх і замки. Від шуму прокинулись мешканці квартири Бочарової і сусідніх квартир, вийшли на площадку сходів. Томенко пояснив, що переплутав цю квартиру зі своєю, яка в сусідньому будинку, і просив вибачення за порушений спокій. *Дайте кримінально-правову оцінку діям Томенка. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 3. Семенов, напідпитку, у дворі, відправляв природну потребу. На зроблене йому Крюковим та Сальниковим зауваження, він відповів нецензурною лайкою, потім відбив шийку пляшки і ударив нею Сальникова, заподіявши йому легкі тілесні ушкодження з короткочасним розладом здоров'я. *Дайте кримінально-правову оцінку діям вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Варіант: Семенов ударив Сальникова підібраним з землі відламком скла.

Задача 4. Чайка, за домовленістю з Шумом, о 24 год., зателефонував у чергову частину РУВС м. Києва і, під загрозою вибуху на одному з державних об'єктів, зажадав 500 доларів США. Через півтори години – зателефонував вдруге. У зв'язку з цими

дзвінками були сформовані групи для затримання зловмисника, приведений у повну бойову готовність резерв працівників поліції. Всього безпосередньо було задіяно 65 працівників поліції та 12 автопатрулів. Крім безпосередніх учасників операції по затриманню зловмисника, у кожному РУВС м. Києва були сформовані і екіпіровані групи для можливого використання в ході операції по затриманню. *Кваліфікуйте дії Чайки. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 5. П'яні Корнієнко і Гуліна, на зупинці автобуса, о 23³⁰ год., лаялись між собою нецензурними словами. На відстані 10–15 м. від них, на зупинці було п'ять-шість чоловік, деякі з дітьми. Після того, як Корнієнко кинув целофановий кульок у бік автомашини, яка проїжджала повз, до нього підійшов працівник поліції Дуленов і зробив йому зауваження про неправильну поведінку. Корнієнко кілька разів ударив Дуленова, який був у формі працівника поліції, заподіявши тому легке тілесне ушкодження без розладу здоров'я. *Кваліфікуйте дії вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 6. Вчена рада Глухівського педінституту в 2000 р. прийняла рішення про демонтаж гіпсової статуї Івана Франка на території інституту. Через деякий час двоє студентів інституту – Фурса і Нікітенко облили пам'ятник фарбою та поколупали його. *Кваліфікуйте дії Фурси і Нікітенко. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 7. На квартирі Васиної влаштувалися п'яні оргії. Серед учасників оргій були 15-річна Надя та 16-річна Оля, яких втягнув у оплатне надання сексуальних послуг шофер таксі Стадник. *Кваліфікуйте дії Стадника та Васиної. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 8. Вошкін та Бабак вночі проникли на кладовище, розкопали могилу, відкрили труну та зняли з трупа золоті прикраси, після чого ці прикраси продали. *Кваліфікуйте дії Вошкіна та Бабака. Відповідь обґрунтуйте.*

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. Відмежування хуліганства від кримінальних правопорушень проти здоров'я особи.

2. Масові заворушення. Аналіз складу.
3. Поняття та система кримінальних правопорушень проти громадської моральності.
4. Відмежування кримінальних правопорушень проти громадської моральності від інших кримінальних правопорушень.
5. Кримінальна відповідальність за наругу над могилою.
6. Кримінальна відповідальність за жорстоке поводження з тваринами.

Рекомендована література:

1. Кримінальне право України (Особлива частина) : для студ. вищ. навч. закл. / Андрій Шевчук, Марія Дякур ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2013. 471 с.
2. Злочини проти громадського порядку та моральності : практич. посіб. / В. В. Кузнецов; заг. ред. В. І. Шакур. К. : Видавець Паливода А. В., 2007. 160 с.
3. Кваліфікація злочинів : навчально-методичний посібник для слухачів Інституту підготовки професійних суддів / авт. кол., відп. ред. В. О. Туляков. Одеса : «Фенікс», 2008. 140 с.
4. Левчук, В. В. Проблеми визначення об'єкта хуліганства та його значення при кваліфікації злочинів. *Держава і право. Юрид. і політ. науки*. К. : Ін-т держави і права НАН України, 2008. Вип. 40.
5. Теорія кваліфікації злочинів : навчальний посібник для підготовки до іспитів / упорядники: І. В. Тетарчук, Т. Є. Дяків. К. : «Центр учбової літератури», 2016. 104 с.
6. Гайворонський Є. П. Незаконні археологічні розкопки та їх зв'язок з контрабандою культурних цінностей / Є. П. Гайворонський. *Проблеми законності*. Х. : Нац. юрид. акад. України, 2007. Вип. 88. С. 171–176.
7. Денисов, С. Ф. Об'єктивна сторона наруги над могилою: проблемні питання. *Життя і право*. 2005. № 1. С. 58–64.
8. Злочини проти громадського порядку та моральності : практич. посіб. / В. В. Кузнецов; заг. ред. В. І. Шакур. К. : Видавець Паливода А. В., 2007. 160 с.
9. Копилян В. А. Об'єктивна сторона складу злочину жорстокого поводження з тваринами (ст. 299 КК України). *Право і суспільство*. 2008. № 4. С. 102–107.

10. Лихова, С. Правове регулювання суспільних відносин, пов'язаних з поширенням в Україні продукції, що пропагує культ насильства, жорстокості та сексуальної розпусти. *Вісник прокуратури*. 2008. № 6. С. 115–120.

Тема 21. Кримінальні правопорушення проти здоров'я населення

Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

1. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення.

2. Аналіз конкретних складів, їх відмежування.

3. Відмежування вказаних кримінальних правопорушень від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи та проти власності.

4. Особливості визначення предмета цих кримінальних правопорушень. Значення його встановлення для кваліфікації.

5. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів. Аналіз складу. Особливості кваліфікації.

6. Створення та утримання місць для вживання наркотичних засобів. Особливості суб'єкта.

7. Незаконне публічне вживання наркотичних засобів: кримінально-правова характеристика.

8. Спонування неповнолітніх до застосування допінгу: кримінально-правова характеристика.

9. Схиляння неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів. Аналіз складу.

10. Порушення правил поведження з мікробіологічними або іншими біологічними агентами чи токсинами: кримінально-правова характеристика.

11. Заготівля, перероблення або збут радіоактивне забруднених продуктів харчування чи іншої продукції: кримінально-правова характеристика.

Завдання 1. Обов'язковою ознакою кримінальних правопорушень, що розглядаються (за винятком кримінального

правопорушення, передбаченого ст. 325 КК), є наявність предметів, що становлять підвищену небезпеку для здоров'я людей. Вони виступають як предмети або як засоби вчинення цих кримінальних правопорушень. Такими *предметами* є:

- 1) наркотичні засоби (ст.ст.305–309, 313–320 КК);
- 2) психотропні речовини (ст.ст. 305–309, 313–314, 315, 317–320 КК);
- 3) прекурсори (ст.ст. 305, 306, 311, 312, 318, 320 КК);
- 4) аналоги наркотичних засобів та психотропних речовин (ст.ст. 305–309, 313–315, 317, 320 КК);
- 5) снотворний мак і конопля (ст. 310 КК);
- 6) отруйні і сильнодіючі речовини (ст. 321 КК);
- 7) одурманюючі засоби (ст.ст.322, 324 КК);
- 8) мікробіологічні та інші біологічні агенти (ст. 326 КК);
- 9) токсини (ст. 326 КК);
- 10) допінг (ст. 323 КК);
- 11) радіоактивно забруднені продукти та інша продукція (ст. 327 КК).

Скласти схему (таблицю).

Завдання 2. Залежно від безпосереднього об'єкта, особливостей предмету та об'єктивної сторони кримінальні правопорушення, вказані вище, можна поділити на такі *групи*:

- 1) кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів та інших предметів, небезпечних для здоров'я населення (ст.ст.305–307, 309–311, 320, 321 КК);
- 2) кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним заволодінням наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів, а також обладнанням, призначеним для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів (ст.ст. 308, 312, 313, 318, 319 КК);
- 3) кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним вживанням наркотичних і одурманюючих засобів, а також допінгу (ст.ст. 314–317, 322–324 КК);
- 4) інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення (ст.ст.325–327 КК).

Скласти схему (таблицю).

Завдання 3. Студентам треба звернути увагу на об'єкт вищевказаних кримінальних правопорушень, їх предмет,

від точного встановлення яких залежить правильність кваліфікації.

Крім того, студенти повинні добре засвоїти, що наркотичні засоби – це включені до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів речовини природного чи синтетичного походження, препарати, рослини, які становлять небезпеку для здоров'я населення.

Також студентам необхідно пам'ятати поняття контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів (ст. 305 КК), а також знати, що кримінальні правопорушення, передбачені розділом XIII Особливої частини КК України, вчиняються з прямим умислом.

Для закріплення теоретичного матеріалу студентам пропонується **скласти схему, таблицю** системи (видів) вищевказаних кримінальних правопорушень.

Завдання 4. Студентам пропонується дати кримінально-правову характеристику складів злочину: незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів; посів або вирощування снотворного маку чи конопель; викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем.

Скласти презентацію.

Студентам пропонується розв'язати наступні задачі:

Задача 1. Тарасенко на базарі купив у невстановленої слідством особи 2,5 кг макової соломи, яку приніс додому, подрібнив і шляхом хімічної обробки одержав екстракційний опій, який потім вживав. *Кваліфікуйте дії Тарасенка. Відповідь обґрунтуйте.*

Варіант: Тарасенко зробив це для збуту.

Задача 2. Топчій у невстановленої слідством особи придбав на базарі 0,42 ацетильованого опію, який привіз додому і вживав. *Кваліфікуйте дії Топчого. Відповідь обґрунтуйте.*

Варіант 1: Топчій увів дозу ацетшьюваного опію своїй дружині, яка спала.

Варіант 2: Топчій придбав 0,25 г ацетильованого опію.

Задача 3. Заводський в себе на городі виростив мак. Зерна маку він використав для приготування харчових страв, а із стебел та головок виготовив 2 кг висушеної макової соломи, яку мав намір споживати сам і продавати. *Кваліфікуйте дії Заводського. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 4. Жухівський та Кузьменко за попередньою домовленістю придбали 30 г екстракційного опію, який вживали. Через місяць вони придбали 1 кг висушеної макової соломи, яку привезли в гуртожиток і деякий час зберігали, поки цей факт не став відомим правоохоронним органам, які її вилучили. *Кваліфікуйте дії вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Варіант 1: Жухівський і Кузьменко звернулись до поліклініки, бажаючи вилікуватись від наркотичної залежності, а макову солому спалили.

Варіант 2: Жухівський і Кузьменко припинили вживання наркотиків, у зв'язку з чим макову солому продали Потецькому.

Задача 5. Григорович, громадянин України, на території Казахстану, в степу, з метою наступного збуту зібрав мішок стебел, листя та насіння коноплі, привіз їх у Чимкент, де через кілька днів з привезеного виготовив 175 г гашишу, 1,5 кг маріхуани та 430 г сировини для виготовлення гашишу. Все це він привіз у Запоріжжя, де і був затриманий. *Кваліфікуйте дії Григоровича. Відповідь обґрунтуйте.*

Варіант: Григорович є громадянином Російської Федерації.

Задача 6. Майзенберг купив у невстановленої слідством особи мішок макових голівок, автомашиною привіз їх додому, де один-два рази на місяць виготовляв екстракційний опій, який споживав. При обшуку у нього було вилучено 110 г висушеної макової соломи, 10 г екстракційного опію і предмети для його виготовлення і споживання. *Кваліфікуйте дії Майзенберга. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 7. Киричок кілька разів у різних осіб на базарі купував гашиш та макову солому, яку привозив на квартиру своєї близької знайомої Оксень, шість разів виготовляв екстракційний опій. Наркотики Киричок вживав сам, а також разом зі своїми знайомими, серед яких був і 17 – річний Ірчук. На квартирі Оксень були вилучені гашиш, макова солома, екстракційний опій, предмети, призначені для виготовлення

і вживання наркотиків. *Кваліфікуйте дії вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 8. Оксень під час допиту визнала, що знала про вживання Киричком наркотиків у її квартирі. Спочатку вона заперечувала проти цього, але Киричок переконав її, що без прийняття наркотиків не зможе жити. Тому вона дозволила готувати і вживати наркотики у своїй квартирі Киричку і його знайомим, а сама виходила на цей час до іншої кімнати. *Кваліфікуйте дії вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 9. В гаражі громадянина Босака було вилучено 36,6 кг. подрібненої макової соломи: в одному мішку – 19 кг, в іншому – 3,4 кг, в рюкзаке – 1,4 кг, в двох целофанових кульках – 1,4 кг і 1,6 кг, в господарській сумці – 2,3 кг, в 16 пакунках із газети – від 160 г до 650 г у кожному. Як розповів Босак, він придбав макову солому за три рази протягом двох місяців для власного споживання, подрібнив і зберігав у гаражі. У справі встановлено, що Босак не хворіє на наркоманію. Босак ніде не працює, споруджує будинок для сім'ї сина. *Кваліфікуйте дії Босака. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 10. Вага, приїхавши в с. Глузди на Чернігівщині до своєї родички Пойди, знайшов у неї 3 кг коробочок маку, які таємно вивіз своєю автомашиною до м. Києва. Дома Вага коробочки подрібнив, маючи на увазі виготовити з них концентрат опію. Пойда пояснила, що вирощувала мак для своїх господарських потреб, а коробочки збиралась спалити.

Варіант: Вага планував концентрат опію продати. Пойда мала на увазі коробочки маку продати заїжджим наркоманам. *Кваліфікуйте дії Ваги. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 11. Тарасенко на базарі купив у раніше незнайомого йому Маринкевича 1,5 кг висушеної макової соломи, приніс додому і сховав, щоб пізніше перепродати. Маринкевич взяв макову солому на полі радгоспу як пожнивні залишки після збирання врожаю маку.

Варіант: Маринкевич стебла маку зрізав на городі сусідки Городецької, яка вирощувала мак для випічки пиріжків. *Кваліфікуйте дії вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 12. Гробовенко на базарі «Чоколовський» у м. Києві купив у незнайомого раніше Смоктала 300 пігулок діоніну (по 10 г) для власного споживання. Споживаючи куплене, Гробовенко з'ясував, що половина його була пігулками аспірину. *Кваліфікуйте дії вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 13. Корчевий в с. Демидове під Києвом купив у мешканки села Прив'ялої 0,5 кг висушеної макової соломи, яку привіз до Києва. 270 г соломи він перекрутив на м'ясорубці і почав піддавати хімічній обробці, щоб одержати екстракційний опій, але його діям було покладено край працівниками поліції. *Кваліфікуйте дії Корчєвого. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 14. Мікєнас і Юдіцкас, які приїхали з м. Каунаса до м. Києва у комерційних справах, зібрали в яру під Києвом головки дикоростучого олійного маку вагою 1,7 кг, а також молодим соком маку в кількості 1,6 г просочили марлеві бантики, які сховали в мильницю. В електричці Київ-Мєронівка вони були затримані. Юдіцкас півтора роки тому був судимий у Литві за виготовлення наркотичних засобів для власного вживання. *Кваліфікуйте дії вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 15. Карасик 7 жовтня на базарі у невстановленої слідством особи купив 1 кг висушеної макової соломи, з якої вдома виготовував екстракційний опій, який вживав. Три роки тому Карасик засуджувався до виправних робіт за місцем роботи строком на два роки. *Кваліфікуйте дії Карасика. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 16. Мазальцев, з метою придбання 0,05 кг ефедрину, підробив відповідний документ, але, в момент подання його до установи, був викритий.

Варіант. Мазальцеву вдалося придбати ефедрин який він неодноразово використовував для виготовлення метамфаміну. Метамфамін Мазальцев продав. *Кваліфікуйте дії Мазальцева. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 17. Тєньчук викрав з державного підприємства 0,004 кг ергометрину, маючи намір використовувати для виготовлення лізергіду (ЛСД), а останній збувати. *Кваліфікуйте дії Тєньчука. Відповідь обґрунтуйте.*

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. Поняття та характеристика наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів.
2. Кримінальна відповідальність за контрабанду наркотичних засобів та психотропних речовин.

Рекомендована література:

1. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення: проблеми кримінально-правової кваліфікації : практ. посіб. / Ю. О. Данилевська, Д. В. Каменський; Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2013. 286 с.

2. Мирошниченко Н. А., Козаченко О. В. Кримінально-правова боротьба з розповсюдженням наркоманії : навчальний посібник. 2-ге вид., доп. Одеса : «Юридична література», 2005. 160 с.

3. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (2002–2012). URL: <http://www.scourt.gov.ua>

4. Злочини проти здоров'я населення, що порушують право на якісне забезпечення лікарськими засобами : монографія / І. І. Митрофанов, А. М. Притула, Є. Л. Стрельцов. Одеса : Фенікс, 2015. 158 с.

5. Кримінальна відповідальність за злочини у сфері обігу наркотичних засобів та психотропних речовин, вчинені із залученням неповнолітніх та щодо неповнолітніх : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2014. 20 с.

6. Застосування кримінально-виконавчого законодавства до осіб, засуджених за злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2012. 256 с.

7. Фесенко Є. В. Злочини проти здоров'я населення та система заходів з його охорони / Є. В. Фесенко. К. : Атіка, 2004. 280 с.

8. Лемешко О. М. Кримінально-правова оцінка легалізації наркодоходів / О. М. Лемешко. Х.: Вид. СПД ФО Вапнярчук Н. М., 2004. 121с.

Тема 22. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів

Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

1. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальних правопорушень проти журналістів, особливості кваліфікації.

2. Наруга над державними символами. Незаконне підняття Державного Прапора України на річковому або морському судні.

3. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, приватному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

4. Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, судового експерта, працівника державної виконавчої служби, приватного виконавця. Втручання у діяльність державного діяча.

5. Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу. Погроза або насильство щодо журналіста.

6. Погроза або насильство щодо державного чи громадського діяча.

7. Умисне знищення або пошкодження майна працівника правоохоронного органу, працівника органу державної виконавчої служби чи приватного виконавця. Умисне знищення або пошкодження майна журналіста.

8. Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського

порядку і державного кордону або військовослужбовця. Посягання на життя журналіста. 9. Захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника. Захоплення журналіста як заручника.

10. Погроза або насильство щодо службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок.

11. Самоправство.

12. Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження.

13. Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів.

14. Умисне пошкодження або руйнування телекомунікаційної мережі.

Завдання 1. Студенти повинні звернути увагу на об'єкт вищевказаних кримінальних правопорушень та вміти їх відмежовувати від інших (посягань проти життя та здоров'я особи, проти власності). Крім того, треба законспектувати постанови Пленуму Верховного Суду України, які рекомендовані у переліку літератури по даній темі та розібратись в їх положеннях.

Завдання 2. Студентам треба вивчити, що під виконанням службових обов'язків представником влади або працівником правоохоронного органу розуміються дії по охороні громадського порядку, навколишнього природного середовища.

Під виконанням обов'язків щодо охорони громадського порядку розуміється несення постової чи патрульної служби підтримання порядку під час демонстрації, мітингів, при ліквідації наслідків аварії, стихійного лиха, дій по затриманню правопорушника.

Завдання 3. Студентам треба вміти систематизувати вказані кримінальні правопорушення за різними критеріями та відобразити це у схемі (таблиці).

Для закріплення теоретичного матеріалу студентам пропонується **розв'язати задачі:**

Задача 1. Гришко увечері 24 серпня зірвав Державний прапор України з будинку школи, кинув його на землю та замавав його у калюжі. *Дайте кримінальне правове оцінку діям Гришкова. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 2. Перепелиця розпивав спиртні напої в громадському місці і сильно сп'янів. При затриманні його працівниками поліції він не підкорився їхнім вимогам, виривався з рук, відірвавши погон з куртки працівника поліції. *Кваліфікуйте дії Перепелиці. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 3. Суддя виніс постанову про арешт Трохіменка на 15 діб за вчинення дрібного хуліганства. При виконанні цієї постанови дільничим інспектором поліції та двома дружинниками Трохіменко брутально лаявся в їхню адресу.

Варіант. Трохіменко вдарив дільничного інспектора, заподіявши йому тілесне ушкодження середньої тяжкості. *Дайте кримінальне правове оцінку діям Трохіменка. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 4. 2 липня, приблизно о 13 год, Мастяєв, Москаленко та Галицький в числі інших власників приватних автомобілів, які протягом дня не змогли заправити їх бензином, своїми автомобілями блокували проїжджу частину вулиці Хрещатик навпроти будинку Київради, що потягло за собою припинення руху транспорту по вулиці Хрещатик. Мастяєв, Москаленко та Галицький, як і ряд інших автомобілістів, відмовились підкоритись вимозі працівників ГБДД та УМВС в м. Києві звільнити проїжджу частину вулиці Хрещатик, вимагаючи бензину. Приблизно о 16 год автомобілісти-блокувальники роз'їхались по домівках; коли після тривалих попереджень про недопустимість вчинюваних ними дій і вимог роз'їхатись, працівники поліції почали переписувати номери автомобілів, які блокували Хрещатик, а також прийняли лист-вимогу автомобілістів про забезпечення їх бензином. *Кваліфікуйте дії вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 5. Василашко, Чубій і Гринюк, біля будинку міської Ради народних депутатів, під час проведення сесії Ради, організували мітинг. Його учасники почали заповнювати вулицю перед будинком міської Ради, внаслідок чого було заблоковано рух транспорту. Тому працівники міліції зажадали звільнити проїжджу частину вулиці, відтісняючи мітингуючі на хідник.

Організатори мітингу закликали його учасників не виконувати вимог працівників поліції, щоб посилити дієвість прийнятого на мітингу звернення до сесії Ради. *Кваліфікуйте дії вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 6. Піддані заходам адміністративного стягнення за організацію несанкціонованого мітингу. Бердник і Пиляєв на одному з майданів міста зібрали великий натовп, закликаючи зайняти приміщення головпоштамту для зупинення його роботи, щоб у такий спосіб примусити уряд забезпечити населення міста «чистими» продуктами. Захоплення приміщення головпоштамту було відвернене прибулим нарядом поліції. *Кваліфікуйте дії вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 7. Шемаєв, не маючи прав водія і перебуваючи в стані сп'яніння, роз'їжджав по селу мотоциклом. Старшина поліції Ступа запропонував піти у відділення поліції. Шемаєв відмовився. Коли на місце події прибув державтоінспектор Маркелов, Шемаєва із застосуванням сили було доставлено на пункт швидкої допомоги для медичного освідчення. Там він не давав себе оглянути, чинив опір медперсоналу, а Ступі подріпав обличчя. *Кваліфікуйте дії Шемаєва. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 8. Вагляр і Лопушанський в стані сп'яніння прийшли в кафе, яке вже зачиналось, і зажадали пива, котрого вже не було. Завідуюча кафе викликала наряд поліції. У відповідь на вимогу працівників поліції пройти в кімнату дільничного інспектора поліції для з'ясування особи, Вагляр наніс кілька ударів працівнику поліції Батраку, заподіявши йому легкі тілесні ушкодження, що викликали короточасний розлад здоров'я. Лопушанський обізвав працівників поліції «мусорами».

Варіант: Вагляр заподіяв Батраку середньої тяжкості тілесне ушкодження. Лопушанський погрожував працівникам поліції «знищити їх нащадків. *Кваліфікуйте дії Вагльара та Лопушанського. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 9. Корсунов, перебуваючи в стані сп'яніння, вступив у конфлікт з працівниками поліції в зв'язку з затриманням останніми його брата, який вчинив дрібне хуліганство. При спробі доставити його в пункт охорони правопорядку Корсунов упивався, хапався за паркан, а також наніс кілька ударів працівникам поліції Нешту та Шуту, спричинивши

останньому легкі тілесні ушкодження, які не потягли розладу здоров'я. *Кваліфікуйте дії Коршунова. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 10. Єльнін у стані сп'яніння в барі «Малібу» заважав працівникам поліції: намагався звільнити свого товариша, затриманого за вчинення правопорушення, збивши з ніг одного з працівників поліції. *Кваліфікуйте дії Єльніна. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 11. Строева, не бажаючи приходити до суду як свідок у кримінальній справі, накинулась з кулаками на працівника поліції Шульгу, заподіявши йому легкі тілесні ушкодження, що не викликали розладу здоров'я. Шульга прибув на квартиру Строевої для виконання постанови судді про її привід.

Варіант: Шульзі було заподіяно середньої тяжкості тілесне ушкодження.

Кваліфікуйте дії Строева. Відповідь обґрунтуйте.

Задача 12. Берилков обвинувачувався в тому, що він у стані сп'яніння на вимогу майора поліції Осадчука, який виконував свої службові обов'язки, відмовився йти у райвідділ, нецензурно висловлювався на його адресу, вдарив в плече. Берилков запрошувався Осадчуком у райвідділ для з'ясування питання про виконання вироку стосовно дружини Берилкова та чому той гуляє з дитиною в стані сп'яніння.

Варіант: Берилков фінським ножом наніс Осадчуку удар в область серця, заподіявши тяжке тілесне ушкодження. Потерпілий був доставлений в реанімаційне відділення лікарні. Його життя вдалося врятувати. *Кваліфікуйте дії Берилова. Відповідь обґрунтуйте.*

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. Характеристика та особливості кваліфікації кримінальних правопорушень проти журналістів.
2. Кримінальна відповідальність за злочинні посягання на охоронців громадського порядку.
3. Насильство у кримінальних правопорушеннях проти правоохоронної діяльності.

Рекомендована література:

1. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (2002–2012). URL: <http://www.scourt.gov.ua>

2. Антонов С. Проблемні питання кримінально-правової охорони службової особи, її близьких родичів та громадянина, який виконує громадський обов'язок. *Право України*. 2006. № 2. С. 120–125.

3. Давидович І. Окремі питання кваліфікації посягань на працівників правоохоронних органів у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків. *Прокуратура. Людина. Держава*. 2005. № 9. С. 59–69.

4. Дорош Л. В. Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян (ст. 338–360). Кримінальний кодекс України : наук.-практ. комент. / Ю. В. Баулін В. І. Борисов, С. Б. Гавриш та ін.; за заг. ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Вид. 3-тє, переробл. та допов. Х. : ТОВ «Одіссей», 2006. С. 910–964.

5. Залялова І. Суспільно-небезпечні наслідки втручання в діяльність працівника правоохоронного органу. *Адвокат*. 2006. № 10. С. 24–26.

6. Осадчий В. І. Кримінально-правовий захист правоохоронної діяльності. К. : Атіка, 2004. 336 с.

7. Тучков С. Кваліфікація підроблення документів. *Прокуратура. Людина. Держава*. 2004. № 1. С. 45–49.

8. Шепелева Н. В. До питання про відповідальність за посягання на життя, встановлену спеціальними кримінально-правовими нормами. *Вісн. Верхов. Суду України*. 2005. № 9. С. 33–35.

9. Кримінальне право України (Особлива частина): тести : посібник / Р. Л. Максимович, Г. З. Яремко; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Л. : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2012. 187 с.

10. Кримінальне право України: Загальна та Особлива частини : навчальний посібник для підготовки до екзамену / Т. О. Гончар, Є. Л. Стрельцов, О. А. Чуваков. 2-ге, допов. та перероб. Х.: Одіссей, 2012. 264 с.

Тема 23. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

1. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

2. Поняття службової особи та службового кримінального правопорушення.

3. Поняття неправомірної вигоди. Поняття та характеристика корупційних кримінальних правопорушень.

4. Відмежування зловживання владою або службовим становищем від перевищення влади або службових повноважень.

5. Службова недбалість. Необхідні та кваліфікуючі ознаки. Відмінність службової недбалості від зловживання владою або службовим становищем.

6. Службове підроблення. Особливості кваліфікації.

7. Відмінність службового підроблення від підроблення документів.

8. Значення вказаних питань теми для правозастосовної діяльності працівника поліції.

Завдання 1. Студентам треба звернути увагу на те, що службові кримінальні правопорушення характеризуються тим, що одні з них (статті 364 і 367 КК) можуть бути вчинені як шляхом дії, так і *бездіяльності*, тоді як інші (статті 365, 366, 368, 368¹, 369, 369¹, 370 КК) – лише шляхом активної поведінки – дії. Обов'язковою ознакою об'єктивної сторони більшості з цих діянь (за винятком передбачених статтями 369 та 369–1 КК) є наявність безпосереднього зв'язку між діянням особи та її службовою діяльністю, бо вони завжди обумовлені службовим становищем суб'єкта і вчинюються всупереч інтересам служби. Питання про істотність шкоди, яка полягає у заподіянні наслідків нематеріального характеру, вирішується у кожному окремому випадку з урахуванням конкретних обставин справи. Зокрема, така шкода визнається істотною, якщо полягає у порушенні конституційних прав та свобод людини і громадянина (права на свободу й особисту недоторканність, виборчі, трудові, житлові права тощо); у підриві престижу та авторитету органів державної влади чи місцевого самоврядування; грубому порушенні громадської безпеки та громадського порядку; створенні обстановки, що суттєво утруднює чи

перешкоджає юридичним особам виконувати свої основні функції (п. 6 постанови Пленуму Верховного Суду України від 26 грудня 2003 р.).

Законспектувати основні положення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України, ситематизувати вказані кримінальні правопорушення та відобразити це у таблиці (схемі).

Завдання 2. Істотною визнається шкода, яка є результатом використання службового становища для:

- а) сприяння чи потурання вчиненню протиправного діяння;
- б) вчинення, поряд зі службовим, іншого кримінального правопорушення;
- в) приховування раніше вчиненого кримінального правопорушення.

Відобразити це у схемі.

Завдання 3. Студентам треба звернути увагу на суб'єкта цих кримінальних правопорушень (як правило, ним є службова особа або представник влади; за видом суб'єкт є спеціальним), тому що від цього залежить правильність кваліфікації. *Повторити визначення понять службової особи та представника влади (ст. 18, Примітка до ст. 365 КК України).*

Завдання 4. Студентам пропонується скласти схему відмежування кримінальних правопорушень, передбачених ст. ст. 364, 365, 367 КК України.

Для закріплення теоретичного матеріалу студентам пропонується **розв'язати задачі:**

Задача 1. Інженер Сухий працював на одному з заводів міста. Використавши підроблений диплом про закінчення ВУЗу, він влаштувався директором заводу в іншому місті, одержавши підйомні і проїзні на дружину і двох дітей, які постійно проживали в тому місті, де Сухий одержав місце директора, і нікуди звідти не виїжджали. Крім того, Сухий, вже як директор заводу, дав вказівку виплатити своїй дружині Ромашевській по лікарняному листку за післяпологовий період 805 грн, хоча вона на заводі не працювала. *Кваліфікуйте дії Сухого. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 2. Лісник Вготов з рушниці вистрілив в Круглота й Кисельова, які підпилювали дерево в лісі. Частина заряду

дробу застряла в одягу Кисельова, сам він залишився неушкодженим. *Дайте кримінально-правову оцінку Вготова. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 3. Повертаючись з роботи додому, Ейлера був збитий таксі і від одержаних травм помер. Його дружина Допінгова почала збирати документи для призначення пенсії в зв'язку з втратою годувальника на чотирьох дітей, старшому з яких було сім років. Контора, в якій працював її чоловік, знаходилась в 200 км від місця її проживання. Їй довелося їздити туди чотири рази в зв'язку з тим, що начальник контори Пак та головний інженер Гречків видали лише довідку про заробіток потерпілого, заявивши, що більше нічого не потрібно. Вони відмовились видати акт про нещасний випадок та засвідчити його копію печаткою, не відповідали на телеграми. Всі необхідні документи вони оформили лише після того, як втрутився прокурор області, викликавши для цього Допінгову, хоча могли це зробити і без неї. *Чи можна Пака й Гречкіна притягти до кримінальної відповідальності? Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 4. Проведеною ревізією в гастрономі було виявлено недостачу товарів на велику суму. Причиною цього було погане ставлення виконуючого обов'язку директора гастрономом Гамалії до зберігання й обліку товарів та мішкотаритату здавали на склад несвоєчасно, не завжди оформляли належним чином відпуск товарів, в документах неправильно проставлялись їх ціна й кількість. *Дайте кримінально-правову оцінку поведінці Гамалії. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 5. Касир комбінату комунальних підприємств Кохановська та бухгалтер розрахункового відділу Поправка вступили в злочинну змову і протягом двох років систематично підробляли підписи в платіжних відомостях на виплату зарплати, робили дописки і виправлення цифр, включали у відомості вигаданих осіб, розписуючись за них в одержанні грошей тощо. Викрадені суми списувались по касі. Загальна сума викраденого склала 12470 грн. Старший бухгалтер Лужецький не викрив злочинних дій Кохановської та Поправки, оскільки не приділяв належної уваги контролю за використанням коштів підприємства. З його вини в бухгалтерії порушувались Положення про ведення обліку праці і зарплати, Положення про

головних і старших бухгалтерів. Через недбалість Лужецького було здано в утиль документи первинного бухгалтерського обліку, які мали зберігатися протягом п'яти років з часу складання. *Дайте кримінально-правову оцінку діям вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 6. Старший інспектор міського відділу соціального захисту населення Антипович відповідала за нарахування і виплату допомоги багатодітним і одиноким матерям Вона включала у відомості на виплату допомоги осіб, які виїхали з міста, матерів, які уже зареєстрували шлюб з батьком дитини, а також тих, діти яких переросли вікову межу, до якої за законом мала виплачуватися допомога Відомості надходили у відділення Ощадного банку касирові Іваненко. Антипович підробляла підписи незаконно включених у відомості осіб у спеціальних бланках, які служили виправданим документом для видачі допомоги. Вона передавала розписки Іваненко, котра вилучала гроші, які злодійки ділили між собою Всього вони обернули на свою користь 128 тис. грн. Відповідно до існуючої інструкції завідувачі і головні бухгалтери відділів соціального захисту населення до підписання відомостей на виплату допомоги багатодітним та одиноким матерям і надіслання їх у відділення Ощадного банку повинні перевіряти відповідність сум, зазначених у відомостях, сумам, нарахованим в особових рахунках Однак Дудко і головний бухгалтер Лисянко цього не робили. Крім того, вони систематично залишали Антипович незаповнені бланки відомостей з печаткою і своїми підписами. *Як кваліфікувати дії названих осіб? Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 7. Контролери електрозбуту Козачок і Гурненко виявили в будинках Вершиніної, Ельстерне та Шалашник електроприлади, підключені не через електролічильники. Одержавши від згаданих осіб по 1000 грн., вони знищили складені акти про накладення штрафу. *Кваліфікуйте дії Козачка та Гурненка. Відповідь обґрунтуйте.*

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. Службове підроблення. Особливості кваліфікації.
2. Відмінність службового підроблення від підроблення документів.

3. Кримінальна відповідальність за корупційні кримінальні правопорушення.
4. Поняття неправомірної вигоди.

Рекомендована література:

1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. О. М. Литвинова. К. : «Центр учбової літератури», 2017. 528 с. (за станом на 5 вересня 2017 р.).
2. Кузнецов В. В., Савченко А. В. Теорія кваліфікації злочинів : підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. В. І. Шакуна. 5-те вид. перероб. К. : Алерта, 2013. 320 с.
3. Кримінальне право України (Особлива частина) : для студ. вищ. навч. закл. / Андрій Шевчук, Марія Дякур; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2013. 471 с.
4. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (2002–2012). URL: <http://www.scourt.gov.ua>
5. Кибальник А. Будет ли борьба с коррупцией более эффективна? *Уголовное право*. № 4. 2009. С. 117–121.
6. Свіденко К. Новий антикорупційний закон: перші кроки до реалізації. *Голос України*. 2011. № 125 (5125). С. 5.
7. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Грищук, А. В. Савченко та ін.; за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. К. : Юрінком Інтер, 2017. 1104 с.
8. Кримінальне право України (Особлива частина): тести : посібник / Р. Л. Максимович, Г. З. Яремко; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Л. : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2012. 187 с.
9. Давыденко Л. М., Давыденко М. Л., Литвинов А. Н. Противодействие преступности: вопросы теории и практики : курс лекций. Харьков : Тимченко, 2009. 152 с.
10. Кримінальне право України: Загальна та Особлива частини : навчальний посібник для підготовки до екзамену / Т. О. Гончар, Є. Л. Стрельцов, О. А. Чуваков. 2-ге, допов. та перероб. Х. : Одиссей, 2012. 264 с.

Тема 24. Кримінальні правопорушення проти правосуддя
Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

1. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти правосуддя.
2. Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою.
3. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності.
4. Примушування давати показання.
5. Порушення права на захист.
6. Постановлення суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови.
7. Втручання в діяльність судових органів.
8. Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного.
9. Умисне знищення або пошкодження майна судді, народного засідателя чи присяжного.
10. Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя.
11. Невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист.
12. Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення кримінального правопорушення.
13. Дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань.
14. Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти. Втеча із спеціалізованого лікувального закладу.
15. Порушення правил адміністративного нагляду.
16. Приховування злочину.
17. Особливості кваліфікації та відмежування від кримінальних правопорушень проти громадського порядку, життя та здоров'я особи, а також від кримінальних правопорушень проти власності.

Завдання 1. Студенти мають звернути увагу на визначення поняття правосуддя, яке фігурує у назві розділу XVIII Особливої частини КК України та порівняти його з поняттям правосуддя, що закріплене у Конституції України. *Відповідь скласти письмово у зошитах.*

Завдання 2. Усі передбачені у цьому розділі кримінальні правопорушення, виходячи з їх безпосередніх об'єктів, можуть бути розподілені на такі *групи*:

1 група. Кримінальні правопорушення, які посягають на конституційні принципи діяльності органів дізнання, досудового слідства, прокуратури й суду;

2 група. Кримінальні правопорушення, які посягають на життя, здоров'я, особисту безпеку, власність суддів, народних засідателів, присяжних та інших учасників судочинства;

3 група. Кримінальні правопорушення, які посягають на відносини, що забезпечують одержання достовірних доказів та істинних висновків у справі;

4 група. Кримінальні правопорушення, які посягають на відносини, що забезпечують своєчасне розкриття та припинення злочинних посягань;

5 група. Кримінальні правопорушення, які посягають на відносини, що забезпечують належне виконання рішень, вироків, ухвал, постанов суду.

Студентам пропонується скласти схему системи кримінальних правопорушень проти правосуддя та прокоментувати її.

Завдання 3. Особливу увагу слід звернути на родовий та безпосередній об'єкти цих складів, а також на їх суб'єктивну сторону. *Відобразити це у схемі (таблиці).*

Для закріплення теоретичного матеріалу студентам пропонується **розв'язати задачі:**

Задача 1. Суддя Сидорчук одержав матеріали про хуліганство, вчинене Васильєвим. Той почав просити суддю не порушувати кримінальної справи, пообіцяв віддячити його матеріально. Сидорчук не порушив проти Васильєва кримінальної справи, а Васильєв передав Сидорчуку 2,5 тис. у. о. *Кваліфікуйте дії вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 2. Справа по обвинуваченню Роценка надійшла в суд і була прийнята до провадження суддею Баранчиковою. Під час розгляду справи Баранчикова у своїй поштовій скриньці знайшла анонімного листа з порадою не проявляти заповзяття при розгляді справи Роценка, пам'ятаючи, що в неї є донька, яка повертається із школи пізно і може бути зґвалтована. Було встановлено, що записку написав спільник Роценка по злочинній діяльності Брайловський. *Кваліфікуйте дії Брайловського. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 3. Климчук, перебуваючи в стані сп'яніння і внаслідок цього не впоравшись з керуванням закріпленим за ним по роботі автомобілем, виїхав на тротуар, спричинивши середньої тяжкості тілесне ушкодження пішоходу Федорчуку, після чого втік з місця наїзду. Він відігнав автомобіль в ліс, а сам написав заяву до районного відділу внутрішніх справ про те, що хтось вкрав закріплений за ним автомобіль в той час, коли він зайшов до їдальні пообідати, залишивши його на вулиці. *Кваліфікуйте дії Климчика. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 4. П'яний Федорчук забув у електричці піджак, в кишені якого лежала одержана у цей день його заробітна плата. Щоб уникнути в сім'ї неприємних ускладнень, він заявив у РВВС, що був пограбований двома невідомими. *Чи є в діях Федорчука склад злочину?*

Варіант: Викладене в заяві Федорчук підтвердив під час допиту його після порушення кримінальної справи по факту пограбування.

Задача 5. Порошина заявила усно, а потім і написала на ім'я начальника РВВС про те, що її намагався зґвалтувати Волинець. При цьому вона пред'явила порване плаття і просила притягти Волинця до відповідальності. В ході розслідування з'ясувалось, що Порошина обмовила Волинця через те, що той не виконав обіцянку одружитись з нею після інтимних стосунків між ними. Зміст заяви вона підтвердила на допитах її як потерпілої. *Дайте кримінально-правову оцінку діям Порошиної. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 6. Чугунов був засуджений за те, що ударом ногою в живіт спричинив Гордовському тяжке тілесне ушкодження, внаслідок якого потерпілий помер. Серед очевидців злочину був Іванов, який на попередньому слідстві розповів про всі обставини вчинення злочину. Під час судового слідства Іванов почав твердити, що у цій справі він нічого не знає. Як з'ясувалось, Чугунов обіцяв виколоти Іванову очі і відрізати язика, якщо він не буде його «тримати за зубами». *Дайте кримінально-правову оцінку діям вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 7. У процесі розслідування справи по обвинуваченню Каплюка у вчиненні злочину, було призначено судово-медичну експертизу. Експерт Напалков дав завідомо неправ-

дивий висновок про причину смерті потерпілого. Повторна експертиза спростувала його висновок. Як було з'ясовано в процесі слідства, Напалкова підкупив родич обвинуваченого – Лопата. Останній також підмовляв свідка Савенка (очевидця вчинення злочину) давати неправдиві показання. Савенко на допиті заявив слідчому, що йому у справі нічого невідомо. *Дайте кримінально-правову оцінку діям вказаних осіб. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 8. Набедрик, допитаний як свідок на попередньому слідстві, дав вичерпні показання про вчинення особливо злісного хуліганства Нечитайлом, які підтвердив на очній ставці з останнім. В судовому засіданні Набедрик почав твердити, що Нечитайло вчинив хуліганство без застосування чи спроби застосування ножа для нанесення потерпілому тілесних ушкоджень.

Варіант 1: Набедрик ухилився від явки в судове засідання.

Варіант 2: У судовому засіданні Набедрик заявив, що він відмовляється давати показання.

Варіант 3: У судовому засіданні Набедрик заявив, що йому у справі нічого не відомо, а викриваючи Нечитайла показання щодо вчинення тим особливо злісного хуліганства він дав на попередньому слідстві у зв'язку з тим, що слідчий погрожував йому розправою.

Дайте кримінально-правову оцінку діям Набедрики. Відповідь обґрунтуйте.

Задача 9. Бочарову, Галкіну і Тараришкіну було пред'явлено обвинувачення у тому, що вони за попередньою домовленістю вчинили чотири квартирні крадіжки. В зв'язку з тимчасовим розладом душевної діяльності Тараришкіна суд справу щодо нього виділив в окреме провадження і направив його на примусове лікування, а щодо Бочарова і Галкіна виніс обвинувальний вирок. Розглядаючи справу стосовно Тараришкіна після його одужання, суд допитав як свідків засуджених Бочарова і Галкіна. Попереджені про відповідальність за дачу завідомо неправдивих показань Бочаров і Галкін показали, що Тараришкін не брав участі у вчиненні квартирних крадіжок, що не відповідало дійсності.

Чи можуть бути притягнені до кримінальної відповідальності за дачу завідомо неправдивих показань Бочаров і Галкін? Відповідь обґрунтуйте.

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, що посягають на інтереси всебічного, повного, об'єктивного попереднього розслідування та судового розгляду справи.

2. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, що посягають на безпеку, честь та гідність суддів.

3. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, що посягають на інтереси своєчасного присікання та розкриття протиправних діянь.

4. Кримінальна відповідальність за примушування давати показання.

5. Загальна характеристика та система кримінальних правопорушень проти правосуддя.

Рекомендована література:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України (Відповідає офіц. текстові). К. : Алерта, 2014. 284 с.

2. Албул С. В. Кримінальний процес України : навч. посіб. / С. В. Албул, С. Л. Дерев'янкін, О. В. Поліщук. Одеса : ОДУВС, 2015. 476 с.

3. Молдован А. В. Кримінальний процес України : навч. посіб. / А. В. Молдован, С. М. Мельник. К. : Центр учбової літератури, 2013. 368 с.

4. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (2002–2012). URL: <http://www.scourt.gov.ua>

5. Квасневська Н. Кримінальне законодавство України про злочини проти правосуддя: історичні аспекти формування. *Вісник прокуратури*. 2009. № 4. С. 116–123.

6. Кваша О. О. Кримінально-правова охорона незалежності суду від протиправного впливу на осіб, які беруть участь у відправленні правосуддя. *Кримінальне право України*. 2006. № 6. С. 17.

7. Кваша О. О. Поняття злочинів проти правосуддя. *Правова держава*. Вип. 16. 2005. С. 38.

8. Ігнатов О. М. Насильницькі злочини, що вчиняються працівниками органів внутрішніх справ України: кримінологічна характеристика, детермінація та попередження : монографія. Х. : ТОВ «Вид-во «Формат Плюс», 2008. 296 с.

9. Теорія кваліфікації злочинів : навчальний посібник для підготовки до іспитів / упорядники: І. В. Тетарчук, Т. Є. Дяків. К. : «Центр учбової літератури», 2016. 104 с.

Тема 25. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

Контрольні запитання щодо перевірки засвоєння теоретичного матеріалу:

1. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби.

2. Поняття військовослужбовця та військового кримінального правопорушення.

3. Непокора. Невиконання наказу.

4. Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків. Погроза або насильство щодо начальника.

5. Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості.

6. Самовільне залишення військової частини або місця служби.

7. Дезертирство.

8. Ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом.

9. Викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем. Умисне знищення або пошкодження військового майна.

10. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

11. Пропаганда війни.

12. Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів.

13. Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників; Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни; 14. Порушення законів та звичаїв війни.

15. Застосування зброї масового знищення.

16. Екоцид; Геноцид.

17. Посягання на життя представника іноземної держави. Злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист.

18. Піратство.

19. Відмежування вказаних кримінальних правопорушень від злочинів проти основ національної безпеки України, від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.

Завдання 1. Студентам треба звернути увагу на об'єкт військових кримінальних правопорушень, на вид суб'єкту, на вік кримінальної відповідальності за військові кримінальні правопорушення. Крім того, студенти повинні відрізнити військові кримінальні правопорушення, які передбачені розділом XIX Особливої частини Кримінального Кодексу України від інших кримінальних правопорушень, які скоюються військовослужбовцями. В останньому випадку треба застосовувати норми, які передбачені іншими розділами Кримінального Кодексу, наприклад, розділом II, III, IV, V, VI Особливої частини Кримінального Кодексу України. *Відобразити це у схемі (таблиці).*

Завдання 2. Студенти повинні вивчити поняття військового кримінального правопорушення, яке вказане у частині 1 ст. 401 КК, а також перелік кримінальних правопорушень, які відносяться до військових.

Військовими кримінальними правопорушеннями, згідно зі ст. 401 КК, визнаються діяння проти встановле-

ного законодавством порядку несення або проходження військової служби, вчинені військовослужбовцями, а також військовозобов'язаними під час проходження ними навчальних (перевірних) або спеціальних зборів.

Звернутись до відповідних норм та з'ясувати ці питання.

Завдання 3. Родовим об'єктом військових кримінальних правопорушень є встановлений порядок несення або проходження військової служби, під яким розуміють врегульовані правовими нормами суспільні відносини, що виникають та існують при проходженні служби різними категоріями військовослужбовців у процесі їх службової та бойової діяльності. Цей порядок заснований на Конституції України, окремих законах, військових статутах, положеннях військової присяги, наказах міністра оборони України та інших нормативних актах. Конкретні військові кримінальні правопорушення посягають на окремі сфери цього порядку, що є безпосередніми об'єктами цих посягань.

Ряд військових кримінальних правопорушень характеризується такими ознаками, як вчинення діяння в умовах воєнного стану, в бойовій обстановці, під час бою, в районі бойових дій. Ці ознаки свідчать про підвищену суспільну небезпеку діяння.

Суб'єктивна сторона військових кримінальних правопорушень характеризується або умисною виною (статті 402, 404, 406 КК та ін.), або виною необережною (статті 403, 412 КК та ін.), деякі військові кримінальні правопорушення можуть вчинятися як умисно, так і необережно (статті 418, 419, 420 КК та ін.).

Суб'єктами військових кримінальних правопорушень можуть бути:

- а) військовослужбовці Збройних Сил України;
- б) військовослужбовці Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України, внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України;
- в) військовослужбовці військових формувань, утворених відповідно до законів України;
- г) військовослужбовці Державної спеціальної служби транспорту;
- д) особи, щодо яких є спеціальна вказівка в законодавстві України;

е) військовозобов'язані під час проходження ними навчальних (чи перевірних) або спеціальних зборів.

Таким чином, закон визначає два види суб'єктів військових кримінальних правопорушень – військовослужбовців і військовозобов'язаних під час проходження ними навчальних (чи перевірних) або спеціальних зборів.

Скласти схеми (таблиці) для відображення вказаних положень.

Завдання 4. Студентам треба приділити увагу визначенню об'єкта кримінальних правопорушень, передбачених розділом XX Особливої частини КК України, їх системі, особливостям кваліфікації. Також необхідно визначити поняття злочинів міжнародного характеру. *Підготувати презентацію.*

Завдання 5. Студентам пропонується **скласти схему** системи кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, уяснити її зміст, а також запам'ятати, до якої групи належить той чи інший склад, передбачений розділом XX Особливої частини КК України. Потім студенти мають розкрити особливості кожної групи кримінальних правопорушень. *Основні положення законспектувати.*

Для закріплення теоретичного матеріалу студентам пропонується **розв'язати задачі:**

Задача 1. Книш і Рак, які були у відпустці, вирішили до місця військової служби не повертатись. Вони виїхали до районів Крайньої Півночі, влаштувалися на роботу лісорубами і через два роки повернулись додому, де були затримані (весь цей час вони значились в розшуку). *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 2. Панчоха і Оріх проходили військову службу в Києві. Вони вирішили зустріти Новий рік у Львові, де проживали їхні знайомі дівчата. 30 грудня вони залишили військову частину, вийшли на трасу Київ – Львів, зупинили автомашину і запропонували водію відвезти їх до станції Тетерів. Водій відмовився. Вони виштовхали водія з машини, побили його й кинули в кювет, а самі сіли в машину, доїхали до Тетерева, залишили машину біля залізничної станції, взяли квитки до Львова й прибули туди 31 грудня. Зустріли Новий рік і 3 січня поверну-

лися до військової частини. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 3. Рядовий Санько отримав від матері листа, в якому вона просила його приїхати до неї і полагодити дах будинку, який дуже протікає. Санько подав рапорт своєму командирю з проханням надати йому відпустку на 14 днів. Командування військової частини повідомило Саньку, що відпустка може бути надана йому не раніше ніж через місяць. Санько самовільно залишив місце служби, приїхав до матері й 10 днів латав дах будинку. На одинадцятий день він був затриманий. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 4. Рядовий Зуб одержав від батьків посилку з продуктами та солодощами. Частиною він поділився зі своїми друзями. Молодий сержант Аргон запропонував Зубу взяти участь у спільному вживанні спиртних напоїв і віддати для цього отримані ним продукти. Зуб відмовився від участі в такому «банкеті» та продуктів не дав. Аргон підмовив Кизю і Сулу провчити Зуба. Кизя і Сула жорстоко побили Зуба, який протягом 22 днів був на лікуванні в госпіталі. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 5. Військовослужбовець Друк, будучи в стані сп'яніння, в казармі брутально лаявся, говорив непристойні слова на адресу чергового по роті. Присутні не реагували на поведінку Друка, тоді він зняв з себе гімнастерку і розірвав її. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 6. Новик протягом десяти днів вісім разів (інколи двічі на день) самовільно відлучався з частини. За весь цей час він був відсутній частині 26 годин. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 7. Військовослужбовець Дрозд залишив свою частину, щоб ухилитися від військової служби. Він обміняв свою військову форму на цивільну, підробив паспорт брата на своє ім'я і переховувався у друзів. Через три доби Дрозд був затриманий. *Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 8. Бум залишив військову частину з метою зовсім ухилитися від військової служби, але через 12 діб добровільно

повернувся до військової частини. Суд, виходячи з того, що Бум добровільно відмовився від дезертирства, визнав Бума винним у самовільному залишенні військової частини. *Чи правильно рішення суду? Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 9. Ніколайченко, член релігійної секти з метою зараження місцевості на якій компактно проживало кримськотатарське населення використовуючи шантаж, придбав у працівників хім. комбінату компоненти трьох-основної хімічної бінарної речовини. *Кваліфікуйте дії Ніколайченка. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 10. Громадянин України викрав посла іноземної держави з помешкання, де той жив, вимагаючи повернути сина, який після розлучення батьків за рішенням іноземного суду залишився проживати з матір'ю в державі, яку представляє в Україні потерпілий. *Кваліфікуйте дії вищевказаної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 11. Капітан іноземного корабля, що наблизився до кордону виключної економічної зони України, віддав наказ про захоронення відходів хімічного виробництва, в наслідок розгерметизації контейнерів сталося масове отруєння морських тварин, птахів та загибель промислових морських рослин, що знаходилися у відкритому морі та у виключній, економічній зоні України. *Кваліфікуйте дії вищевказаної особи. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 12. Екіпаж шхуни у складі 5 осіб – громадян України, у відкритому морі, підплив до маломірного судну іноземної держави і, погрожуючи застосуванням вогнепальної зброї, заволодів вантажем та вивів з ладу радіонавігаційне обладнання судна. Після цього шхуна повернула в територіальні води України. *Дайте кримінально-правову оцінку діям членам екіпажу судна. Відповідь обґрунтуйте.*

Задача 13. Воєначальник, під час збройного нападу на Україну, віддав наказ для відбиття нападу використовувати хімічну зброю, чим було виведено з ладу військовий підрозділ нападаючої сторони. *Кваліфікуйте дії воєначальника. Відповідь обґрунтуйте.*

Для поглиблення знань щодо вивчення теми пропонується скласти доповіді за темами:

1. Кримінальні правопорушення проти порядку несення різних видів військової служби: поняття та характеристика.

2. Кримінальні правопорушення проти порядку збереження військової таємниці та військові службові кримінальні правопорушення: поняття та характеристика.

3. Кримінальні правопорушення проти порядку ведення бойових дій, дотримання законів і звичаїв війни: поняття та характеристика.

4. Кримінальна відповідальність за нестатутні взаємовідносини.

5. Поняття військового кримінального правопорушення.

6. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

7. Поняття зброї масового знищення.

8. Аналіз юридичних складів екоциду та геноциду.

9. Аналіз юридичного складу посягання на життя представника іноземної держави.

10. Відповідальність за піратство за Кримінальним кодексом України.

11. Поняття та характеристика злочинів міжнародного характеру.

Рекомендована література:

1. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 4-те вид., переробл. і допов. Х. : Право, 2010. 608 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI-2010/UgolovPravoOsob.pdf

2. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Кримінальне право» спеціальність 081 «Право» для здобувачів вищої освіти 3 курсів факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування, факультету економіко-правової безпеки, які навчаються на першому бакалаврському рівні вищої освіти. Дніпро, 2019. URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/2020/kpk/12.pdf>

3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 11-те

вид., переробл. та допов. Київ : ВД «Дакор», 2019. 1384 с. URL: https://dakor.kiev.ua/wp-content/uploads/%D0%9D%D0%9F%D0%9A-%D0%9A%D0%9A_%D0%A5%D0%B0%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BD%D1%8E%D0%BA_11_sayt.pdf

4. Кримінальне право України. Особлива частина : навч. посіб. / І. І. Сливич, Я. В. Ступник; Держ. ВНЗ «Ужгород. нац. ун-т». Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2014. 655 с.

5. Кримінальне право України. Особлива частина : підруч. для студентів юрид. ВНЗ / Ю. В. Баулін та ін.; за ред. проф. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 5-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2015.

6. Карпенко М. Кримінальна відповідальність за нестатутні взаємовідносини. *Право України*, 2002, № 3. С. 42–44.

7. Загороднюк С. О. Пиратство і тероризм. *Актуальні проблеми держави та права*. 2000. Вип. 8. С. 118–122.

8. Дремина Н. В. Актуальные проблемы международной уголовной юрисдикции. *Інформаційне забезпечення протидії організованій злочинності* : зб. наук. статей / за ред. М. П. Орзіха, В. М. Дрьоміна. Одеса : ФЕНІКС, 2003. 217 с. С. 128–135.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ПО ВСІМ ТЕМАМ

Тема 1. Поняття Особливої частини кримінального права, її система. Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень

Завдання 1. Чи допускається аналогія при застосуванні кримінально-правових норм?

- а) не допускається;
- б) допускається без обмеження;
- в) допускається лише за наявності прогалин у законодавстві.

Завдання 2. Що є об'єктом кваліфікації?

- а) кримінально-правова норма;
- б) особа, яка вчинила кримінальне правопорушення;
- в) вчинене суспільно небезпечне діяння.

Завдання 3. Якщо має місце конкуренція загальної і спеціальної норми, то:

- а) застосовується спеціальна норма;
- б) застосовується загальна норма;
- в) застосовується обидві норми.

Завдання 4. Скільки розділів містить Особлива частина Кримінального кодексу України?

- а) 15 розділів;
- б) 20 розділів;
- в) 18 розділів.

Завдання 5. Під конкуренцією кримінально-правових норм розуміється випадки, коли:

- а) декілька дій охоплюються декількома нормами;
- б) одне діяння охоплюється декількома нормами;
- в) декілька діянь охоплюється однією нормою.

Завдання 6. Наведіть приклади роз'яснювальних норм Особливої частини КК України.

а) Примітка до ст. 185 КК (У статтях 185–186, 189–191 КК повторним визнається кримінальне правопорушення, вчинене особою, яка раніше вчинила будь-яке з кримінальних правопорушень, передбачених цими статтями або статтями 187, 262 КК);

б) ч. 2 ст. 185 КК (крадіжка, вчинена повторно або за попередньою змовою групою осіб);

в) ч. 3ст.185 КК (крадіжка, поєднана з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище).

Завдання 7. При кваліфікації злочинів застосовуються:

- а) тільки норми Загальної частини КК;
- б) тільки норми Особливої частини КК;
- в) норми обох частин КК.

Завдання 8. Критерієм об'єднання норм Особливої частини КК у розділах є:

- а) родовий об'єкт злочинних посягань;
- б) характер суспільно-небезпечних наслідків.
- в) форма вини.

Завдання 9. Види норм, з яких складається Особлива частина КК України:

- а) забороняючі, колізійні, амністуючі;
- б) забороняючі, дозволяючі, регулюючі;
- в) забороняючі, заохочувальні, роз'яснювальні.

Завдання 10. Що віднесено до предмета Особливої частини кримінального права як галузі права?

- а) норми законодавства, які передбачають відповідальність за конкретні діяння;
- б) причини та умови вчинення злочинів;
- в) особа злочинця.

Завдання 11. Сукупність правових норм відрізняється від конкуренції правових норм тим, що:

- а) при сукупності кількох скоєних винним діянь охоплюється відповідно декількома нормами, а при конкуренції – одне скоєне винним діяння охоплюється кількома нормами.
- б) при сукупності норми передбачають різні злочини, а при конкуренції тотожні злочини;
- в) при сукупності норми передбачають злочини різних розділів Особливої частини КК України, а при конкуренції тільки у межах одного розділу.

Завдання 12. Взаємозв'язок Особливої та Загальної частин кримінального права є у наступному:

- а) єдність Загальної та Особливої частин кримінального права у процесі застосування кримінального законодавства;
- б) обидві ці частини передбачають кримінально-правові норми з ознаками злочинів;

в) обидві вказані частини вказують у своїх нормах на форми вини, на спрямованість умислу винного, мотив та мету останнього.

Завдання 13. Задача. Борисов був притягнутий до кримінальної відповідальності за злочин, передбачений ч. 1 ст. 215 КК України (1960 року прийняття) – «Угон транспортних засобів», у травні 2002 р., а відданий до суду 14 жовтня 2002 року. Чи підлягає його діяння перекваліфікації у зв'язку зі зміною кримінального закону?

- а) так, обов'язково;
- б) ні, не підлягає;
- в) підлягає тільки в тому випадку, коли новий закон усуває або пом'якшує покарання.

Тема 2. Злочини проти основ національної безпеки України

Завдання 1. Задача. Пілот військового літака-винищувача (нової конструкції) Рам прийшов на аеродром, сів у літак і здійснив переліт до іншої держави, в якій він просив політичного притулку. Як слід кваліфікувати дії Рама?

- а) державна зрада (ст. 111 КК);
- б) розголошення державної таємниці (ст. 328 КК);
- в) складу злочину немає;
- г) розголошення відомостей військового характеру, що становлять державну таємницю (ст. 422 КК).

Завдання 2. Державна зрада відмежовується від шпигунства:

- а) за суб'єктом;
- б) за формою вини;
- в) за метою.

Завдання 3. Способом диверсії може бути:

- а) підпали;
- б) пошкодження майна;
- в) погроза знищення майна.

Завдання 4. Суб'єктом шпигунства може бути:

- а) тільки іноземець;
- б) як іноземець, так і особа без громадянства;
- в) громадянин України.

Завдання 5. Які дії не охоплюються об'єктивною стороною диверсії?

а) зараження невиліковною інфекційною хворобою багатьох людей;

б) радіоактивне забруднення;

в) поширення епідемії холери.

Завдання 6. Основним безпосереднім об'єктом посягання на життя державного чи громадського діяча є:

а) внутрішня безпека держави;

б) нормальна діяльність державних органів;

в) життя державного діяча.

Завдання 7. За державну зраду настає кримінальна відповідальність:

а) з 14-ти років;

б) з 16-ти років;

в) з 18-ти років.

Завдання 8. Задача. Завербовані іноземною розвідкою, за її завданням, під виглядом автотуристів подружжя Вернери – громадяни США фотографували на території України військові об'єкти, аеродроми, шосейні шляхи. Кваліфікуйте дії вказаних осіб:

а) шпигунство(ст.114 КК);

б) державна зрада (ст. 111 КК);

в) складу злочину немає.

Завдання 9. Об'єктом диверсії є:

а) майно будь-якої форми власності;

б) економічна та воєнна могутність держави;

в) господарська діяльність.

Завдання 10. Задача. У громадянина іноземної держави Брука під шкіряною обкладинкою альбому та у подвійному дні сумки було виявлено літературу, привезену ним з-за кордону для розповсюдження серед громадян України. Література містила вказівки щодо насильницького повалення конституційного ладу. Кваліфікуйте дії Брук.

а) ч. 2 ст. 109 КК (публічні заклики до насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або до захоплення державної влади);

б) ч. 2. ст. 109 КК (розповсюдження матеріалів із закликами до насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або до захоплення державної влади);

в) складу злочину немає.

Завдання 11. Задача. Під час перебування за кордоном співробітника одного з науково-дослідних інститутів Коротюка було незаконно затримано поліцією. Там до нього застосували силу та інсценували намір вбити. Злякавшись, Коротюк розповів усе відоме про свій інститут. Інформація становила державну таємницю. Як кваліфікувати діяння Коротюка?

а) державна зрада (ст. 111 КК)

б) Коротюк не підлягає кримінальній відповідальності, тому що до нього було застосовано фізичний та психічний примус (ст. 40 КК);

в) Коротюк звільняється від кримінальної відповідальності на підставі ч. 2 ст. 111 КК.

Завдання 12. Які відомості не можуть бути предметом шпигунства?

а) інформація у сфері зовнішніх відносин;

б) інформація про аварії на важливих державних об'єктах;

в) інформація у сфері виробництва військового спорядження.

Завдання 13. Задача. 15-ти річний Петров вчинив декілька злочинів: диверсію, посягання на життя державного діяча, посягання на територіальну цілісність і недоторканість України. За вчинення якого злочину особу не можна притягувати до кримінальної відповідальності?

а) за диверсію;

б) за посягання на життя державного чи громадського діяча;

в) за посягання на територіальну цілісність і недоторканість України.

Завдання 14. Задача. Поселенко встановив вибуховий пристрій на військовому заводі, на якому він працював інженером. Його метою було ослабити оборонний потенціал держави. Дайте кримінально-правову оцінку діям Поселенка.

а) диверсія (ст. 113 КК);

б) умисне знищення майна (ст. 194 КК);

в) державна зрада (ст. 111 КК).

Завдання 15. Визначте основний безпосередній об'єкт при посяганні на життя державного чи громадського діяча (ст. 112 КК).

- а) внутрішня безпека держави;
- б) нормальна діяльність державних органів;
- в) життя державного діяча.

Завдання 16. Для яких дій, спрямованих на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу (ст. 109 КК), характерний насильницький спосіб вчинення злочину?

- а) дій, вчинених з метою зміни конституційного ладу;
- б) дій, вчинених з метою зміни меж території держави;
- в) розповсюдження матеріалів із закликком щодо захоплення державної влади.

Завдання 17. Визначте родовий об'єкт злочинів проти основ національної безпеки України.

- а) громадська безпека;
- б) внутрішня безпека держави;
- в) державна безпека у будь-якій сфері.

Завдання 18. Які дії не охоплюються об'єктивною стороною диверсії?

- а) зараження вірусом імунодефіциту декількох осіб;
- б) радіоактивне забруднення;
- в) поширення епідемії холери.

Завдання 19. Хто з цих осіб не може бути потерпілим при посяганні на життя державного діяча?

- а) керівник політичної партії;
- б) голова Національного Банку України;
- в) голова Адміністрації Президента.

Завдання 19. Визначте предмет шпигунства (ст. 114 КК).

- а) відомості, які є комерційною таємницею;
- б) відомості, які є службовою таємницею;
- в) відомості, які становлять державну таємницю.

Завдання 20. Форма вини при скоєні державної зради (ст. 111КК) може виражатися:

- а) у виді прямого та непрямого умислу;
- б) у змішаній формі вини;
- в) тільки у виді прямого умислу.

Тема 3. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи

Завдання 1. Зараження венеричною хворобою вважасться закінченим злочином:

- а) з моменту поставлення у небезпеку зараження венеричною хворобою;
- б) з моменту виникнення у потерпілого венеричної хвороби;
- в) з моменту вступу у статевий зв'язок особи, яка знає про наявність в неї венеричної хвороби, з потерпілою особою.

Завдання 2. Під ознакою тяжкого тілесного ушкодження – небезпечність для життя у момент заподіяння, розуміється:

- а) спроба нанести удари у життєво важливі органи людини;
- б) ураження життєво важливих органів людини;
- в) спричинення ушкодження у будь-які органи людини.

Завдання 3. Задача. Медсестри Ч. та Р., під час взяття крові у донорів, вилучали кров у великій кількості. Надлишок вони потім оформили як здану від вигаданих осіб, а гроші забрали собі. Кваліфікуйте дії вказаних осіб.

- а) насильницьке донорство, вчинене за попередньою змовою групою осіб з метою продажу (ч. 3 ст. 144 КК);
- б) порушення прав пацієнта (ст. 141 КК);
- в) незаконна лікувальна діяльність (ст. 138 КК).

Завдання 4. Задача. Мазур, захищаючись від нападу двох осіб, наніс їм тяжкі тілесні ушкодження залізним прутом, якого підібрав на дорозі. До якої оцінки прийшов слідчий внаслідок кваліфікації цієї дії?

- а) діяння, передбачене кримінальним законом, але вчинене при обставинах, що усувають суспільну небезпеку і протиправність вчиненого;
- б) у вчиненому відсутні ознаки будь-якого злочину, передбаченого кримінальним законом;
- в) має місце злочин, передбачений ст. 124 КК перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця.

Завдання 5. Задача. Чипков, працюючи бригадиром будівельників, наказав робітникам Петіну та Гаркуші наглушити риби в річці за допомогою електроструму, давши їм моток дроту. Під час глушіння риби струмом напругою 380 вольт був

смертельно травмований Латиш, який приєднався до вищевказаних осіб. Чи можна притягнути Чипкова до кримінальної відповідальності за смерть потерпілого?

а) так, можна притягнути Чипкова до кримінальної відповідальності за смерть потерпілого;

б) ні, неможна притягнути Чипкова до кримінальної відповідальності за смерть потерпілого;

в) можна притягнути Чипкова до кримінальної відповідальності за смерть потерпілого при певних умовах;

Завдання 6. Під побоями (ст. 126 КК) слід розуміти:

а) особливий вид тілесних ушкоджень;

б) не є особливим видом тілесних ушкоджень, а характеризується нанесенням потерпілому декількох(трьох і більше) ударів;

в) нанесення потерпілому двох ударів.

Завдання 7. Ознаками тілесних ушкоджень середньої тяжкості є:

а) відсутність небезпеки для життя у момент заподіяння;

б) короткочасний розлад здоров'я;

в) втрата працездатності не менш чим на одну третину.

Завдання 8. Суб'єктом залишення в небезпеці може бути:

а) особа, яка сама поставила потерпілого в небезпечний для життя стан;

б) стороння для потерпілого особа, яка побачила, що людина перебуває у небезпечному для життя стані;

в) особа, яка хоча й не мала змоги надати допомогу потерпілому, але не сповістила про небезпечний для життя стан потерпілого у відповідні служби.

Завдання 9. Кваліфікуючими ознаками незаконного проведення абортів є:

а) безплідність потерпілої;

б) легке тілесне ушкодження з короткочасним розладом здоров'я потерпілої;

в) загальна непрацездатність потерпілої становила 6 днів.

Завдання 10. Відповідальність за ст. 120 КК (доведення до самогубства) може нести:

а) тільки особа, від якої потерпілий знаходився у матеріальній чи іншій залежності;

б) при відсутності вищевказаних ознак, але у випадку, коли це сталося внаслідок жорстокого поводження винного з потерпілим чи систематичним приниженням його гідності;

в) у випадку, коли має місце матеріальна чи інша залежність потерпілого від винного та тільки у разі, коли самогубство потерпілого сталося внаслідок жорстокого поводження винного з потерпілим чи систематичним приниженням його гідності.

Завдання 11. Залишення у небезпеці матір'ю своєї новонародженої дитини є:

а) однією з необхідних ознак злочину, передбаченого ст. 135 КК;

б) кваліфікуючою ознакою вищевказаного злочину;

в) утворює самостійний склад злочину.

Завдання 12. Задача. Кочегар Швидко через неприязні стосунки зіштовхнув двоюрідного брата Кизю в дренажний колодязь глибиною 18 м., де той утопився. Коли дружина загиблого через 3 дні прийшла до котельної спитати про свого чоловіка, Швидко вбив її молотком і труп кинув у той самий колодязь. Потерпіла була на 8-місяці вагітності. Кваліфікуйте дії Швидка.

а) умисне вбивство двох осіб (ст. 115 ч. 2 п. 1 КК);

б) умисне вбивство, вчинене повторно (ст. 11 ч. 2 п. 13 КК);

в) умисне вбивство з метою приховати інший злочин (ст. 115 ч. 2 п. 9 КК);

г) за сукупністю п. 2 та п. 13 ч. 2 ст. 115 КК.

Завдання 13. Залишення у небезпеці (ст. 135 КК) може вчинюватись:

а) тільки у формі бездіяльності;

б) тільки у формі дії;

в) як у формі дії, так і бездіяльності.

Завдання 14. Ненадання допомоги особі, яка перебуває у небезпечному для життя стані настає:

а) коли внаслідок такої бездіяльності спричинені тяжкі тілесні ушкодження потерпілому;

б) коли внаслідок такої бездіяльності спричинені середньої тяжкості тілесні ушкодження потерпілому;

в) коли внаслідок такої бездіяльності спричинені легкі тілесні ушкодження потерпілому.

Завдання 15. Вбивство може вчинюватись:

- а) як у формі дії так і бездіяльності;
- б) тільки у формі дії;
- в) тільки у формі бездіяльності.

Завдання 16. Відповідальність за умисне легке тілесне ушкодження (ст. 125 КК) настає:

- а) з 16-ти років;
- б) з 14-ти років;
- в) з 18-ти років.

Завдання 17. Суб'єкт залишення у небезпеці (ст. 135 КК) за видом є:

- а) загальним;
- б) спеціальним;
- в) може бути як загальним, так і спеціальним.

Завдання 18. Відповідальність настає за ч. 1 ст. 115 КК (умисне вбивство) у разі, коли мотивом злочину є:

- а) хуліганські спонукання;
- б) помста;
- в) помста за діяльність представника влади.

Завдання 19. Якщо володар собаки не зміг стримати її та собака, покусав людину, чим спричинив їй легкі тілесні ушкодження, то володар собаки:

- а) до кримінальної відповідальності не притягується за спричинену шкоду;
- б) притягується до кримінальної відповідальності за спричинену шкоду;
- в) притягується до кримінальної відповідальності тільки у випадку, коли він натравив собаку на потерпілу особу.

Завдання 20. Як умисне вбивство з особливою жорстокістю (ст. 115 ч. 2 п. 4 КК) слід кваліфікувати:

- а) отруєння потерпілого отрутою довгої дії, яка спричиняє мучення для потерпілої особи;
- б) підпал трупу;
- в) знущання над трупом потерпілої особи у присутності її сусідів за місцем її проживання.

Завдання 21. Закон визначає поняття умисного вбивства так:

- а) вбивство – це умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині;

б) вбивство – це винне протиправне заподіяння смерті людині;

в) вбивство-заподіяння смерті іншій людині при посяганні на її життя.

Завдання 22. Як оцінити вбивство «на прохання» потерпілого?

а) відсутність складу злочину;

б) умисне вбивство, передбачене ч. 1 ст. 115 КК (просте умисне вбивство);

в) умисне вбивство, передбачене ст. 116 КК (умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання).

Завдання 23. Відповідальність за необережне тяжке тілесне ушкодження (ст. 128 КК) настає:

а) з 14-ти років;

б) з 16-ти років;

в) з 18-ти років.

Завдання 24. Поняття тяжкого тілесного ушкодження передбачає такі ознаки:

а) втрата працездатності строком понад 17-ти днів;

б) знівечення обличчя;

в) виникнення психічної хвороби внаслідок заподіяння тілесного ушкодження.

Завдання 25. Чи має значення для умисного вбивства з корисливих мотивів (ст. 115 ч. 2 п. 6 КК), чи досяг винний тої матеріальної вигоди, якої він прагнув?

а) так, має значення;

б) ні, не має значення;

в) має значення при певних умовах.

Завдання 26. Вбивство вважається закінченим злочином з моменту:

а) спричинення смерті потерпілому;

б) посягання на життя потерпілого;

в) вчинення діяння, коли життя потерпілого знаходиться у небезпеці.

Завдання 27. Необережне легке тілесне ушкодження є:

а) злочином;

б) цивільно-правовим деліктом;

в) адміністративним правопорушенням;

г) кримінальним проступком.

Завдання 28. Факт звічення обличчя (як необхідної ознаки тяжкого тілесного ушкодження) встановлює:

- а) суддя;
- б) будь-який медичний працівник;
- в) судово-медичний експерт.

Завдання 29. Задача. Кожного року С. відправляв листа до П., в якому він погрожував йому вбивством. Як кваліфікувати дії С.?

- а) як замах на умисне вбивство; (ст. 15, 115 ч. 1 КК);
- б) як погрозу вбивством (ст. 129 КК);
- в) складу злочину немає.

Завдання 30. Умисне легке тілесне ушкодження (ст. 125 КК) може бути:

- а) одного виду;
- б) двох видів;
- в) трьох видів.

Завдання 31. Життєво важливими органами людини для визначення необхідної ознаки тяжкого тілесного ушкодження – небезпека для життя у момент заповідання, є:

- а) шия;
- б) кінцівки;
- в) хребет.

Завдання 32. Видом необережності при скоєні необережного вбивства (ст. 119 КК) може бути:

- а) тільки недбалість;
- б) тільки самовпевненість;
- в) як недбалість, так і самовпевненість.

Завдання 33. Задача. Медична сестра хірургічного відділення лікарні Медунець помилково ввела хворій замість гіпертонічного розчину, розчин формаліну, після чого через день хвора померла. Як кваліфікувати вчинене Медунець?

- а) необережне вбивство (ст. 119 КК);
- б) неналежне виконання професійних обов'язків медичним працівником (ст. 140 КК);
- в) складу злочину немає.

Завдання 34. Ненадання допомоги хворому медичним працівником (ст. 139 КК) є закінченим злочином якщо:

- а) настали тяжкі наслідки для хворого;

- б) могли настати тяжкі наслідки, але не настали;
- в) медичний працівник не надав допомоги хворому.

Завдання 35. Необхідною ознакою побоїв (ст. 126 КК) є:

- а) систематичність;
- б) нанесення двох і більше ударів;
- в) будь-які дії, які завдали фізичного болю.

Завдання 36. Особа, яка перешкоджає потерпілому чинити опір при скоєнні вбивства (ст. 115 КК), є:

- а) пособником;
- б) співвиконавцем;
- в) підбурювачем.

Завдання 37. Задача. Равлюк завагітніла від Прокопчука. Останній радив їй зробити аборт або позбавити життя дитини, яка народиться, інакше він її покине. Одразу ж після пологів Равлюк задушила дитину. Як кваліфікувати дії Равлюк?

- а) за ст. 117 КК (умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини);
- б) за ст. 115 ч. 2 п. 2 КК (умисне вбивство малолітньої дитини);
- в) за ст. 115 ч. 1 КК (умисне вбивство).

Завдання 38. Незаконне проведення абортів (ст. 134 КК) відноситься до злочинів:

- а) проти життя особи;
- б) проти здоров'я особи;
- в) злочин, який ставить у небезпеку життя особи.

Завдання 39. Відповідальність за зараження венеричною хворобою (ст. 133 КК) настає:

- а) у разі, коли винний знав про наявність в нього венеричної хвороби;
- б) у будь-якому разі;
- в) у разі, коли винний передбачав про наявність в нього венеричної хвороби.

Завдання 40. Задача. Гайтан, у стані алкогольного сп'яніння, зайшов у квартиру Довгої і, зламавши її опір, згвалтував. Довга пригрозила, що «посадить» Гайтана. Злякавшись погрози, останній сильно вдарив кулаком кілька разів Довгу по голові, внаслідок чого вона померла. Який злочин слід інкримінувати винному?

- а) згвалтування (ст. 152 КК)
- б) згвалтування та вбивство (ст. 152, 115 КК);
- в) умисне вбивство поєднане з згвалтуванням (ст. 115 ч. 2. п. 10 КК).

Завдання 41. Спричинення легкого тілесного ушкодження можливо розцінювати як злочин:

- а) тільки якщо має місце умисна форма вини;
- б) якщо має місце необережна форма вини;
- в) діяння вчинюється як умисно, так й необережно.

Завдання 42. Загальна непрацездатність потерпілого при тілесному ушкодженні середньої тяжкості тягнеться:

- а) понад 21 день;
- б) понад 6 днів;
- в) понад 12 днів.

Завдання 43. Доведення до самогубства (ст. 120 КК) – це злочин з:

- а) тільки формальним складом;
- б) тільки матеріальним складом;
- в) як з формальним, так і з матеріальним складами.

Завдання 44. Суб'єкт незаконної лікувальної діяльності (ст. 138 КК) за видом є:

- а) загальним;
- б) спеціальним;
- в) може бути як загальним, так і спеціальним.

Завдання 45. Відповідальність за необережне вбивство (ст. 119 КК) настає з:

- а) 14-річного віку;
- б) 16-річного віку;
- в) 18-річного віку.

Завдання 46. Задача. Під час сварки п'яний Панченко побив свою дружину, яка мала 7-місячну вагітність, завдавши кількох ударів у живіт. У лікарні, куди доставили потерпілу, вона народила мертву дитину. Як оцінити дії Панченка?

- а) відсутність у його діяч злочину;
- б) умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (ст. 122 КК);
- в) умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121 КК).

Завдання 47. Задача. Долгунов оточив грядку з цибулею оголеним дротом під напругою 220 вольт. Підліток Сергєєв торкнувся до дроту рукою і був смертельно травмований електрострумом. Дайте кримінально-правову оцінку діям Долгунова.

- а) необережне вбивство (ст. 119 КК);
- б) складу злочину немає;
- в) умисне вбивство з непрямым умислом (ст. 115 КК).

Завдання 48. Задача. Гулевич зустрічалась з Коперенком, від якого завагітніла. Коли постало питання про шлюб, Коперенко умовою його укладення поставив вимогу зробити аборт. На прохання Гулевич аборт їй зробила лікар-офтальмолог Пузик. Як кваліфікувати дії Пузик?

- а) за ст. 138 КК (незаконна лікувальна діяльність);
- б) за ст. 134 КК (незаконне проведення аборт);
- в) Пузик не підлягає кримінальній відповідальності.

Тема 4. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи

Завдання 1. Мотивом підміни дитини (ст. 148 КК) може бути:

- а) лише корисливі мотиви;
- б) помста;
- в) хуліганські спонукання.

Завдання 2. Необхідною ознакою торгівлі людьми (ст. 149 КК) є:

- а) лише корисливий мотив;
- б) інша особиста зацікавленість;
- в) помста.

Завдання 3. Кримінальний закон України передбачає:

- а) викрадення тільки дорослої людини;
- б) викрадення тільки малолітньої особи;
- в) викрадення як дорослої, так і малолітньої особи.

Завдання 4. Суб'єктом незаконного поміщення в психіатричний заклад (ст. 151 КК) є:

- а) будь-яка особа;
- б) тільки службова особа психіатричного закладу;

в) медик-психіатр, до обов'язків якого входить прийняття рішення про необхідність поміщення потерпілого у психіатричний заклад на лікування.

Завдання 5. Безпосереднім об'єктом незаконного позбавлення волі (ч. 1 ст. 146 КК) є:

- а) подвійним;
- б) не є подвійним;
- в) може бути як подвійним, так і ні.

Завдання 6. Задача. Романов програв у карти свою дружину Петрову. Петров примусив її займатися проституцією. Романов про це тільки здогадувався. Чи буде Романов притягнутий до кримінальної відповідальності за продаж дружини (ст. 149 КК):

- а) так, Романов буде притягнутий до кримінальної відповідальності за продаж дружини (ст. 149 КК);
- б) ні, Романов не буде притягнутий до кримінальної відповідальності за продаж дружини (ст. 149 КК);
- в) так, якщо дружина Романова не була згодна з таким рішенням чоловіка.

Завдання 7. Що є основним безпосереднім об'єктом незаконного позбавлення волі (ст. 146 КК)?

- а) здоров'я особи;
- б) честь та гідність особи;
- в) воля людини.

Завдання 8. Підміна дитини (ст. 148 КК) може вчинюватись:

- а) через необережність;
- б) тільки з прямим умислом;
- в) з будь-яким видом умислу.

Завдання 9. Потерпілими від експлуатації дітей (ст. 150 КК) можуть бути:

- а) діти віком до 18 років;
- б) діти 14-ти річного віку;
- в) діти 15-ти річного віку.

Завдання 10. Необхідною ознакою захоплення заручників (ст. 147 КК) є:

- а) спеціальна мета, яку переслідує винний;
- б) відсутність вищевказаної мети, а лише сам факт захоплення особи, як заручника;
- в) мета – позбавлення волі потерпілого.

Завдання 11. Чи може продаж людини (ст. 149 КК) бути вчинений з метою вилучення у потерпілого нирки?

- а) може, якщо особа не дає згоди на трансплантацію нирки;
- б) не може, бо такі дії охоплюються іншим складом злочину;
- в) може, незалежно від наявності чи відсутності згоди на це потерпілого.

Завдання 12. Задача. Слідчий завідомо незаконно затримав Р. Чи є в його діях ознаки незаконного позбавлення волі (ст. 146 КК)?

- а) так;
- б) ні;
- в) так, якщо його дії оскаржить Р.

Завдання 13. Хто розуміється під дитиною під час підміни дитини (ст. 148 КК)?

- а) дитина, яка не досягла 7-річного віку;
- б) немовля, яке батьки не повною мірою можуть ідентифікувати;
- в) немовля, яке батьки повною мірою можуть ідентифікувати.

Завдання 14. Якими є обов'язкові ознаки суб'єктивної сторони експлуатації дітей (ст. 150 КК)?

- а) прямий та непрямий умисел, мотив та спеціальна мета;
- б) прямий умисел;
- в) прямий умисел та спеціальна мета.

Завдання 15. Задача. Суркова примушувала свою 8-річну доньку займатися жебрацтвом. Всі отримані гроші вона забирала собі. Дайте кримінально-правову оцінку діям Суркової.

- а) експлуатація дітей (ч. 2 ст. 150 КК);
- б) втягнення неповнолітньої у злочину діяльність (ст. 304 КК);
- в) експлуатація дитини (ч. 2 ст. 150 КК).

Тема 5. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності особи

Завдання 1. Група осіб при згвалтуванні (ст. 152 КК) у якості кваліфікуючої ознаки має місце у разі:

- а) коли є попередня змова співучасників;
- б) коли група осіб діяла за змовою з метою скоєння насильницького статевого акту з потерпілою особою;

в) коли група мала на меті вступ у статевий акт кожного з них з різними потерпілими.

Завдання 2. Задача. Гайтан у стані алкогольного сп'яніння зайшов у квартиру Довгої і, зламавши її опір, зґвалтував. Довга пригрозила, що «посадить» Гайтана. Злякавшись погрози, останній сильно вдарив кулаком кілька разів Довгу по голові, внаслідок чого вона померла. Який злочин слід інкримінувати винному?

- а) зґвалтування (ст. 152 ч. 4 КК);
- б) зґвалтування та вбивство (ст. 152 ч. 1, 115 ч. 1 КК);
- в) умисне вбивство поєднане з зґвалтуванням (ст. 115 ч. 2 п. 10 КК).

Завдання 3. Розпусні дії щодо неповнолітнього, які передбачені ст. 156 КК, містять:

- а) скоєння статевого акту з неповнолітньою особою;
- б) скоєння статевого акту у присутності неповнолітнього;
- в) демонстрацію еротичних творів.

Завдання 4. Потерпілою особою при примушуванні до вступу в статевий зв'язок (ст. 154 КК) може бути:

- а) тільки жінка;
- б) тільки чоловік;
- в) як чоловік, так і жінка.

Завдання 5. Повторність при зґвалтуванні (ст. 152 ч. 2 КК) утворюється:

- а) тільки тотожними злочинами;
- б) будь-якими злочинами, передбаченими розділом IV Особливої частини КК;
- в) будь-якими статевими злочинами, крім розбещення неповнолітніх.

Завдання 6. Зґвалтування (ст. 152 КК) передбачає:

- а) насильницькі статеві зносини з потерпілою особою;
- б) добровільний статевий акт з потерпілою особою;
- в) вступ у статеві стосунки з потерпілою шляхом обману.

Завдання 7. Особа, яка перешкоджає потерпілому чинити опір при зґвалтуванні, є:

- а) пособником;
- б) співвиконавцем;
- в) не є співвиконавцем зґвалтування.

Завдання 8. Задача. Зарубенко мешкав зі своєю подругою та її донькою Ганною 11-ти років. Погрожуючи не давати дівчинці їжу, Зарубенко примусив Ганну вступати з ним у статевий зв'язок. Кваліфікуйте дії Зарубенка.

- а) згвалтування малолітньої (ч. 4 ст. 152 КК);
- б) статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості (ст. 155 КК);
- в) розбещення малолітньої (ст. 156 ч. 2 КК);
- г) примушування до вступу у статевий зв'язок (ст. 154 КК).

Завдання 9. Згвалтування слід вважати скоєним з використанням безпорадного стану потерпілої особи у випадках:

- а) коли вона за своїм фізичним та психічним станом не могла розуміти характеру скоєних з нею дій;
- б) коли вона була у стані алкогольного сп'яніння;
- в) коли вона хворіла будь-якою хворобою.

Завдання 10. Потерпілою особою при розбещенні неповнолітніх (ст. 156 КК) може бути особа, яка:

- а) не досягла 18-ти років;
- б) не досягла 16-ти років;
- в) не досягла 14-ти років.

Завдання 11. Потерпілою особою при згвалтуванні (ст. 152 КК) є:

- а) тільки особа жіночої статі;
- б) особа будь-якої статі;
- в) особа тільки чоловічої статі.

Завдання 12. Під малолітньою особою при згвалтуванні (ч. 4 ст. 152 КК) розуміється:

- а) особа до 14-річного віку;
- б) особа до 18-річного віку;
- в) особа до 10-річного віку.

Завдання 13. Під особливо тяжкими наслідками при згвалтуванні (ч. 4 ст. 152 КК) розуміється:

- а) доведення потерпілої особи до самогубства;
- б) спричинення середньої тяжкості тілесного ушкодження;
- в) зараження потерпілої особи венеричною хворобою.

Завдання 14. Примушування до вступу у статевий зв'язок (ст. 154 КК) вчинюється:

- а) із застосуванням фізичного впливу;

- б) добровільно з боку потерпілої особи;
- в) із застосуванням психічного примусу.

Завдання 15. Задача. Азізов у стані алкогольного сп'яніння завів свою 10-річну дочку Раю в парк, де вступив з нею у статевий контакт. Рая опору не чинила. Внаслідок статевого акту їй було заподіяні легкі тілесні ушкодження з короткочасним розладом здоров'я. Кваліфікуйте дії Азізова.

а) зґвалтування малолітньої (ст. 152 ч. 4 КК);

б) статеві зносини з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку, скоєні батьком (ч. 2 ст. 153 КК);

в) розбещення неповнолітніх стосовно малолітньої та скоєне батьком (ч. 2 ст. 156 КК).

Завдання 16. У випадках, коли зґвалтування поєднане з насильницьким задоволенням статевої пристрасті неприродним способом (ст.ст. 152, 153 КК), дії винного мають кваліфікуватись:

а) за сукупністю цих злочинів (ст.ст. 152, 153 КК);

б) тільки за ст. 153КК (насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом;

в) тільки за ст. 152 КК (зґвалтування).

Завдання 17. Хто може бути потерпілим від сексуального насильства (ст. 153 КК)?

а) тільки жінка;

б) як жінка, так і чоловік;

в) тільки чоловік.

Завдання 18. Задача. 14-ти річний Петро разом з 13-тирічним Романом вчинили зґвалтування Марії. Кваліфікуйте дії цих осіб.

а) дії Петра слід кваліфікувати як зґвалтування, а Роман не буде притягатись до кримінальної відповідальності;

б) дії Петра слід кваліфікувати як зґвалтування, вчинене групою осіб, а Роман не буде притягатися до кримінальної відповідальності;

в) дії Петра та Романа слід кваліфікувати як зґвалтування вчинене групою осіб.

Завдання 19. Чим відрізняється зґвалтування від сексуального насильства?

а) суб'єктом;

- б) моментом закінчення злочину;
- в) способом вчинення злочину.

Завдання 20. Які дії не охоплюються примушуванням до вступу в статевий зв'язок?

- а) примушування до вступу в статевий зв'язок, поєднане з погрозою викрадення майна;
- б) примушування до вступу в статевий зв'язок з погрозою розголошення відомостей, що ображають честь потерпілої особи;
- в) примушування до вступу в статевий зв'язок з погрозою заподіяти тілесні uszkodження.

Завдання 21. Задача. 16-річний Т, для сексуального «виховання» своєї малолітньої сестри, здійснював при ній статеві акти зі своєю знайомою Н. Дайте кримінально-правову оцінку діям Т.

- а) розбещення неповнолітньої (ст. 156 ч. 2 КК);
- б) хуліганство (ч. 1 ст. 296 КК);
- в) складу злочину немає.

Тема 6. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина

Завдання 1. Формою вини при скоєнні кримінальних правопорушень проти виборчих прав громадян є:

- а) тільки прямий умисел;
- б) змішана форма вини;
- в) необережна форма вини.

Завдання 2. Потерпілими від ухилення від сплати аліментів на утримання дітей (ст. 164 КК) можуть бути:

- а) тільки непрацездатні діти;
- б) тільки неповнолітні діти;
- в) як неповнолітні, так і непрацездатні діти.

Завдання 3. Задача. Під час голосування виборців на дільниці представник кандидата в народні депутати України Р. постійно заважав виборцям, намагаючись дізнатися за кого вони голосують. Кваліфікуйте дії Р.

- а) порушення таємниці голосування (ст. 159 КК);
- б) перешкоджання здійсненню виборчого права (ст. 157 КК);
- в) складу злочину немає.

Завдання 4. Який мотив є обов'язковою ознакою суб'єктивної сторони грубого порушення законодавства про працю (ст. 172 КК):

- а) тільки корисливий;
- б) тільки особистий;
- в) будь-який мотив.

Завдання 5. Задача. Працівники поліції отримали інформацію, що С. зберігає у дома пістолет, але наступного дня він його продасть іншій особі. Тому, отримавши усну згоду заступника прокурора, вони провели обшук квартири, але нічого не знайшли. Чи будуть працівники поліції притягнуті до кримінальної відповідальності?

- а) вони будуть притягнуті до кримінальної відповідальності за порушення недоторканості житла (ст. 162 КК);
- б) вони не будуть притягнуті до кримінальної відповідальності;
- в) вони будуть притягнені до кримінальної відповідальності за перевищення влади (ст. 365 ч. 1 КК).

Завдання 6. Яким способом може бути вчинено перешкоджання здійсненню виборчого права (ст. 157 КК)?

- а) тільки шляхом насильства;
- б) тільки шляхом обману;
- в) будь-яким шляхом.

Завдання 7. Хто може бути суб'єктом перешкоджання здійсненню виборчого права (ст. 157 КК)?

- а) будь-яка особа;
- б) член виборчої комісії;
- в) службова особа.

Завдання 8. Злочини проти виборчих прав людини вчинюються:

- а) будь-якою особою;
- б) тільки службовою особою;
- в) особою, яка є членом виборчої комісії.

Завдання 9. Задача. Свитунов згідно рішення суду був зобов'язаний сплачувати аліменти на утримання своїх двох дітей. Протягом 4-х місяців він їх не сплачував, тому що кинув роботу на підприємстві, а працював за приватними угодами у різних громадян. Як кваліфікувати дії Свистунова?

- а) складу злочину немає;
- б) ухилення від сплати аліментів на утримання дітей (ст. 164 КК);
- в) Свистунова можна притягнути до кримінальної відповідальності за ст. 164 КК після попередження державним законодавцем про сплату аліментів.

Завдання 10. Суб'єктивна сторона злочину, передбаченого ст. 171 КК(перешкоджання законній професійній діяльності журналістів), виражається:

- а) у прямому умислі;
- б) у будь-якому виді умислу;
- в) у змішаній формі вини.

Завдання 11. Суб'єктом грубого порушення угоди про працю (ст. 173 КК) може бути:

- а) будь-яка особа;
- б) тільки службова особа підприємства, установи, організації незалежно від форми власності;
- в) як службова особа підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, так й уповноважена особа, яка уклала з працівником угоду про працю.

Завдання 12. Порушення авторського права і суміжних прав (ст. 176 КК) може вчинюватись:

- а) тільки за корисливим мотивом;
- б) за будь-яким мотивом;
- в) лише за мотивом помсти.

Завдання 13. Яка форма власності закладу охорони здоров'я повинна бути при порушенні права на безоплатну медичну допомогу (ст. 184 КК)?

- а) приватне та державне;
- б) державне чи комунальне;
- в) будь-яка форма власності.

Тема 8. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності

Завдання 1. Предметом контрабанди (ст. 201 КК) є:

- а) будь-які товари;
- б) будь-яка вогнепальна зброя;
- в) наркотичні засоби;
- г) отруйні речовини.

Завдання 2. Контрабанда (ст. 201 КК) вважається здійсненим злочином з моменту:

- а) переміщення певних предметів через митний кордон;
- б) під час митного огляду;
- в) начала переміщення певних предметів через митний кордон.

Завдання 3. Предметом злочину, передбаченого ст. 199 КК (Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту підроблених грошей) є:

- а) тільки національна валюта;
- б) як національна, так і іноземна валюта;
- в) банкноти, які вийшли з обороту.

Завдання 4. Склад злочину, передбаченого ст. 199 КК (Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї) має місце при:

- а) виготовленні грошей з метою збуту;
- б) самому факті виготовлення підроблених грошей;
- в) при збуті грошей з грубою підробкою.

Завдання 5. Склад злочину, передбаченого ст. 212 КК (ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів), за видом є:

- а) формальним;
- б) відсічним;
- в) матеріальним.

Завдання 6. Розголошення комерційної або банківської таємниці (ст. 232 КК) вчинюється:

- а) тільки умисно;
- б) з необережності;
- в) лише з прямим умислом.

Завдання 7. Формою вини злочину, передбаченого ст. 212 КК (Ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів) є:

- а) необережність;
- б) умисел (як прямий так і непряий);
- в) лише прямий умисел.

Завдання 8. Відповідальність за ст. 212 КК (Ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів) може настати лише:

- а) за сукупністю умов:
 - несплати податків, зборів, які входять у систему оподаткування;
 - об'єкт оподаткування, передбачений відповідним законом;
 - платник податку, збору, визначений як такий відповідним законом;
 - механізм справляння податків і зборів, їх ставка визначені законами про оподаткування;
- б) за наявності хоча б однієї з вищевказаних умов;
- в) за сукупністю умов:
 - несплати податків, зборів, які входять у систему оподаткування;
 - об'єкт оподаткування, передбачений відповідним законом;

Завдання 9. Суб'єктами ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів(ст.212 КК) можуть бути:

- а) службові особи підприємства, установи, організації, незалежно від форм власності, на яких покладено обов'язок ведення бухгалтерського обліку;
- б) керівник підприємства, установи, організації;
- в) будь-яка службова особа;
- г) лише приватна особа.

Завдання 10. Ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів (ст. 212 КК) може бути вчинено шляхом:

- а) лише приховування об'єктів оподаткування;
- б) неподання документів, пов'язаних із їх обчисленням та сплатою до бюджетів чи державних цільових фондів;
- в) лише при сукупності вищевказаних діянь.

Завдання 11. Під заниженням сум податків, зборів, інших обов'язкових платежів слід розуміти:

- а) умисне неправильне обчислення тих їх сум, що підлягають сплаті до бюджетів чи державних цільових фондів при

правильному відображенні об'єктів оподаткування при заниженні чи приховуванні останніх;

б) умисне неправильне обчислення тих їх сум, що підлягають сплаті до бюджетів чи державних цільових фондів при правильному відображенні об'єктів оподаткування без заниження чи приховування останніх;

в) вищевказане діяння (пункт б) вчинюється з необережною формою вини.

Завдання 12. Надання платником податків завідомо неправдивої інформації про наявність пільг з оподаткування чи з метою їх одержання за відсутності відповідних підстав слід кваліфікувати:

а) за ч. 1 ст. 222 КК (шахрайство з фінансовими ресурсами);

б) за ст. 212 КК (ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів);

в) за ст. 190 КК (шахрайство);

г) за ст. 192 КК (заподіяння майнової шкоди шляхом обману).

Завдання 13. Така кваліфікуюча ознака злочину, передбаченого ст. 212 КК (Ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів), як група осіб за попередньою змовою застосовується:

а) лише в разі, коли в ньому брали участь як співвиконавці дві особи чи більше, які до вчинення діяння домовилися не сплачувати податки, збори, інші обов'язкові платежі;

б) коли в ньому брали участь будь-які співучасники у кількості двох осіб чи більше, які до вчинення діяння домовилися не сплачувати податки, збори, інші обов'язкові платежі;

в) коли в ньому брали участь як співвиконавці у кількості двох осіб чи більше, які під час вчинення діяння домовилися не сплачувати податки, збори, інші обов'язкові платежі.

Завдання 14. Склад злочину, передбачений ст. 212 КК (Ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів), за видом є:

а) формальним;

б) матеріальним;

в) формально-матеріальним;

г) відсічним.

Завдання 15. Якщо метою незаконного переміщення предметів через митний кордон України було ухилення від сплати податків, зборів, скоєне слід кваліфікувати:

а) за ст. 212(Ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів), ст. 201 КК (Контрабанда);

б) лише за ст. 201 КК (Контрабанда);

в) лише за ст. 212 КК (Ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів).

Завдання 16. Умисну несплату декількома громадянами – фізичними особами податків, зборів, які повинні сплачувати їх сумісно, необхідно кваліфікувати:

а) за ч. 2 ст. 212 КК (за ознакою вчинення за попередньою змовою групою осіб);

б) за ч. 1 ст. 212 КК.(Ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів).

Завдання 17. Кримінальна відповідальність за контрабанду(ст. 201 КК) настає з:

а) 14 років;

б) 16 років;

в) 18 років.

Завдання 18. Під переміщенням предметів поза митним контролем (ст. 201 КК – Контрабанда) слід розуміти:

а) їх переміщення через митний кордон поза місцем розташування митниці та поза часом здійснення митного оформлення (у сукупності вказаних ознак);

б) достатньо однієї вищевказаних ознак.

Завдання 19. Під групою осіб, як кваліфікуючої ознаки контрабанди (ч. 2 ст. 201 КК), слід розуміти:

а) дві чи більше особи, які спеціально об'єдналися для вчинення одного чи декількох незаконних переміщень предметів через митний контроль;

б) дві чи більше особи, які об'єдналися для вчинення як контрабанди, так і інших злочинів.

Завдання 20. У випадках коли предмети умисно ввозяться в Україну під виглядом транзиту через її територію, а фактично – з метою їх реалізації в Україні, такі дії утворюють склад злочину, передбаченого:

а) ст. 201 КК (Контрабанда);

- б) складу злочину, передбаченого ст. 201 КК, немає;
- в) є склад злочину, передбаченого ст. 201 КК, при певних умовах.

Завдання 21. Незаконне переміщення на територію України предметів контрабанди (ст. 201 КК), які виявлено під час митного контролю, утворює:

- а) закінчений склад злочину;
- б) замах на контрабанду;
- в) готування до контрабанди;
- г) склад злочину відсутній.

Завдання 22. Форма вини при вчиненні контрабанди (ст. 201 КК) може бути:

- а) тільки у виді прямого умислу;
- б) як у виді прямого, так і непрямого умислу;
- в) необережність (у виді недбалості).

Завдання 23. Злочин, передбачений ч. 1 ст. 222 КК (Шахрайство з фінансовими ресурсами), вважається закінченим з моменту:

- а) коли винній особі вдалося одержати субсидії, субвенції, дотації, кредити, пільги щодо податків;
- б) надання винною особою завідомо неправдивої інформації незалежно від того, чи вдалося їй у такий спосіб одержати субсидії, субвенції, дотації, кредити, пільги щодо податків.

Завдання 24. Кримінальна відповідальність за ч. 1 ст. 209 КК (Умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом) настає у випадку:

- а) вчинення хоча б однієї з таких дій, що передували легалізації доходів;
- б) вчинення вищевказаних дій у сукупності.

Завдання 25. Місце одержання коштів внаслідок вчинення злочину – на території України чи за її межами:

- а) для кваліфікації значення не має;
- б) для кваліфікації має значення.

Завдання 26. Під збутом підроблених грошей чи державних цінних паперів (ст. 199 КК) розуміється:

- а) будь-яка форма їх відчуження;
- б) лише їх продаж;
- в) використання їх як засобу платежу.

Завдання 27. Виготовлення підроблених грошей, державних цінних паперів може бути кваліфіковано за ст. 199 КК:

- а) лише за наявності в діях винної особи мети збуту;
- б) при наявності саме факту їх виготовлення;
- в) лише при наявності їх збуту після виготовлення.

Завдання 28. Передача підроблених грошей в борг і в рахунок покриття боргу, програш в азартних іграх:

- а) охоплюється поняттям збуту підроблених грошей чи державних цінних паперів;
- б) не охоплюється вищевказаним поняттям.

Завдання 29. Фальшивомонетництво (ст. 199 КК) є закінченим злочином з моменту:

- а) лише збуту підроблених грошей;
- б) виготовлення з метою збуту, а так само збуту хоча б одного грошового знака чи державного цінного паперу.

Завдання 30. У тих випадках, коли очевидна невідповідність грошового знака справжнім виключає його участь в обігу, такі дії мають кваліфікуватись:

- а) як шахрайство (ст. 190 КК);
- б) як фальшивомонетництво (ст. 199 КК);
- в) складу злочину не містять.

Завдання 31. Заволодіння особою внаслідок збуту підроблених грошей майном додаткової кваліфікації за статтями, які передбачають відповідальність за викрадення цього майна:

- а) потребує;
- б) не потребує.

Завдання 32. Чи може визнаватись обріз гладко ствольної мисливської зброї предметом контрабанди (ст. 201 КК Контрабанда)?

- а) так, може;
- б) ні не може;
- в) так, може, але тільки нарізної мисливської зброї.

Завдання 33. Предметом контрабанди (ст. 201 КК Контрабанда) може бути:

- а) будь-який товар у великих розмірах;
- б) будь-який товар незалежно від розміру;
- в) культурні цінності, зброя та боєприпаси.

Завдання 34. Відповідальність за ст. 233 КК (Незаконна приватизація державного, комунального майна) настає стосовно:

- а) лише державного та комунального майна;
- б) лише приватного майна;
- в) як державного, так й комунального, так й приватного майна.

Тема 9. Кримінальні правопорушення проти довкілля

Завдання 1. Суб'єктом злочину проти довкілля може бути:

- а) тільки службова особа;
- б) як службова, так і приватна особа;
- в) тільки приватна особа.

Завдання 2. Більшість диспозицій статей розділу VIII Особливої частини КК є:

- а) бланкетними;
- б) простими;
- в) відсилочними.

Завдання 3. Під загибеллю людей (ст. ст. 236,237, ч. 2 ст. ст. 238–243, ч. 2 ст. 245, ч. 2 ст. 253 КК) треба розуміти:

- а) смерть двох осіб;
- б) смерть однієї особи;
- в) смерть більше двох осіб.

Завдання 4. Відповідальність за ст. 236 КК (Порушення правил екологічної безпеки) настає за умови, що воно спричинило екологічне забруднення:

- а) значних територій;
- б) будь-яких територій;
- в) територій, які виходять за межі України.

Завдання 5. Незаконною порубка дерев і чагарників (ст. 246 КК) визнається, якщо вона вчинена:

- а) лише у разі відсутності відповідного дозволу;
- б) за дозволом, виданим із порушенням чинного законодавства;
- в) незалежно від наявності дозволу порубка є незаконною.

Завдання 6. Порубка дерев і чагарників (ст. 246 КК) на територіях, не віднесених до лісового фонду:

- а) не тягне відповідальності за ст. 246 КК;

- б) тягне кримінальну відповідальність за ст. 246 КК;
- в) не тягне відповідальності за ст. 246 КК, але за наявності відповідних підстав, дії можуть бути кваліфіковані, як крадіжка, самоуправство.

Завдання 7. Кримінальна відповідальність за полювання (ст. 248 КК), незаконність якого полягає в порушенні встановлених правил, настає лише за умови:

- а) заподіяння істотної шкоди;
- б) у будь-якому випадку;
- в) при відсутності заподіяння істотної шкоди.

Завдання 8. За незаконне полювання (ст. 248 КК) в заповідниках, кримінальна відповідальність настає:

- а) при відсутності шкідливих наслідків;
- б) лише при умові настання шкідливих наслідків;
- в) у будь-якому випадку.

Завдання 9. Незаконне полювання (ст. 248 КК) вважається вчиненим із використанням транспортних засобів, коли такий засіб було застосовано:

- а) для вистежування, переслідування, добування звірів і птахів;
- б) з будь-якою метою;
- в) лише для добування звірів і птахів, тобто коли звірів птахи вбиваються у заборонений час.

Завдання 10. Незаконним вважається рибний промисел (ст. 249 КК):

- а) заборонених знарядь лову, з перевищенням установлених лімітів і норм вилову, при умові сукупності вказаних ознак;
- б) при умові будь-якої з однієї з вищевказаних ознак;
- в) при відсутності вищевказаних ознак;
- г) без належного на те дозволу, у недозволених місцях.

Завдання 11. У справах про лісопорушення розмір заподіяної шкоди обчислюється:

- а) за відповідними таксами;
- б) у відповідності із цінністю породи дерева;
- в) в залежності від кількості дерева.

Завдання 12. Термін «забруднення» та «псування», які надані в диспозиції ч. 1 ст. 239 КК (Забруднення або псування земель), вказують:

- а) на зміст і характер злочинного діяння;

б) на діяння, суспільно небезпечні наслідки, причинний зв'язок між ними;

в) на суспільно небезпечні наслідки.

Завдання 13. Предметом злочину, передбаченого ст. 240 КК (Порушення правил охорони надр), є:

а) корисні копалини в природному стані;

б) корисні копалини, після їх видобування та обробки;

в) корисні копалини як в природному стані, так і після видобування та обробки.

Завдання 14. Чи віднесене місце вчинення злочину, передбаченого ст. 243 КК (Забруднення моря), до обов'язкових ознак об'єктивної сторони?

а) так, це повинен бути морський простір в межах кордонів та нейтральних вод;

б) так, це морський простір у межах кордонів України;

в) так, це морський простір у межах вод виключної морської економічної зони України.

Завдання 15. Приховування відомостей про екологічний стан або захворюваність населення (ст. 238 КК) означає:

а) неповідомлення будь-якої інформації про екологічний стан та захворюваність населення належним адресантам;

б) неповідомлення або несвоєчасне повідомлення такої інформації;

в) неповідомлення, несвоєчасне повідомлення або повідомлення завідомо неправдивої інформації про забруднення, що становить реальну загрозу для здоров'я людей та навколишнього середовища.

Завдання 16. Умисне знищення зелених насаджень вздовж залізниці, яке сталося під час випалювання стерні на полях, потрібно кваліфікувати:

а) ч. 1 ст. 245 КК (знищення зелених насаджень вздовж залізниці);

б) ч. 2 ст. 252 КК (умисне пошкодження, шляхом підпалу території, взятої під охорону держави);

в) ч. 2 ст. 194 КК (умисне знищення, шляхом підпалу чужого майна у великих розмірах).

Завдання 17. Приховування відомостей про екологічний стан або захворюваність населення (ст. 238 КК) означає:

а) неповідомлення будь-якої інформації про екологічний стан та захворюваність населення належним адресатам;

б) неповідомлення або несвоєчасне повідомлення такої інформації;

в) неповідомлення, несвоєчасне повідомлення або повідомлення завідомо неправдивої інформації про забруднення, що становить реальну загрозу для здоров'я людей та навколишнього середовища.

Завдання 18. Термін «забруднення» та «псування», які надані в диспозиції ч. 1 ст. 239 КК (Забруднення або псування земель), вказують:

а) на зміст і характер злочинного діяння;

б) на діяння, суспільно небезпечні наслідки, причинний зв'язок між ними;

в) на суспільно небезпечні наслідки.

Завдання 19. Предметом злочину, передбаченого ст. 240 КК (Порушення правил охорони надр), є:

а) корисні копалини в природному стані;

б) корисні копалини, після їх видобування та обробки;

в) корисні копалини як в природному стані, так і після видобування та обробки.

Завдання 20. Чи віднесене місце вчинення злочину, передбаченого ст. 243 КК (Забруднення моря), до обов'язкових ознак об'єктивної сторони?

а) так, це повинен бути морський простір в межах кордонів та нейтральних вод;

б) так, це морський простір у межах кордонів України;

в) так, це морський простір у межах вод виключної морської економічної зони України.

Завдання 21. Приховування відомостей про екологічний стан або захворюваність населення (ст. 238 КК) означає:

а) неповідомлення будь-якої інформації про екологічний стан та захворюваність населення належним адресантам;

б) неповідомлення або несвоєчасне повідомлення такої інформації;

в) неповідомлення, несвоєчасне повідомлення або повідомлення завідомо неправдивої інформації про забруднення, що становить реальну загрозу для здоров'я людей та навколишнього середовища.

Завдання 22. Умисне знищення зелених насаджень вздовж залізниці, яке сталося під час випалювання стерні на полях, потрібно кваліфікувати:

а) ч. 1 ст. 245 КК (знищення зелених насаджень вздовж залізниці);

б) ч. 2 ст. 252 КК (умисне пошкодження, шляхом підпалу території, взятої під охорону держави;

в) ч. 2 ст. 194 КК (умисне знищення, шляхом підпалу чужого майна у великих розмірах.

Тема 10. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки

Завдання 1. Наявність банди передбачає наступні ознаки:

а) лише озброєність;

б) озброєність, згуртованість і стійкість;

в) озброєність і згуртованість;

г) згуртованість і стійкість.

Завдання 2. Організатор банди притягується до кримінальної відповідальності:

а) за правилом кваліфікації організатора;

б) за правилом кваліфікації виконавця;

в) за обома правилами.

Завдання 3. Створення злочинної організації (ст. 255 КК) переслідує мету:

а) вчинення тяжкого чи особливо тяжкого злочину;

б) вчинення будь-якого злочину;

в) вчинення будь-якого кримінального правопорушення.

Завдання 4. Під викраданням вогнепальної зброї, боєприпасів (ст. 262 КК) розуміється:

а) лише крадіжка;

б) як крадіжка, так і грабіж;

в) лише грабіж.

Завдання 5. Зберігання холодної зброї:

а) створює склад злочину;

б) не створює складу злочину;

в) не створює складу злочину, лише при умові, якщо особа має дозвіл на її зберігання.

Завдання 6. До вогнепальної зброї, як предмета злочинів (ст. ст. 262, 263 КК) відноситься:

- а) пневматична зброя;
- б) спортивна зброя;
- в) гладкоствольна мисливська зброя.

Завдання 7. Об'єктивна сторона незаконного поводження з холодною зброєю (ст. 263 КК) виражається:

- а) у носінні, виготовленні, ремонті, збуті;
- б) у носінні та збуті;
- в) у виготовленні, ремонті, збуті.

Завдання 8. За незаконне поводження зі зброєю (ст. 263 КК) законом:

- а) передбачається звільнення від кримінальної відповідальності, за наявності певних умов;
- б) не передбачається спеціальний вид звільнення;
- в) передбачається звільнення від кримінальної відповідальності, стосовно лише вогнепальної зброї.

Завдання 9. Основною, характерною ознакою зброї, бойових припасів, вибухових речовин, вибухових пристроїв та радіоактивних матеріалів є їх призначення:

- а) ураження живої цілі;
- б) знищення чи пошкодження оточуючого середовища;
- в) все вищевказане.

Завдання 10. Зброя, вибухові пристрої, вибухові речовини можуть бути:

- а) виготовлені лише серійним, промисловим способом;
- б) як саморобними, так і виготовлені промисловим способом;
- в) лише переробленими.

Завдання 11. До вогнепальної зброї, яка є предметом злочинів, передбачених ст.ст. 262–264 (ст. 262 КК Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем; ст. 263 КК Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами; ст. 264 КК Недбале зберігання вогнепальної зброї або боєприпасів), 410 КК (Викрадення,

привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ним шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем) належать:

- а) усі види бойової, спортивної, нарізної мисливської зброї;
- б) лише усі види бойової зброї;
- в) як бойова, так і нарізна мисливська зброя.

Тема 11. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва

Завдання 1. Що є безпосереднім основним об'єктом злочину порушення вимог законодавства про охорону праці (ст. 271 КК)?

- а) життя і здоров'я робітників;
- б) безпека виробництва;
- в) громадська безпека.

Завдання 2. Які ознаки об'єктивної сторони порушення вимог законодавства про охорону праці (ст. 271 КК)?

- а) діяння, час вчинення злочину, наслідки, причинний зв'язок
- б) діяння чи бездіяльність, наслідки, причинний зв'язок
- в) діяння, наслідки, причинний зв'язок, місце вчинення злочину

Завдання 3. Хто не може бути суб'єктом порушення вимог законодавства про охорону праці (ст. 271 КК)?

- а) директор підприємства;
- б) приватний підприємець;
- в) бухгалтер.

Завдання 4. Які ознаки об'єктивної сторони порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою (ст. 272 КК) є обов'язковими?

- а) діяння, час вчинення злочину, наслідки, причинний зв'язок місце вчинення злочину;
- б) дія чи бездіяльність, наслідки, причинний зв'язок спосіб вчинення злочину;
- в) діяння, наслідки, причинний зв'язок, місце вчинення злочину.

Завдання 5. Хто не може бути суб'єктом порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою (ст. 272 КК)?

- а) 17 річна особа;
- б) 18 річна особа;
- в) службова особа.

Завдання 6. Хто не може бути потерпілим при порушенні правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою (ст. 272 КК)?

- а) особа, яка не має відношення до виробництва чи підприємництва;
- б) особа, яка має відношення до виробництва чи підприємництва;
- в) особа, яка сама порушила ці правила безпеки.

Завдання 7. З якою формою вини порушуються правила безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою (ст. 272 КК)?

- а) з умисною;
- б) з необережною;
- в) зі змішаною формою вини.

Завдання 8. Які наслідки не охоплюються тяжкими наслідками при порушенні правил ядерної або радіаційної безпеки (ч. 2 ст. 274 КК)?

- а) завдання середньої тяжкості тілесного ушкодження особі;
- б) велика матеріальна шкода, завдана підприємству;
- в) тривалий простій підприємства.

Завдання 9. Які наслідки не охоплюються завданням шкоди здоров'ю потерпілого при порушенні правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою (ч. 1 ст. 272 КК)?

- а) завдання особі умисного легкого тілесного ушкодження без короткочасного розладу здоров'я (ч. 1 ст. 125 КК);
- б) завдання особі умисного середньої тяжкості тілесного ушкодження (ст. 122 КК);
- в) завдання особі умисного легкого тілесного ушкодження з незначною втратою працездатності (ч. 2 ст. 125 КК).

Завдання 10. Що не може бути предметом порушення правил, що стосуються безпечного використання

промислової продукції або безпечної експлуатації будівель та споруд (ст. 275 КК)?

- а) міст;
- б) бензин;
- в) виловлена, але не перероблена риба.

Завдання 11. Задача. П., працюючи інженером СТО, під час виконання робіт в оглядовій ямі, нехтуючи наявністю пально-мастильних матеріалів, запалив сірники, через що виникла пожежа, внаслідок якої В., який знаходився поруч, отримав середньої тяжкості тілесне ушкодження. Кваліфікуйте дії П.

а) дії особи слід кваліфікувати як порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою (ч. 1 ст. 272 КК) і як службова недбалість (ч. 1 ст. 367 КК);

б) дії особи слід кваліфікувати як порушення встановленим законодавством вимог пожежної безпеки (ч. 1 ст. 270 КК) і як службова недбалість (ч. 1 ст. 367 КК);

в) дії особи слід кваліфікувати як службова недбалість (ч. 1 ст. 367 КК).

Завдання 12. Хто не може бути суб'єктом порушення вимог законодавства про охорону праці (ст. 271 КК)?

- а) директор підприємства;
- б) приватний підприємець;
- в) бухгалтер.

Завдання 13. Які ознаки об'єктивної сторони порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою (ст. 272 КК) є обов'язковими?

а) діяння, час вчинення злочину, наслідки, причинний зв'язок, місце вчинення злочину;

б) дія чи бездіяльність, наслідки, причинний зв'язок спосіб вчинення злочину;

в) діяння, наслідки, причинний зв'язок, місце вчинення злочину.

Тема 12. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Завдання 1. Чи віднесені маломірні судна (човни, байдарки, яхти) до водного транспорту у розумінні ст. 276 КК (Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту)?

а) так, віднесені маломірні судна (човни, байдарки, яхти) до водного транспорту у розумінні ст. 276 КК;

б) ні, не віднесені маломірні судна (човни, байдарки, яхти) до водного транспорту у розумінні ст. 276 КК;

в) так, за умови наявності двигуна.

Завдання 2. Предметом злочину, передбаченого ч. 2 ст. 279 (Блокування транспортних комунікацій, а також захоплення транспортного підприємства), можуть бути:

а) автобус із пасажирами на аеродромі;

б) пасажирський потяг;

в) річковий порт.

Завдання 3. Способом примушування працівника транспорту до невиконання службових обов'язків (ст. 280 КК) є:

а) вбивство працівника;

б) підкуп працівника;

в) знищення майна рідної сестри працівника.

Завдання 4. Задача. Водій Гунько порушив правила проїзду перехрестя, внаслідок чого 15 пасажирів автобуса, з яким зіткнувся його автомобіль, отримали легкі тілесні ушкодження. Кваліфікуйте дії Гунька:

а) ч. 1 ст. 286 КК, (Порушення правил безпеки руху та експлуатації транспорту особами, які керують транспортні засобами);

б) ч. 1 ст. 125 КК або ч. 2 ст. 125 КК (Умисне легке тілесне ушкодження) в залежності від наслідків;

в) будь-який склад злочину в діях Гунька відсутній.

Завдання 5. Задача. 17-річний Філенко без дозволу взяв автомобіль, що належав батькові, і під час руху смертельно травмував пішохода. Як кваліфікувати його дії?

а) ч. 1 ст. 119 КК (необережне вбивство);

б) ч. 2 ст. 286 КК (порушення правил безпеки руху, що спричинило смерть потерпілого);

в) має місце сукупність вищевказаних злочинів.

Завдання 6. Що не віднесено до предмета злочину, передбаченого ст. 292 КК (Пошкодження об'єктів магістральних нафто-, газо- та нафтопродуктопроводів)?

а) насосні станції нафтоперекачки;

б) телефонні лінії спеціального призначення;

в) цистерни для перевозки нафти.

Завдання 7. При недоброякісному ремонті транспортних засобів, колій, споруд на них, засобів сигналізації та зв'язку (ст. 276 КК) предметом злочину може бути:

а) лише такі механізми та обладнання, яке забезпечує безпеку руху та експлуатації транспортних засобів;

б) будь-які механізми та обладнання.

Завдання 8. Якщо примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків (ст. 280 КК), вчиняє службова особа щодо своїх підлеглих, то скоєне кваліфікується таким чином:

а) лише за ст. 280 КК (примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків);

б) за сукупністю ст.ст. 280, 364 КК;

в) лише за ст. 364 КК (зловживання службовим становищем).

Завдання 9. Суб'єктом злочину, передбаченого ст. 281 КК (Порушення правил повітряних польотів) може бути:

а) будь-яка особа;

б) пілот або член екіпажу повітряного судна, який не є працівником повітряного транспорту;

в) пілот або член екіпажу повітряного судна, який є працівником повітряного транспорту.

Завдання 10. Предметом злочину, передбаченого ст. 292 КК (Пошкодження об'єктів магістральних, нафто-, газота нафтопродуктопроводів), може бути:

а) водопроводи;

б) каналізаційні мережі;

в) меліоративні мережі;

г) газопроводи, які є непридатними для функціонування;

д) відводи від магістральних газопроводів.

Тема 13. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності

Завдання 1. Вік кримінальної відповідальності за хуліганство (ст. 296 КК) становить:

а) 14 років;

б) 16 років;

в) 18 років.

Завдання 2. Під особливою зухвалістю як ознаки хуліганства (ст. 296 КК) розуміється:

а) вираз своїми діями явної неповаги до суспільства, супроводжується насильством з заподіянням тілесних ушкоджень або знущання над особою, яке тривалий час і вперто не припинялось (при наявності всіх вищевказаних ознак в суспільстві);

б) достатньо однієї з вищевказаних ознак;

в) дії, що супроводжувались проявом безсоромності, знущання над хворими, старими, особами, які знаходяться у безпорадному стані.

Завдання 3. Опір працівнику поліції, вчинений щодо особи, яка клала край хуліганським діям (ст. 296 КК), охоплюється:

а) складом хуліганства;

б) потребує додаткової кваліфікації за іншими статтями КК;

в) складу злочину не містить.

Завдання 4. Опір працівнику поліції, вчинений після припинення хуліганських дій (ст. 296 КК), підлягає кваліфікації:

а) лише за хуліганство (ст. 296 КК);

б) за сукупністю злочинів (ст.ст. 296, 342 КК);

в) за злочин проти здоров'я особи.

Завдання 5. За ч. 3 ст. 296 КК (Хуліганство) дрібне хуліганство, пов'язане з опором працівнику поліції, повинне кваліфікуватися:

а) має кваліфікуватись за ч. 3 ст. 296 КК;

б) не може кваліфікуватись за ч. 3 ст. 296 КК.

Завдання 6. Кваліфікуюча ознака хуліганства, яка передбачена ч. 2 ст. 296 КК, передбачає:

а) попередню змову учасників групи;

б) відсутність попередньої змови учасників групи;

в) згуртованість учасників групи.

Завдання 7. Необережне вбивство (ст. 119 КК), вчинене під час хуліганства (ст. 296 КК), треба кваліфікувати:

а) за сукупністю вказаних злочинів (ст.ст. 119, 296 КК);

б) лише за необережне вбивство (ст. 119 КК);

в) скоєне охоплюється складом хуліганства і не потребує додаткової кваліфікації (ст. 296 КК).

Завдання 8. Застосування або спроба застосування предметів, підібраних на місці злочину:

а) не можуть бути підставою для кваліфікації дій за ч. 4 ст. 296 КК (Хуліганство за ознакою застосування предметів спеціально пристосованих або заздалегідь заготовлених для нанесення тілесних ушкоджень);

б) можуть бути підставою для кваліфікації дій за ч. 4 ст. 296 КК (Хуліганство за вищевказаною ознакою).

Завдання 9. Хуліганські дії (ст. 296 КК), що супроводжувались погрозою вбивством, належить кваліфікувати:

а) тільки за відповідною частиною ст. 296 КК (Хуліганство);

б) за сукупністю вказаних злочинів (ст.ст. 296, 129 КК);

в) скоєне охоплюється ст. 129 КК (Погроза вбивством) і не потребує додаткової кваліфікації.

Завдання 10. Хуліганські дії (ст. 296 КК), що супроводжувались заподіянням побоїв (ст. 126 КК) належить кваліфікувати:

а) за сукупністю вказаних злочинів (ст.ст. 296, 126 КК);

б) охоплюється ст. 126 КК (Побої та мордування) і вчинене не потребує додаткової кваліфікації;

в) за ст. 296 КК (Хуліганство).

Завдання 11. Хуліганські дії (ст. 296 КК), що супроводжувались заподіянням умисних тяжких тілесних ушкоджень (ст. 121 КК), належить кваліфікувати:

а) за сукупністю вказаних злочинів (ст.ст. 296, 121 КК);

б) лише за ст. 121 КК (Умисне тяжке тілесне ушкодження);

в) лише за ст. 296 КК (Хуліганство).

Завдання 12. Формою вини при вчиненні хуліганства (ст. 296 КК) є:

а) необережність;

б) лише прямий умисел;

в) як прямий, так і непрямий умисел;

г) змішана форма вини.

Завдання 13. Хуліганські дії (ст. 296 КК), що супроводжувались заподіянням умисних чи необережних тілесних ушкоджень середньої тяжкості (ст.ст. 122, 128 КК) слід кваліфікувати:

а) за сукупністю вказаних злочинів;(ст.ст. 296, 122 КК);

б) лише за ст. 296 КК (Хуліганство);

в) лише за відповідними статтями – ст. 122 КК чи ст. 128 КК (Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження, необережне середньої тяжкості тілесне ушкодження).

Завдання 14. Хуліганські дії (ст. 296 КК), що супроводжувались пошкодженням чужого майна (ст. 194 КК) без обтяжуючих обставин, слід кваліфікувати:

- а) лише за ст. 296 КК (Хуліганство);
- б) за сукупністю вказаних злочинів (ст.ст. 296, 194 КК);
- в) за ст. 194 КК (Умисне знищення або пошкодження чужого майна).

Завдання 15. Хуліганські дії (ст. 296 КК), що супроводжувались заподіянням побоїв (ст. 126 КК), вчинених в сім'ї, квартирі відносно родичів, знайомих і викликані неправильними діями потерпілих, повинні кваліфікуватись:

- а) за ст. 126 КК (побої);
- б) за ст. 296 КК (хуліганство);
- в) за сукупністю вищевказаних злочинів (ст.ст. 126, 296 КК).

Завдання 16. Дії, що супроводжувались заподіянням умисних легких тілесних ушкоджень (ст. 125 КК) з короткочасним розладом здоров'я, вчинені в сім'ї, квартирі відносно родичів, знайомих і викликані особистими неприязними відносинами, слід кваліфікувати:

- а) лише за ст. 296 КК (Хуліганство);
- б) лише за ст. 125 КК (умисне легке тілесне ушкодження з короткочасним розладом здоров'я);
- в) за сукупністю вказаних злочинів (ст. ст. 296, 125 КК).

Завдання 17. Організатор масових заворушень (ст. 294 КК) несе відповідальність за правилами кваліфікації дій:

- а) виконавця;
- б) організатора;
- в) підбурювача.

Завдання 18. Склад злочину, передбачений ст. 294 КК (Масові заворушення), за видом є:

- а) матеріальним;
- б) формальним;
- в) відсічним.

Завдання 19. Групове порушення громадського порядку (ст. 293 КК) передбачає наявність групи у кількості:

- а) більше двох осіб;
- б) 10 та більше осіб;
- в) десятки та сотні осіб;
- г) більше трьох осіб.

Завдання 20. Знищення над тваринами, вчинене з хуліганських мотивів, слід кваліфікувати:

- а) за ст. 296 КК (хуліганство);
- б) за ст. 299 КК (жорстоке поводження з тваринами);
- в) за сукупністю вказаних злочинів (ст.ст. 296, 299 КК.)

Завдання 21. Предметом злочину, передбаченого ст. 299 КК (Жорстоке поводження з тваринами), може бути:

- а) будь які тварини;
- б) тварини, що відносяться до хребетних;
- в) лише ссавці.

Завдання 22. Ч. 2 ст. 299 КК (Жорстоке поводження з тваринами) застосовується, якщо потерпілий є:

- а) неповнолітнім;
- б) малолітнім;
- в) будь-якого віку.

Завдання 23. Віком кримінальної відповідальності за злочин, передбачений ст. 304 КК (Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність) є:

- а) 16 років;
- б) 18 років;
- в) 14 років.

Завдання 24. Дії дорослого, який втягнув у крадіжку (ст. 185 КК) неповнолітнього (при цьому дорослий не є співвиконавцем) кваліфікуються:

- а) за ст. 304 КК (Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність) та за ст. ст. 27 КК (Види співучасті) та 185 КК (Крадіжка);
- б) лише за ст. 304 КК (Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність);
- в) лише за ст. ст. 27 та 185 КК.

Завдання 25. Формою вини при втягненні неповнолітнього у злочинну діяльність може бути:

- а) лише прямий умисел;
- б) як прямий так і непрямий умисел; л
- в) необережність.

Завдання 26. Кримінальній відповідальності за ст. 304 КК (Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність) підлягає особа, яка:

а) не знала про неповнолітній вік втягнуваного, але за обставинами справи повинна була або могла про це знати;

б) лише особа, яка достовірно знала про неповнолітній вік втягнуваного.

Завдання 27. Злочин, передбачений ст. 304 КК (Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність), вважається закінченим з моменту:

а) здійснення винною особою дій, спрямованих на втягнення неповнолітнього у злочинну діяльність;

б) скоєння неповнолітнім злочину, у скоєння якого його втягнув дорослий.

Завдання 28. Втягнення неповнолітнього у злочинну діяльність (ст. 304 КК) службовою особою кваліфікується:

а) лише за ст. 304 КК (Втягнення неповнолітнього у злочинну діяльність);

б) за сукупністю злочинів, передбачених ст. 304 КК та ст. 364 КК чи ст. 365 КК;

в) лише за ст. 364 КК (Зловживання владою або службовим становищем) чи за ст. 365 КК (Перевищення влади або службових повноважень).

Завдання 29. Коли неповнолітній добровільно відмовився від вчинення злочину або не закінчив його, винна доросла особа несе відповідальність:

а) за втягнення неповнолітнього у злочинну діяльність (ст. 304 КК) і за співучасть у незакінченому злочині (ст. 26 КК);

б) лише за втягнення неповнолітнього у злочинну діяльність (ст. 304 КК).

Завдання 30. Ч. 1 ст. 296 КК (Хуліганство) застосовується:

а) лише при настанні тяжких наслідків;

б) при настанні особливо тяжких наслідків;

в) при відсутності наслідків.

Тема 14. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення

Завдання 1. Під незаконним виробництвом наркотичних засобів, психотропних речовин (ст. 307 КК) слід розуміти:

а) рафінування та екстракцію, в результаті яких одержуються наркотичні засоби, психотропні речовини;

б) дії, пов'язані з незаконним одержанням нарковмісної сировини з рослин, які їх містять.

Завдання 2. Придбання наркотичних засобів або психотропних речовин за виданим рецептом:

а) визнається законним;

б) визнається незаконним;

в) скоєне кваліфікується за ст. 319 КК (незаконна видача рецепта на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин).

Завдання 3. Необхідною ознакою незаконного перевезення наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів (ст. 307 КК) є:

а) використання будь-якого транспортного засобу;

б) використання лише автомобілів;

в) використання транспортного засобу не є необхідною ознакою вищевказаного злочину.

Завдання 4. У випадках, коли нарковмісний засіб, психотропну речовину або їх аналоги було одночасно виготовлено і для особистого вживання і для збуту, вчинене кваліфікується:

а) за ст. 309 КК (Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту);

б) за ст. 307 КК (Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів);

в) за сукупністю злочинів, передбачених ст. ст.307, 309 КК.

Завдання 5. Під незаконним збутом нарковмісних засобів, прекурсорів, психотропних речовин або їх аналогів, прекурсорів потрібно розуміти:

а) будь-які оплатні чи безоплатні форми їх реалізації всупереч закону;

б) лише оплатні форми їх реалізації;

в) обопільне введення ін'єкцій нарковмісного засобу, психотропної речовини чи їх аналогів особами, які їх придбали за спільні кошти.

Завдання 6. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів і незаконне перевезення або пересилання їх за межі території України необхідно кваліфікувати:

а) за ст. 305 КК (Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів);

б) за сукупністю злочинів, передбачених ст. 307 КК чи ст. 309 КК, і як контрабанду за ст. 305 КК;

в) за ст. 309 КК (Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту); чи ст. 307 КК (Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів).

Завдання 7. Відповідальність за ст. 314 КК (незаконне ведення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів) настає, коли в організм іншої особи було введено наркотичний засіб, психотропну речовину чи їх аналоги:

а) проти її волі будь-яким способом;

б) за її бажанням будь-яким способом.

Завдання 8. Злочин, передбачений ст. 314 КК (незаконне ведення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів) вважається закінченим з моменту:

а) спричинення шкоди здоров'ю особи;

б) введення наркотичних засобів, психотропних речовин.

Завдання 9. Під незаконним публічним вживанням наркотичних засобів (ст. 316 КК) слід розуміти:

а) вживання їх таємним способом;

б) вживання їх відкритим способом;

в) вживання їх демонстративно, очевидним для інших осіб.

Завдання 10. Для відповідальності за вживання наркотичних засобів групою осіб (ст. 316 КК):

а) не має значення, вживали її учасники наркотики при інших особах чи в їх відсутності;

б) має значення, вживали її учасники наркотики при інших особах чи в їх відсутності.

Завдання 11. Суб'єктивна сторона злочину, передбаченого ст. 317 КК (Організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів) характеризується виною:

а) у виді прямого умислу;

б) у виді як прямого, так і непрямого умислу.

Завдання 12. Злочин, передбачений ст. 317 КК (Організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів) має місце у випадку:

а) надання будь-якого приміщення для вищевказаних цілей;

б) надання приміщення для отримання прибутку для сплати комунальних послуг.

Завдання 13. Під місцями для незаконного вживання, виробництва та виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів розуміються:

а) лише житлові приміщення;

б) як житлові, так і нежитлові приміщення за умови, що вони призначені для використання з метою вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

Завдання 14. Порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин їх аналогів або прекурсорів (ст. 320 КК) може бути вчинено:

а) лише умисно;

б) як умисно, так і необережно;

в) зі змішаною формою вини.

Завдання 15. Відповідальність за ст. 320 КК (Порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин їх аналогів або прекурсорів) несуть:

а) лише службові особи;

б) будь-які особи;

в) як службові, так інші особи, які у зв'язку з виконанням своїх службових обов'язків повинні дотримуватись зазначених правил.

Завдання 16. Незаконне виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту (ст. 309 КК) в невеликих розмірах є:

- а) адміністративним правопорушенням;
- б) злочином;
- в) кримінальним проступком.

Завдання 17. Відповідальність за злочин, передбачена ст. 305 КК (Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів), настає з:

- а) 14 років;
- б) 16 років;
- в) 18 років.

Завдання 18. Поняття великий та особливо великий розмір наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів визначається:

- а) експертами;
- б) працівниками правоохоронних органів;
- в) спеціально уповноваженим органом виконавчої влади у галузі охорони здоров'я.

Завдання 19. Склад злочину, передбачений ст. 310 КК (Посів або вирощування снотворного маку чи конопель) за видом є:

- а) формальним;
- б) матеріальним;
- в) відсічним.

Завдання 20. Об'єктивна сторона злочину, передбаченого статтею 317 КК (Організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів) може виражатися:

а) лише в організації або утриманні місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

б) як в організації так і в утриманні вищевказаних місць, так і в наданні приміщень з зазначеною метою;

в) лише в наданні приміщень.

Завдання 21. У якості кваліфікуючої ознаки ч. 2 ст. 316 КК (Незаконне публічне вживання наркотичних засобів) передбачає:

- а) повторність злочинів;
- б) спеціальний рецидив злочинів.

Тема 15. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, забезпечення призову та мобілізації

Завдання 1. Розголошення державної таємниці (ч. 1 ст. 328 КК) вважається закінченим злочином:

а) з моменту розголошення відомостей, що становлять державну таємницю, тобто, коли вони стали відомі сторонній особі;

б) з моменту, коли відомості, що становлять державну таємницю, стали відомі багатьом людям;

в) коли відомості, що становлять державну таємницю, використовуються на шкоду інтересам України.

Завдання 2. Хто, зокрема, є суб'єктом розголошення державної таємниці (ст. 328 КК)?

а) будь-яка особа;

б) особа, якій зазначені відомості стали відомі у зв'язку з виконанням службових обов'язків;

в) особа, яка перебувала у державній установі і випадково підслухала розмову щодо відомостей, які становлять державну таємницю, і яка потім їх розголосила.

Завдання 3. Задача. Сахно працював з документами, що містять державну таємницю. Бажаючи достроково закінчити доручене завдання, він, всупереч інструкції, взяв зазначені документи додому. Вийшовши з державної установи з кількома сумками, що містять державну таємницю. Перехожий помітив факт втрати Сахном сумки, підняв її і, не розкриваючи, повернув Сахнові. Вчинене Сахном:

а) є втратою документів, що містять державну таємницю (ч. 1 ст. 329 КК);

б) складу злочину не містять;

в) є службовою недбалістю (ч. 1 ст. 367 КК).

Завдання 4. Задача. Волинець, який працював з документами, що містять державну таємницю, на порушення встановленого законом порядку поводження із зазначеними документами, не закрив їх у сейф, а залишив на столі. Документ зник. Вчинене Волинцем:

а) є втратою документів, що містять державну таємницю (ч. 1 ст. 329 КК);

б) є службовою недбалістю (ч. 1 ст. 367 КК);

в) є перевищенням влади або службових повноважень (ч. 1 ст. 365 КК).

Завдання 5. Задача. Іноземний турист, перебуваючи в Україні, відвідував бібліотеки, де з періодичних видань черпав відомості науково-технічного характеру для передачі їх іноземному підприємству. Дії іноземного туриста утворюють:

а) склад державної зради (ч. 1 ст. 111 КК);

б) склад збирання відомостей, що становлять конфіденційну інформацію, яка є власністю держави (ч. 1 ст. 330 КК);

а) складу злочину не утворюють.

Завдання 6. Хто може бути суб'єктом передачі або збирання відомостей, що становлять конфіденційну інформацію (ст. 330 КК), яка є власністю держави?

а) будь-яка особа;

б) особа, якій ці відомості довірені;

в) тільки іноземний громадянин.

Завдання 7. Задача. Зінчук демобілізувався із Збройних Сил України і у визначений термін на військовий облік не став. Вчинене Зінчуком:

а) складу злочину не утворює;

б) містить склад ухилення від військового обліку (ч. 1 ст. 227 КК);

в) є самоправством (ст. 356 КК).

Завдання 8. Суб'єктом ухилення від призову на строкову військову службу (ст. 335 КК) є:

а) особа чоловічої статі, якій виповнилося на день призову 18 років;

б) особа жіночої статі, якій виповнилося на день призову 18 років;

в) особа без громадянства, якій виповнилося на день призову 18 років.

Завдання 9. Ухилення від призову на строкову військову службу (ст. 409 КК) є закінченим злочином:

а) з моменту, коли особа прийняла рішення ухилитись від призову на строкову військову службу;

б) з моменту, коли їй виповнилося 18 років;

в) з моменту неявки особи, яку призвали на строкову військову службу, до військового комісаріату для відправки до військової частини.

Завдання 10. Задача. Громадянин України (призовник), якому виповнилося 18 років, переїхав на інше місце проживання у зв'язку з тривалим відрядженням. З обліку у військовому комісаріаті знятий не був. Переїжджаючи, він попросив свого родича негайно його інформувати у випадку отримання повістки про призов до Збройних Сил. З'ясувалось, що на адресу старого місця проживання призовнику надійшло три повістки з військкомату, але через хворобу родича призовник своєчасно поінформований не був. Дайте кримінально-правову оцінку подіям:

а) у діях призовника є склад ухилення від призову на строкову військову службу, адже повістки про його призов були надіслані на адресу, яку він вказав у військкоматі;

б) дії призовника складу злочину не містять;

в) дії призовника утворюють склад ухилення від військової служби (ч. 1 ст. 409 КК).

Завдання 11. Суб'єктом кримінального правопорушення, яке передбачене ст. 335 КК, не є:

а) призовник;

б) будь-який військовозобов'язаний;

в) особи офіцерського складу, які знаходяться у запасі.

Тема 16. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів

Завдання 1. Злісна непокора працівникові правоохоронного органу вважається:

а) злочином;

б) адміністративним правопорушенням;

- в) дисциплінарним вчинком;
- г) кримінальним проступком.

Завдання 2. Під погрозою насильством слід розуміти:

- а) погрозу заподіяти потерпілому побоїв;
- б) погрозу заподіяти потерпілому тілесних ушкоджень;
- в) погрозу заподіяти смерті потерпілому.

Завдання 3. Як погрозу знищення майна (ст. 195 КК) слід кваліфікувати:

- а) погрозу знищити будь-яке майно повністю;
- б) погрозу знищити майно частково.

Завдання 4. Під посяганням на життя, передбаченого ст. 348 КК (Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця) належить розуміти:

- а) умисне вбивство;
- б) замах на умисне вбивство;
- в) готування до умисного вбивства;
- г) виявлення умислу на умисне вбивство.

Завдання 5. Замах на умисне вбивство осіб, зазначених у диспозиції ст. 348 КК (Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця) може бути вчинено:

- а) лише з прямим умислом;
- б) як з прямим, так із непрямым умислом;
- в) зі змішаною формою вини.

Завдання 6. Умисне знищення або пошкодження майна працівника правоохоронного органу (ст. 347 КК) може вчинятись за мотивом:

- а) особистих неприязних стосунків;
- б) хуліганських спонукань;
- в) помсти працівникові правоохоронного органу за його діяльність.

Завдання 7. Ст.353 КК (Самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи) може застосовуватись:

- а) самотійно;

б) лише у сукупності з іншими статтями Кримінального кодексу;

в) з іншими статтями Кодексу про адміністративні правопорушення.

Завдання 8. Суб'єктом злочину, передбаченого ст. 354 КК (Одержання незаконної винагороди працівником державного підприємства, установи чи організації) є:

а) службова особа;

б) неслужбова особа;

в) як службова, так і неслужбова особа.

Завдання 9. Для застосування ст. 354 КК (Одержання незаконної винагороди працівником державного підприємства, установи чи організації) потрібно, щоб винагорода була:

а) у великому розмірі;

б) у значному розмірі;

в) в особливо великому розмірі.

Завдання 10. Склад злочину, передбаченого ст. 356 КК (Самоправство) за видом вважається:

а) формальним;

б) матеріальним;

в) формально-матеріальним.

Завдання 11. Предметом злочину, передбаченого ст. 358 КК (Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, їх збут, використання підроблених документів) є:

а) лише офіційні документи;

б) будь-які документи;

в) документи, які видаються чи посвідчуються підприємством, установою, організацією.

Завдання 12. Злочин, передбачений ч. 3 ст. 358 КК (Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, їх збут, використання підроблених документів), скоюється:

а) лише з прямим умислом;

б) зі змішаною формою вини;

в) як з прямим, так і непрямим умислом.

Завдання 13. Ознака публічності злочину, передбаченого ст. 338 КК (Наруга над державними символами), є:

а) необхідною ознакою злочину;

б) кваліфікуючою ознакою злочину;

в) не є будь-якою ознакою злочину.

Завдання 14. Способом вчинення злочину, передбаченого ч. 2 ст. 347 КК (Умисне знищення або пошкодження майна працівника правоохоронного органу), може бути:

- а) скоєння вибуху;
- б) застосування вибухових пристроїв;
- в) застосування транспорту.

Завдання 15. Віком відповідальності за злочин, передбачений ст. 338 КК (Наруга над державними символами), є:

- а) 14 років;
- б) 16 років;
- в) 18 років.

Завдання 16. Якщо при опорі працівникові правоохоронного органу були заподіяні тілесні ушкодження середньої тяжкості з боку винної особи, то його дії слід кваліфікувати:

а) за ст. 342 ч. 2 КК (опір працівникові правоохоронного органу);

б) за ст. 343 КК ч. 1 КК (втручання в діяльність працівника правоохоронного органу);

в) за ст. 342 ч. 2, ст. 345 ч. 2 КК (опір працівникові правоохоронного органу, умисно заподіяння тілесних ушкоджень середньої тяжкості).

Завдання 17. Задача. Борчук прилюдно спалив на площі прапор іноземної держави. Дайте кримінально-правову оцінку діям Борчука.

а) наруга над державним прапором іноземної держави (ч. 2 ст. 338 КК);

б) хуліганство (ч. 1 ст. 296 КК);

в) пропаганда війни (ст. 436 КК).

Завдання 18. Ст. 348 КК (Посягання на життя працівника правоохоронного органу) передбачає:

а) вбивство або замах на вбивство працівника правоохоронного органу;

б) готування до вбивства або замаху на вбивство працівника правоохоронного органу;

в) вбивство працівника правоохоронного органу.

Завдання 19. Захоплення працівника правоохоронного органу як заручника (ст. 349 КК) вважається закінченим злочином з моменту:

а) його захоплення з метою спонукання державної чи іншої установи, підприємства, організації або службової особи вчинити або утриматися від вчинення будь-якої дії як умові звільнення заручника;

б) коли службова особа вчиняє або утримується від вчинення дії, що вимагає особа, яка захопила працівника правоохоронного органу як заручника;

в) коли особа, яка захопила працівника правоохоронного органу як заручника доведено до відома службової особи державної чи іншої установи, підприємства вимоги про вчинення або утримання від вчинення будь-якої дії як умови звільнення заручника.

Тема 17. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

Завдання 1. Службовими особами можуть визнаватись:

а) лише громадяни України;

б) як громадяни України, так і іноземці та особи без громадянства;

в) лише громадяни України та іноземці.

Завдання 2. Послуги, пільги, які не мають майнового характеру:

а) не можуть визнаватись предметом неправомірної вигоди;

б) можуть визнаватись предметом неправомірної вигоди;

в) можуть визнаватись предметом неправомірної вигоди при певних умовах.

Завдання 3. Організаторами, підбурювачами, пособниками перевищення влади або службових повноважень (ст. 365 КК) можуть визнаватись:

а) лише службові особи;

б) як службові, так і неслужбові особи;

в) лише неслужбові особи.

Завдання 4. Перевищення влади або службових повноважень (ст. 365 КК) може скоюватись:

а) лише умисно;

б) зі змішаною формою вини;

в) з необережності.

Завдання 5. Суб'єктом зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК) може бути:

- а) лише службова особа;
- б) будь-яка особа;
- в) службова особа чи представник влади.

Завдання 6. Насильство при перевищенні влади або службових повноважень (ст. 365 КК) може бути:

- а) лише фізичним;
- б) як фізичним, так і психічним;
- в) шантажом.

Завдання 7. Вчинення необережного вбивства (ст. 119 КК) при перевищенні влади або службових повноважень (ст. 365 КК) кваліфікується:

- а) за ч. 3 ст. 365 КК і додатковою кваліфікацією за ст. 119 КК не потребує;
- б) за сукупністю вищевказаних злочинів;
- в) за ст. 119 КК (Вбивство через необережність).

Завдання 8. Умисне заподіяння тяжкого тілесного ушкодження (ст. 121 КК) при перевищенні влади або службових повноважень (ст. 365 КК) кваліфікується:

- а) за ст. 121 КК (Умисне тяжке тілесне ушкодження);
- б) за ст.ст.365 ч. 3, 121 КК (перевищенні влади або службових повноважень та умисне тяжке тілесне ушкодження);
- в) лише за ч. 3 ст. 365 КК (Кваліфікований склад перевищення влади або службових повноважень).

Завдання 9. Умисне заподіяння смерті при перевищенні влади або службових повноважень(ст. 365 КК) кваліфікується:

- а) за ст. ст. 365 ч. 3, 115 КК (Умисне заподіяння смерті при перевищенні влади або службових повноважень та умисне вбивство);
- б) лише за ст. 115 КК (умисне вбивство);
- в) лише за ч. 3 ст. 365 КК (кваліфікований склад перевищення влади або службових повноважень).

Завдання 10. Формою вини злочину, який передбачений ст. 367 КК (службова недбалість) може бути:

- а) лише необережність;
- б) змішана форма вини;
- в) непрямий умисел.

Завдання 11. Суб'єктом службового підроблення (ст. 366 КК) може бути:

- а) будь-яка особа;
- б) службова особа чи представник влади;
- в) лише службова особа.

Завдання 12. При зловживанні владою або службовим становищем (ст. 364 КК) винний:

- а) виходить за межі своєї компетенції;
- б) не виходить за межі своєї компетенції;
- в) вищевказане не має значення.

Завдання 13. Якщо наслідком зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК) стала смерть потерпілого, скоєне:

- а) охоплюється ч. 2 ст. 364 КК і не потребує додаткової кваліфікації;
- б) не охоплюється ч. 2 ст. 364 КК і слід додатково кваліфікувати скоєне за ст. 119 КК (Вбивство через необережність);
- в) кваліфікується за ст. 119 КК (Вбивство через необережність) чи ст. 115 КК (умисне вбивство).

Завдання 14. Предметом службового підроблення (ст. 366 КК) можуть бути:

- а) лише офіційні документи;
- б) будь-які документи;
- в) документи, які видаються державними організаціями або зберігаються в державних організаціях.

Тема 18. Кримінальні правопорушення проти правосуддя

Завдання 1. Суб'єктом злочину, передбаченого ст. 372 КК (Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності) може бути:

- а) суддя;
- б) прокурор;
- в) оперуповноважений карного розшуку.

Завдання 2. Склад злочину, передбачений ст. 379 КК (Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя) за видом є:

- а) формальний;

- б) відсічний;
- в) формально-матеріальний;
- г) матеріальний.

Завдання 3. Ст. 383 КК (Завідомо неправдиві повідомлення за вчинення злочину) може застосовуватися у випадку, коли завідомо неправдиве повідомлення стосується:

- а) лише злочину;
- б) адміністративного правопорушення;
- в) як злочину, так і адміністративного правопорушення.

Завдання 4. Відповідальність за ст. 396 КК (Приховування злочину) настає за приховування:

- а) будь-якого злочину;
- б) лише особливо тяжкого злочину;
- в) як тяжкого так і особливо тяжкого злочину.

Завдання 5. Не підлягають кримінальній відповідальності за приховування злочину (ст. 396 КК):

- а) лише члени сім'ї особи, яка вчинила злочин;
- б) як члени сім'ї так і близькі родичі винної;
- в) будь-які родичі особи, яка вчинила злочин.

Завдання 6. Відповідальність за ст. 394 КК (втеча із спеціалізованого лікувального закладу) настає:

- а) лише при втечі із спеціалізованого лікувального закладу;
- б) як при втечі із спеціалізованого лікувального закладу так і по дорозі до нього.

Завдання 7. Мотивами злочину, передбаченого ст. 400 КК (Посягання на життя захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги) може бути:

- а) особисті неприязні стосунки;
- б) помста;
- в) бажання винного припинити діяльність захисника особи.

Завдання 8. Склад злочину передбаченого ст. 400 КК (Посягання на життя захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги) за видом є:

- а) формальний;
- б) матеріальний;

- в) відсіченим;
- г) формально-матеріальним.

Завдання 9. Злочин, передбачений ст. 398 КК (Погроза або насильство щодо захисника чи представника особи) вчиняється:

- а) лише з прямим умислом;
- б) з будь-яким видом умислу;
- в) зі змішаною формою вини.

Завдання 10. Вік кримінальної відповідальності за втечу з місця позбавлення волі або з-під варти (ст. 393 КК) складає:

- а) 14 років;
- б) 18 років;
- в) 16 років.

Завдання 11. Відповідальність за ст. 393 КК (Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти) настає при умові відбуття покарання у виді:

- а) позбавлення волі;
- б) виправних робіт;
- в) арешту;
- г) обмеження волі.

Завдання 12. Якщо дії притягнутої до відповідальності особи були реакцією на незаконні діяння судді, вчинене потрібно кваліфікувати:

- а) як злочин проти особи;
- б) як злочин проти правосуддя;
- в) хуліганство.

Завдання 13. Втручання в діяльність судових органів (ст. 376 КК) може виявлятися в:

- а) шантажуванні потерпілого;
- б) проханні до потерпілого.

Тема 19. Військові кримінальні правопорушення

Завдання 1. Суб'єктом злочинів проти встановленого порядку несення військової служби є:

- а) працівник поліції;
- б) військовослужбовець внутрішніх військ МВС України;
- в) військовозобов'язаний.

Завдання 2. Військовими службовими особами не є:

а) військові начальники, інші військовослужбовці які обіймають постійно чи тимчасово посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих обов'язків;

б) військові начальники, інші військовослужбовці, які обіймають постійно чи тимчасово посади, пов'язані з виконанням адміністративно-господарчих обов'язків;

в) військові начальники, інші військовослужбовці, яким постійно чи тимчасово здійснюють функції представників влади.

Завдання 3. Задача. Лейтенант Корухін під час пілотування літака порушив правила польотів. Дії Корухіна кваліфікуються:

а) за ч. 1 ст. 276 КК (порушення правил безпеки руху повітряного транспорту);

б) за ст. 416 КК (порушення правил польотів);

в) за ч. 1 ст. 414 КК (порушення правил поведження з предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточення).

Завдання 4. Задача. Призовник Демченко, що не служив у Збройних Силах України, покалічив собі руку. Дії Демченко слід кваліфікувати:

а) за ч. 1 ст. 409 КК (ухилення від військової служби шляхом самокалічення);

б) за ст. 335 КК (ухилення від призову на строкову військову службу);

в) за ст. 356 КК (самоправство).

Завдання 5. Задача. Рядового Громова били, примушували виконувати вночі різні роботи, принижували його гідність. Громов не витримав знущань і втік з військової частини. Через тиждень Громов був затриманий. Дії Громова слід кваліфікувати:

а) ч. 1 ст. 407 КК (самовільне залишення військової частини);

б) ч. 1 ст. 408 КК (дезертирство);

в) складу злочину не містять.

Завдання 6. Військовими злочинами визнаються:

а) злочини проти військового законодавства порядку несення та проходження військової служби, які скоєні лише військовослужбовцями;

б) передбачені розділом XIX Особливої частини КК України (злочини проти встановленого законодавством порядку

несення або проходження військової служби які скоєні військовослужбовцями, а також військовозобов'язаними під час проходження ними учбових або спеціальних зборів);

в) злочини в сфері забезпечення призову та мобілізації, які скоєні призовниками а також військовозобов'язаними під час проходження ними учбових або спеціальних зборів.

Завдання 7. Склад злочину, передбачений ст. 404 КК (Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків) за видом є:

- а) матеріальним;
- б) формальним;
- в) відсічним.

Завдання 8. Непокора з боку військовослужбовця (ст. 402 КК) вважається:

- а) злочином;
- б) адміністративним правопорушенням;
- в) дисциплінарним вчинком;
- г) кримінальним проступком.

Завдання 9. Якщо підлеглий військовослужбовець погрожує вбивством своєму начальнику у зв'язку з виконанням ним обов'язків по військовій службі, його дії кваліфікуються:

- а) за ст. 129 КК (погроза вбивством);
- б) за ст. 405 КК (погроза або насильство відносно начальника);
- в) за ст.ст. 15, 115 ч. 2 п. 8 КК (замах на умисне вбивство особи у зв'язку з виконанням нею службового обов'язку).

Завдання 10. Якщо військовослужбовець строкової служби вчинив опір начальникові, внаслідок чого останнього було вбито, дії військовослужбовця слід кваліфікувати таким чином:

- а) опір начальникові, пов'язаний з вбивством (ч. 4 ст. 404 КК);
- б) насильство щодо начальника (ч. 2 ст. 405 КК) та умисне вбивство особи у зв'язку з виконанням нею службового обов'язку (п. 8 ч. 2 ст. 115 КК);
- в) умисне вбивство особи у зв'язку з виконанням нею службового обов'язку (п. 8 ч. 2 ст. 115 КК).

Завдання 11. Якщо військовослужбовець строкової служби не виконує наказу про виконання конкретного військового завдання, який надає йому начальник, дії військовослужбовця:

- а) складу злочину не утворюють;
- б) утворюють склад непокори (ч.1. ст. 402 КК);
- в) утворюють склад невиконання наказу (ч. 1 ст. 403 КК).

Завдання 12. Задача. Прапорщик Романченко продав виданий йому комплект обмундирування, а вилучені гроші витратив на свої потреби. Дії Романченко кваліфікуються:

- а) як марнотратство (ч. 1 ст. 413 КК);
- б) як самоправство (ст. 356 КК);
- в) складу злочину не утворюють.

Тема 20. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

Завдання 1. Склад пропаганди війни (ст. 436 КК) за конструкцією об'єктивної сторони є:

- а) формальним складом злочину;
- б) матеріальним складом злочину;
- в) формально-матеріальним складом злочину.

Завдання 2. Задача. Громадянин іноземної держави на території України виготовив без їх мети розповсюдження матеріали із закликами до агресивної війни проти своєї країни. Дайте кримінально-правову оцінку діям цієї особи:

- а) дії особи складу злочину не утворюють;
- б) дії особи утворюють склад пропаганди війни (ст. 436 КК);
- в) дії особи є готуванням до посягання на територіальну цілісність України (ч. 1 ст. 14, ч. 1 ст. 110 КК).

Завдання 3. Задача. Військовослужбовець жорстко поведився з військовополоненим і умисно його вбив. Дії військовослужбовця можна кваліфікувати як:

- а) погане поводження, з військовополоненим (ст. 434 КК);
- б) порушення законів та звичаїв війни (ч. 2 ст. 438 КК);
- в) умисне вбивство вчинене з особливою жорстокістю (п. 4 ч. 2 ст. 115 КК).

Завдання 4. Задача. Шмаленко викрав особу, що має міжнародний захист, з метою вимоги викупу. Дії Шмаленка є:

а) злочином проти осіб та установ, що мають міжнародний захист (ч. 1 ст. 444 КК);

б) викраденням людини (ч. 2 ст. 146 КК);

в) вимаганням (ст. 189 КК).

Завдання 5. Позбавлення життя людини при геноциді (ч. 1 ст. 442 КК) кваліфікується:

а) як геноцид (ч. 1 ст. 442 КК);

б) як геноцид (ч. 1 ст. 442 КК) та умисне вбивство (п. 1 ч. 2 ст. 115 КК);

в) як геноцид (ч. 1 ст. 442 КК) та порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної незалежності або ставлення до релігії (ч. 3 ст. 161 КК).

Завдання 6. Як склад найманства (ч. 1 ст. 447 КК) слід визнавати:

а) вербування найманців;

б) навчання найманців з метою використання у збройних конфліктах інших держав;

в) матеріальне забезпечення найманців.

Завдання 7. Назвіть суб'єкта найманства, передбаченого ч. 1 ст. 447 КК:

а) особа, яка вербує найманців;

б) особа, яка завербована для підготовки в якості найманця;

в) особа, яка навчає найманців з метою використання у збройних конфліктах інших держав.

Завдання 8. Задача. Громадянин України Граматик виїхав за кордон як турист. Без дозволу відповідних органів державної влади взяв участь у збройному конфлікті іншої держави. Дії Граматика:

а) утворюють склад найманства (ч. 2 ст. 447 КК);

б) складу злочину не утворюють;

в) утворюють склад державної зради (ч. 1 ст. 111 КК).

Завдання 9. Масове знищення рослинного світу слід кваліфікувати:

а) як екоцид (ст. 441 КК);

б) як порушення законів та звичаїв війни (ч. 1 ст. 438 КК);

в) знищення або пошкодження лісових масивів (ч. 1 ст. 245 КК).

Завдання 10. Задача. У громадянина України Биковського, який вилітав за кордон із аеропорту «Бориспіль», було вилучено 200 грамів збагаченого урану. Дії Биковського утворюють:

- а) транспортування зброї масового знищення (ст. 440 КК);
- б) контрабанду (ч. 1 ст. 201 КК);
- в) порушення чинних на транспорті правил (ст. 291 КК).

Завдання 11. Задача. Із житлового приміщення осіб, які мають міжнародний захист, таємно викрадено оргтехніку, особисте майно. Скоєне має класифікуватись як:

- а) порушення недоторканості житла (ч. 1 ст. 162 КК);
- б) злочин проти осіб та установ, що мають міжнародний захист (ч. 1 ст. 444 КК);
- в) крадіжка з проникненням в житло (ч. 3 ст. 185 КК).

Завдання 12. Задача. Іноземний бізнесмен був убитий, бо відмовився від сплати певної суми грошей. Такі дії кваліфікуються наступним чином;

- а) умисне вбивство із корисливих мотивів (п. 6 ч. 2 ст. 115 КК);
- б) посягання на життя представника іноземної держави (ст. 443 КК);
- в) злочин проти осіб та установ, що мають міжнародний захист (ч. 1 ст. 444 КК).

Завдання 13. В якій з наведених статей КК (основні склади) відсутній усічений склад злочину?

- а) незаконне використання символіки Червоного Хреста і Червоного Півмісяця (ст. 445 КК);
- б) піратство (ст. 446 КК);
- в) найманство (ст. 447 КК).

Завдання 14. Ведення агресивної війни або агресивних воєнних дій (ч. 2 ст. 437 КК) є закінченим злочином:

- а) з початку вчинення агресивної війни або агресивних воєнних дій;
- б) після перших людських жертв;
- в) після захоплення певної території чи певних об'єктів.

Завдання 15. Який із наведених злочинів може бути вчинений з необережності?

- а) пропаганда війни (ст. 436 КК);
- б) застосування зброї масового знищення (ст. 439 КК);
- в) геноцид (ст. 442 КК).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО ВСІХ ТЕМ КУРСУ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО»

Базова

Нормативні акти:

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. Із наступними змінами та доповненнями. URL: zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр

2. Кримінальний кодекс України, прийнятий сьомою сесією Верховної Ради України 5 квітня 2001 р. Із наступними змінами та доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності) : Закон України від 15.11.2011. URL: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=ampf3511=41271

4. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» від 22 листопада 2018 року № 2617-VIII. *Голос України*. № 79 (7085). 24 квітня 2019 року. С. 11–14.

5. Митний кодекс України : Закон від 13 бер. 2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 13.09.2020).

6. Про Службу безпеки України : Закон від 25 берез. 1992 р. № 2229-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст. 382.

7. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон від 5 лип. 2012 р. № 5076-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 27. Ст. 282.

8. Про Національну поліцію : Закон від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 40–41. Ст. 379.

9. Про державну службу : Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст. 43.

10. Про прокуратуру : Закон від 2 черв. 2016 р. № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2–3. Ст. 12.

11. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 черв. 2016 р. № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. Ст. 545.

12. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 2 черв. 2016 р. № 1403-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 29. Ст. 535.

13. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21 груд. 2016 р. № 1798-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 7–8. Ст. 50.

14. Про Конституційний Суд України : Закон України від 13 лип. 2017 р. 2136-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 35. Ст. 376.

15. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>

16. Европейская конвенция по возмещению ущерба жертвам насильственных преступлений. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>

17. Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом та про фінансування тероризму від 16.05.2005 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>

18. Стратегія державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1153 від 28.08.2013 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/735-2013-p>

Спеціальна література:

1. Кримінальне право України. Судові прецеденти (1864–2007 рр.) / за ред. В. Т. Маляренка. К. : «Освіта України», 2008. 1104 с.

2. Кримінальне право України: Загальна частина : навч-метод. посіб. / за заг. ред. Н. А. Мирошніченко, Є. Л. Стрельцова. Одеса : «Астропринт», 2022. 328 с.

3. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / Р. В. Вереша ; Акад. адвокатури України. 3-е, переробл. та допов. К. : Правова єдність ; Алерта, 2014. 351 с.

4. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / І. П. Васильківська ; Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». К. : КНЕУ, 2013. 295 с.

5. Водько М. П. Правові та організаційні засади боротьби з організованою злочинністю в Україні : монографія / М. П. Водько, О. О. Подобний. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 208 с.

6. Кримінальне право України (Загальна частина) : курс лекцій / І. В. Діордіца, Т. М. Черковська ; Акад. праці, соц. відносин і туризму. Київ : Сталь, 2013. 143 с.

7. Кримінальне право. Загальна частина : навч.-метод. посіб. / І. П. Міщук, Є. В. Валькова ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського, Ін-т кримін.-викон. служби. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2014. 195 с.

8. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник для студентів юрид. ВНЗ / В. І. Борисов та ін. ; за ред. проф. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 5-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2015. 525 с.

9. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 444 с.

10. Кримінальне право України. Особлива частина : підручник для студентів юрид. ВНЗ / Ю. В. Баулін та ін. ; за ред. проф. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 5-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2015. 677 с.

11. Панов М. І. Вступ до навчального курсу «Кримінальне право України» : лекція / М. І. Панов. Київ : Ін Юре, 2015. 104 с.

12. Берзін П. С. Злочинні наслідки: поняття, основні різновиди, кримінально-правове значення : монографія. К. : Дакор, 2009. 736 с.

13. Кримінальне право (Особлива частина) : підручник / за ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. 2-ге вид. К. : «ВД «Дакор», 2013. 786 с.

14. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / Є. С. Назимко, С. В. Лосич, Ю. О. Данилевська та ін. / за заг. ред. проф. В. М. Бесчастного та О. М. Джузи. Київ : ВД «Дакор», 2018. 386 с. URL: <http://repo.dli.donetsk.ua/>

bitstream/123456789/537/1/Kryminalne%20Pravo%20ZagChastyna.pdf

15. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (Кримінальне право України): 1973–2014 рр. / Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького ; упоряд. : Ю. С. Кононенко, О. М. Сокурєнко. Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2014. 305 с.

16. Уголовный кодекс Украины : научно-практический комментарий. Издание седьмое, переработанное и дополненное / отв. ред. Е. Л. Стрельцов. Х. : ООО «Одиссей», 2010. 904 с.

17. Кримінальне право України : навч.-метод. посібник / авт. кол.; за заг. ред. д. ю.н., проф. В. О. Тулякова. Одеса : Фенікс, 2011. 374 с. (Сер.: Навч.-метод. посібники).

18. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. ; за ред. проф. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 5-те вид., переробл. і допов. Х. : Право, 2015. 680 с.

19. Кареклас С., Пашковський М. І. Кримінальне право ЄС. Адаптація кримінального і кримінально-процесуального законодавства України до права ЄС : навчальний посібник. О. : Одеська національна юридична академія, 2004. 162 с.

20. Кузнецов В. В., Савченко А. В. Теорія кваліфікації злочинів : підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. В. І. Шакуна. 5-те вид. перероб. К. : Алерта, 2013. 320 с.

21. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. О. М. Литвинова. К. : «Центр учбової літератури», 2017. 528 с. (за станом на 5 вересня 2017 р.)

22. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Гришук, А. В. Савченко та ін. ; за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. К. : Юрінком Інтер, 2017. 1104 с.

23. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 11-те вид., переробл. та допов. Київ : ВД «Дакор», 2019. 1384 с. URL: https://dakor.kiev.ua/wp-content/uploads/%D0%9D%D0%9F%D0%9A-%D0%9A%D0%9A_%D0%A5%D0%B0%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BD%D1%8E%D0%BA_11_sayt.pdf

24. Кримінальне право України: предмет, завдання, система, методологія, принципи, джерела. Кримінально-правова політика : навч. посіб. / Є. С. Назимко ; Донец. юрид. ін-т. Донецьк : Цифрова типографія, 2013. 92 с.

25. Закон України про кримінальну відповідальність : навч. посіб. / І. І. Митрофанов, В. В. Локтіонова. Кременчук : Вид-во Щербатих О. В., 2011. 355 с.

26. Строган А. Ю. Склад злочину як підстава кримінальної відповідальності : навч. посіб. / А. Ю. Строган. К. : Атіка, 2007. 424 с.

27. Мирошніченко Н. А. Склад злочину : текст лекцій. Одеса : Юридична література, 2003. 80с.

28. Литвинов О. М. Інститут покарання в кримінальному праві України : навч. посіб. / О. М. Литвинов, Є. С. Назимко ; за заг. ред. О. М. Литвинова ; Кримін. асоц. України. Донецьк : Ноулідж, 2013. 214 с.

29. Загороднюк С. О. Застосування норм кримінального права : навчальний посібник / С. О. Загороднюк, Д. А. Третяков. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 158 с.

30. Подобний О. О. Кримінальне право (Особлива частина) : навч.-метод. посіб. / О. О. Подобний, С. О. Загороднюк. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 214 с. (Серія «Навчально-методичні посібники»).

31. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / Є. С. Назимко, С. В. Лосич, Ю. О. Данилевська та ін. / за заг. ред. проф. В. М. Бесчастного та О. М. Джузи. Київ : ВД «Дакор», 2018. 386 с. URL: <http://repo.dli.donetsk.ua/bitstream/123456789/537/1/Kryminalne%20Pravo%20ZagChastyna.pdf>

32. Вознюк А. А. Кримінальне право України. Загальна частина : конспект лекцій / А. А. Вознюк ; вступне слово д. ю. н., проф. О. О. Дудорова. К. : Нац. акад. внутр. справ, «Освіта України», 2016. 236 с. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/1685/1/Osnovna%20chastyna.pdf>

Книжкові видання:

1. Балобанова Д. Формування інституту кримінальних проступків. *Юридичний вісник України*. № 33 (894). 18-24 серпня 2012 року. С. 5.

2. Бернюков А. М. Юридична реальність як онтогносеологічна форма існування права (філософсько-методологічний аналіз) : автореф. ... д-ра юрид. наук : спеціальність 12.00.12 – філософія права. Львів, 2018. 36 с.

3. Бондаренко А. І. Концепт правозахисної діяльності сучасної держави : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спеціальність 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень. Одеса, 2018. 20 с.

4. Борисов В. Проблеми запровадження у законодавство України інституту кримінального проступку. *Кримінальне право*. № 9. Вересень 2012. С. 104–107.

5. Гуренко Д. Ю. Загальне поняття об'єкта злочину у сучасній кримінально-правовій науці. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. № 3. 2013. С. 292–298.

6. Допілка В. О. Кримінальне правопорушення як предмет кримінального права. *Південноукраїнський правничий часопис*. № 2. 2012. С. 39–40.

7. Дручек О. В. Принципи та зміст діяльності поліції при забезпеченні прав і свобод людини. *Боротьба з молодіжною злочинністю* : тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції (27 вересня 2013 р.). Одеса : Одеський державний університет внутрішніх справ, 2013. 238с.

8. Дрьомін В. М. Інституціональна теорія злочинності та криміналізації суспільства : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : спеціальність 12.00.08. Одеса, 2010. 40 с.

9. Дячкін О. П. Суспільна небезпечність злочину – ознака об'єктивна. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. № 3. 2013. С. 299–307.

10. Євген Крапивін. Кримінальні проступки: панацея від дрібних злочинів чи обмеження прав? *Юридичний вісник України*. № 24 (1197). 15–21 червня 2018 року. С. 11.

11. Житний О. О. Просторові аспекти чинності національного кримінального закону: деякі проблеми регламентації. *Вісник кримінологічної асоціації України. Збірник наукових праць*. № 3 (11). Харків, 2015. С. 59–69.

12. Карчевський М. В., Кудінов А. С. Ефективність кримінально-правового регулювання в Україні: інформаційно-

аналітичні матеріали за результатами опитування експертів / М. В. Карчевський, А. С. Кудінов ; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. Сєвєродонецьк : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2016. 44 с.

13. Катеринчук І. П. Правоохоронна діяльність: проблеми визначення та здійснення. *Південноукраїнський правничий часопис*. № 1. 2011. С. 57–60.

14. Кваліфікація злочинів : навч. посіб. / Г. М. Анісімов, О. О. Володіна, І. О. Зінченко та ін. ; за ред. М. І. Панова. Х. : Право, 2016. 356 с.

15. Кельман Л. М. До питання про співвідношення понять правозастосовної діяльності та реалізації права: теоретико-правовий аспект. *Науковий вісник Львівського Держ. університету внутр. справ*. Вип. 4. 2017. С. 31–41.

16. Книженко О. О. Кримінально-правова санкція як юридична конструкція. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. № 4. 2011. С. 314–320.

17. Конопельський В. Я. Про ефективність застосування принципу диференціації та індивідуалізації покарань у контексті його взаємодії з іншими принципами права. *Південноукраїнський правничий часопис* № 1, 2015. С. 37–41.

18. Кос О. Д. Кримінальний проступок як структурний елемент політики в сфері боротьби зі злочинністю. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. Проблеми реформування кримінальної юстиції: український контекст і міжнародний досвід*. Спеціальний випуск № 5. 2011. С. 130–134.

19. Курінний Л. Кримінальний проступок – нова правова реалія. *Юридичний вісник України* № 25 (886). 23–29 червня 2012 року. С. 5.

20. Лепіш Н. Я. Ефективність тлумачення як елемент правотворчої діяльності. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. № 4. 2017. С. 42–51.

21. М. Кондра. Вплив принципу рівності на форми реалізації кримінальної відповідальності. *Підприємництво, господарство і право*. № 6. 2018. С. 263–267.

22. Магновський І. Й. Правова нормативність та її особливості на сучасному етапі розвитку національного права України. *Південноукраїнський правничий часопис*. № 1. 2016. С. 33–35.

23. Митрофанов І. І. Категорії кримінального права: вимисел чи реальність? *Вісник кримінологічної асоціації України. Збірник наукових праць*. № 2 (13). Харків, 2016. С. 46–57.

24. Примаченко В. Ф. Співвідношення диференціації кримінальної відповідальності та криміналізації. *Вісник кримінологічної асоціації України*. № 1 (15). 2017. С. 137–143.

25. Семенюк Н. М. Час вчинення злочину за кримінальним правом України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спеціальність 12.00.08. Київ, 2018. 20 с.

26. Сердюк І. А. Акт безпосередньої реалізації норм права: поняття, особливості та види. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. № 2. 2016. С. 22–28.

27. Теплюк М. Законодавчі акти в механізмі реалізації права. *Право України*. № 11. 2013. С. 318–327.

28. Федотова Г. В. Кримінальний проступок як вид кримінального правопорушення. *Наука і правоохорона*. № 4 (38). 2017. С. 219–224.

29. Федотова Г. В. Проблемні питання відповідальності за кримінальні проступки. *Наука і правоохорона*. № 4 (34). 2016. С. 118–125.

30. Шаблистий В. В. Нові виклики зворотної дії закону про кримінальну відповідальність у часі. *Вісник кримінологічної асоціації України. Збірник наукових праць*. № 1 (15). Харків, 2017. С. 159–165.

Допоміжна:

1. Судова практика Верховного Суду України у кримінальних справах : офіц. вид. / Верховний Суд України ; відп. ред. П. П. Пилипчук. К. : Вид. Дім «Ін Юре», 2008. 608 с.

2. Практика судів України з кримінальних справ (2006–2007) / укладачі : В. В. Сташис, В. І. Тютюгін. К. : Юрінком Інтер, 2008. 880 с.

3. Кримінальне право України: Загальна частина (у схемах і таблицях) : навч. посіб. / Донец. юрид. ін-т МВС України ;

уклад. : В. С. Малишев, В. М. Бесчастний, Є. С. Назимко.
Донецьк : Кальміус, 2012. 239 с.

4. Кримінальне право України. Особлива частина. Альбом схем : навч. посіб. К. : Алерта, 2015. 576 с.

5. Кримінальне право України: Загальна та Особлива частини : навчальний посібник для підготовки до екзамену / Т. О. Гончар, Є. Л. Стрельцов, О. А. Чуваков. 2-ге, допов. та перероб. Х. : Одіссей, 2012. 264 с.

6. Кримінальне право України: практикум : навч. посіб. / за ред. С. С. Яценка. 3-тє вид., перероб. і допов. К., Алерта ; КНТ ; Центр учб. літ-ри, 2010. 640 с.

7. Джужа О. М., Кузнецов В. В. Кримінальне право України : курс тестових завдань. навч. посібник. / за заг. ред. В. В. Коваленка. К. : КНТ, 2012. 368 с.

8. Практикум з кримінального права України (Загальна частина) : навчальний посібник / О. В. Ведмідський та ін. ; за заг. ред. В. В. Шаблістого. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 352 с.

9. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Литвинова ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : Ніка Нова, 2015. 400 с.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.president.gov.ua>. – офіційний веб-сайт Президента України.

2. <http://www.portal.rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.

3. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.

4. <http://www.mvs.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.

5. <http://www.court.gov.ua/vscourt> – офіційний веб портал судової влади в Україні

6. <http://www.scourt.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховного Суду України.

7. <http://www.sc.gov.ua> – офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільний і кримінальних справ.

8. <http://www.sbu.gov.ua> – офіційний веб-сайт СБУ.

9. <http://www.gp.gov.ua> – офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України.
10. <http://www.minjust.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.
11. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – єдиний реєстр судових рішень в Україні.
12. <http://www.police.ua> – форум працівників МВС України.
13. <http://www.vkka.gov.ua> – офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури.
14. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського
15. <https://mgu.edu.ua> – сайт Міжнародного гуманітарного університету.
16. <http://library.onua.edu.ua> – Наукова бібліотека Національного університету «Одеська юридична академія»

Навчальне видання

ЗАГОРОДНЮК Світлана Олегівна

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Навчально-методичний посібник
для здобувачів спеціальності 262 «Правоохоронна
діяльність», бакалавр

Верстання
Дизайн обкладинки

Тихон Мартиненко
Валерія Савельєва

Г Е Л Ь В Е Т И К А
В І Д Д А В Н И Ч И Й Д І М

WWW.HELVETICA.UA

Підписано до друку 07.09.2022 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Cambria. Цифровий друк.
Ум. друк. арк. 14,3. Наклад 300.
Замовлення № 0323/162. Ціна договірна.
Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавництво і друкарня – Видавничий дім «Гельветика»
65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1
Телефони: +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7623 від 22.06.2022 р.